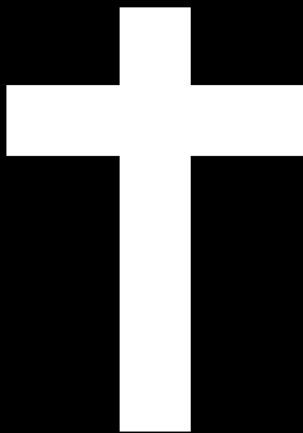

Sfanta Biblie

Portions of the Holy Bible in the Bayash dialect of the
Romanian language

Sfanta Bible

Portions of the Holy Bible in the Bayash dialect of the Romanian language

Copyright ©

Language: Bayash (Romanian)

Dialect: Bayash

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-10-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Aug 2024 from source files dated 13 Dec 2023
6d0af671-5a31-553e-9e66-9d1144a55c6d

Contents

Luka	1
----------------	---

Evandjelje dă pă Luka

Asta Evandjelje u skris unu om Luka kari are doktor misionar kari u putovulit ku apostol Pavle (vejs Kol 4,14; Flm 24; 2 Tim 4,11) kari nu are židov. Asta kenvijă opisilešči kum su avut Isus, kustu aluj, ănvăcăla, čudesur, morče pă krušji, uskrnuče dăm morc, unesenje ăm nor. Una dăm mari temă dăm asta Evandjelje aj kă Isus ispunulešči obečanje kari Dimizov u dat alu Izrael ăm Stari zavjet šă kă radosna vijest nuj numa dă židovur mar šă dă židovur kari nus. Ăm asta Evandjelje Isus spunje dă mulči temur molitvur, Duh Svănt, fălušăjă, zahvalnost šă banj. Asta kenvijă arată kum Isus u izliječilit šă u jărtăt alu mulc ominj, alu ominj kari as re tari bičež ili opsjednuti ku demonur, sărašj, grešnici, mulči mujer. Luka asta u skris, 65. aj dă pă Krist.

Luka skrijă karči păntru Teofil dă kustu alu Isus

¹ Ka kum šćijec mulc su apukat să skriji događajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit ăntri noj.

² Orikic as re svedoci dăm kap dă šje ur skris šje ur văzut šă šje svite Isus, jej ăs slugurlje alu vorba.*

³ Aša šă ju mam ăngăndit dăm elši pă rănd să skruv kutotu păntru činji, glavni Teofile.

⁴ Aša să fij siguran šă să poc arăta šă să spuj dă ănkriđală dă vorbilje dă šje u fost ănvăcat kă aj aje anume.

Andalu spunji alu Zaharija kum su ave Ivan Krstiteľ

⁵ Ăm zăljiljelje kănd kralj Herod vladale ăm Judeja, are unu popă šje să čima Zaharija dăm svečenički rodu alu Abiji,† šă mujere aluj isto are dăm pleme alu Aron. Je să čima Elizabeta.

⁶ Amăndoj ăs re ăm oči alu Dimizov făr dă duvină, pravedni kă jej cănje toci zapovjedurlje šă pravilurlje alu Domnu anostru.

⁷ Jej asre făr dă kupij, daje kă Elizabeta nu puče să ajvi kupij, šă amăndoj asre tari bătărnj.

⁸ Kănd una ză, Zaharija služule ka popa alu Dimizov ăm Hram, u vinjit vreme pă grupa aluj să služulaskă.

⁹ Dă pă običaju ăntri pop lu izabralit ku kockă să mergă ăm svetište alu Domnu să prinusulaskă miomirosur.‡

¹⁰ Šă ăntreg narodu ašćipta afară ăm udvar šă să aruga ăm vreme dă mirosur.

¹¹ Atunšje andalu alu Domnu su năstămit ăm Hram alu Zahariji dădănenći pă desna parci§ dă žrtvenik hundi are miomiris.

¹² Zaharija kănd u văzut pă andal tari su ănfrikušatăsă.

¹³ Daje andalu ju zăs: “Nuči sprije, Zaharija! Arugală ata u fost auzătă. Mujere ata Elizabeta u ave fišjor, šă tu vi da numi Ivan.

¹⁴ Vi ave fălušăje šă slavlje šă mulc sur ăm făluša la fătala aluj.

* **1:2** jej ăs slugurlje alu vorba ili “slūzule alu Dimizov aša spunje alu ominj dă poruka aluj.” † **1:5** Abija are poglavar kari ave grupă dă pop a toc jej asre potomci alu Aron, kari are elši pop dă Izrael (vedi 2 Ljet 24). ‡ **1:9** Svečenići trăbujje să acăci tamjan kari are duljši măndru miros, dăde prinost alu Dimizov ăm tota điminjaca šă dă sara pă poseban oltar ăm nontru ăm Hram. § **1:11** desna parci lok hundi andalu are pă lok dă čast

15 Kã jãl anume u fi mari ãm oçi lu Domnu anostru. Vin šã tari buturã no be. Mar ãm injima alu mumãsa jãl u fi umpljet ku Duhu Svãnt.

16 Mulc fišjori kari ãs Izraelci sur ãntoršji dã rãnd dã la jãl ãm napoj la Domnu Dimizovu alor.

17 Jãl u meržji ãm nençe alu Domnu ka vjesniku ãm duhu šã ãm puçere alu Ilija kari are dã kãnva prorok sã pomirilaskã pã kupiji ku tatusurlje, sã ãntorkã pã eje kari ãs nevjerni sã apušji mudrost dã la heje kari ãs pravednã, sã pripremalaskã narod pãntru Domnu.”

18 Ali u zãs Zaharija alu andãlu Gabrijel kari stãce ãm nençe alu Dimizov: “Dã pã šje uj šçi kã aje ãj anume? Tu vejs kã mes aku om bãtãrn šã bãšãca ame ãj isto ãm aj.”

19 Andãlu ju ãntors vorba: “Numilje amnjov ãj Gabrijel šã ju mes ku Dimizov* sã ãskultã šje mu spunji, aša mes mãnat sã svitesk ku činji šã sãc aduk Hir fãlos.

20 Punji mã ureçi, kãnd mar nu maj ãnkrizut dã vorbasta šje cam spusu, tu njimika nu vi puçe sviti pãn šje no su dogoduli asta šje cam spus. Vorbilje šje cam spus ur fi ãm pravã vremi.”

21 Lume ašçipta afarã pã Zaharija, šã sã çudule šje fašji atita dobã ãm svetište.

22 Kãnd u vinjit afarã nu puçe sã svitaskã. Jãl svite ãm znakovur šã nu puçe sã svitaskã njimika pãn šje nu ju su ave kupilu. Šã atunšje ur prišjepi kã u avut vizijã ãm svetište.

23 Kãnd u završãlit vreme dã služba aluj ãm Hram, Zaharija u fužjit akasã.

24 Atunšje maj dã pã zãljilje bãšãca aluj u rãmas gãrjonã, šã nu jãšã afarã šinšj lunj.† Elizabeta u zãs:

25 “Domnu ãj ala kari u fãkut asta aku: Dimizov su ujtat pã minji ku milã šã u lot ãndãrãt rušãnje dãm oçi alu ominj.”‡

Andãlu spunji alu Marija kum su ave Isus, Fišjoru alu Dimizov

26 Šasã lunj dã kãnd Elizabeta are gãrjonã, Dimizov u mãnat pã andãlu aluj pãšçi Gabrijel ãm varuš ãm Galileja kari sã çamã Nazaret.

27 Jãl u vinjit la fatã ãm pãr kã su zaruçulit ku Josip kari are potomku alu Kralju David. Je sã çima Marija.

28 Gabrijel u vinjit šã u zãs: “Ãnfãlušešçiçi tu kari ješç izabralitã! Domnu ãj ku činji! Blagoslovulitã ješç tu ãntri mujer!”

29 Marija are uznemirenã dã pozdravu aluj šã je u ãnšjirkat sã sã ãngãndãskã šje znaçalešçi.

30 Andãlu ju zãs alji: “Nuc fiã frikã, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milã.Š

31 Punji ureçi, vi rãmãnje gãrjonã, vi fãta fišjoru šã tu ji punji numi Isus!

32 Jãl u fi mari, šã u fi çimat Fišjoru lu Hãl Maj Mari! Šã Domnu Dimizov ju da autoritet sã vladalaskã ka kralju ka kum ãj predaku aluj David.

33 Šã jãl u vladalit ãm familija lu Jakov dã erikeš, šã kraljevstva aluj nu ave kraj!”

* 1:19 ju mes tu Dimizov ãm original skrijã: “kari stã la Dimizov”. Asta ãj zãs ka ukor alu Zaharija. Prisuostu alu Gabriel, kari vinji direktno dã la Dimizov, ar trãbuji sã fiã dovoljan dokaz alu Zahariji.

† 1:24 Dã pã šinšj lunj, toc u vide kã ãj gãrjonã. Atunšje ominji nu su akãca dã Elizabeta kã inka ãj nerotkinã. ‡ 1:25 Asta ãj daje kã sãmce rušãnji kã je nu ave kupij. § 1:30 Tu aj aflat la Dimizov milã Idiom “aflã milost” znaçalešçi kã benji ješç apukat dã la šjinjiva: “Dimizov u odluçulit kã cu da mila” ili “Dimizov cu arãta bunjeme aluj.”

34 Marija u ăntribat atunšje pã andal: “Kum poçi asta fi kã ju mes fatã ãm pãr!”

35 Andalu ju ăntors vorba: “Duhu Svãnt u vinji pã çinji, šã puçere dã Hãl Maj Mari çu astupa ku umbrã. Dãm ala rãnd Kupilu Svãnt šje u fi fãtat dã la çinji u fi çimat Fišjoru alu Dimizov.

36 Punji ureçi: Roðakinja asta Elizabeta ãj bãtãrnã šã isto u ave fišjor, kã je nu puçe sã ajvi majmult, ali aku ãj mar ãm šasã lunj dã kãnd ãj gãrjonã.

37 Kã njimika nuj nemoguçe alu Dimizov!”

38 Atunšje u zãs Marija: “Da ju mã ligizesk ku asta sã fjuv ropkinja alu Domnu. Lasã fiã aša kum tu zãšj.” Atunšje andalu u fužjit dã la je.

Elizabeta u kunuskut pã kupilu alu Marija dãm injimã kã jãl ãj Mesija

39 Dovã tri zãlji dã pã aje Marija su gãtat šã u mers pã kalji, je su ăngribit ãm unu sat ãm Judeja pã ðal.

40 Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat ãm nontru šã su pozdravalit ku Elizabeta.

41 Kum u auzãt Elizabeta pozdravu lu Marija u sãmcãt pã kupilu alji kum tari su miškat ãm injimã, šã Elizabeta are pljinã ku Duhu Svãnt.

42 Elizabeta tari u mužjit lu Marija: “Maj tari ješç blagoslovulitã tu ăntri mujer, šã blagoslovulitã ãj kupilu atov!”

43 Adišje mes aša bitnã, kã tu mama lu Domnu amnjov vinji sã mã posjetilaskã?

44 Kã dãm momentu šje am auzãt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miškat dã fãlušãjã ãm injima ame!

45 Blagoslovljenã daje kã tu aj ănkruzit kã šje Domnu cu igirit sigurno u fi!”

Marija slavalešçi pã Dimizov ãm kãncit

46 Atunšje Marija u zãs:

“Duša ame ãl slavalešçi pã maj mari Domn,

47 šã duhu amnjov sã ãnfãlušešçi ãm Dimizov Spasitelju amnjov,

48 daje kã jãl su ujtat ku milã pã minji pã poniznã ropkinja aluj, aku toçi generacijurlje mur çimamã blagoslovljenã,

49 daje kã svemoguçi Dimizov u fãkut mari djelur ku minji, šã numilje aluj ãj svãnt.

50 Pãlãngã totã sãmãnca, Dimizov ãj milos pãlãngã eje kari ãl poštivalešçi.

51 Ku mãnã aluj jãl u fãkut puçernjišji lukrur.

Jãl u arunkat afarã pã eje kari asre ponosnã ãm sufliçilje alor šã pã eje kari asre umišljeni.

52 Pã heje bãlour vladar lju vãrlji dã pã prijestolje, a pã heje kari ãs ponizni lju riðikatulji.

53 U rãnjit pã flãmãnž ku mãnkari bunã, a pã gãzdašji lju mãna ku mãnjilje golji.

54 Jãl u ažutat pã Izrael sluga aluj, su ăngãnditusã dã milã aluj,*

55 ka kum u obeçalit alu preci anoštri dã kãnva sã fiã pljinj dã milã pãlãngã Abraham šã pãlãngã potomku aluj dã erikeš.”

* 1:54 Dimizov nu poçi ãmujta. Kãnd ãš dušji ãm firi, Dimizov sã ăngãdešçi, aje znaçalešçi kã Dimizov djeluvulešçi dã pã obeçanje šje u dat. Asta svitešçi dã obeçanje aluj: “u obeçalit alu preci anoštri kã u fi milosrdan.” 1:55 Gal 3,16

56 Marija u rămas ku Elizabeta tri lunj atunšje su äntorsäsă akasă.

Ivan Krstitelj su avutăsă

57 Känd u vinjit vreme alu Elizabeti să ajvi kupil, je u fätat fišjor.

58 Šă känd ur auzăt susjedi šă njamu kă Domnu are bun pälängă je, jej ur vinjit una la je šă să äm fäluše ku je una.

59 Kupilu trăbuje să fijă obrezalit pă optă (8) zuva, šă känd or vinjit una să fakă asta, jej gände să äj ðe numi Zaharija dă pă tatusu.

60 Mumăsa u odbijilit šă u zăs: “Nu, jăl su čima Ivan.”

61 Ali jej ur zăs: “Njime dăm njamuc nu u fost čimat dă pă numiljala!”

62 Šă aša jej äntriba ku znakur pă tatusu alu kupilula, kum su čima.

63 Zaharija u šjirut pločică dă skris šă u skris: “Ivan äj numilje aluj!” Toc asre ämirac.

64 Šă dăm ala šas Dimizov u dăsvăkut gura alu Zaharija šă poči să svitaskă. Šă jăl dăde slavă alu Dimizov!

65 Atunšje frika u vinjit pă tot susjedu šă äm totă parće dă Judeja păm ðalur šă spunje šje su dogodulit.

66 Toc kari ur auzăt dă aje cänje äm firi šă să ängände: “Šje u fi dăm ala kupil? Anume măna alu Domnuluj† are ku kupilula Ivan.”

Zaharija prorokuvulešči šjinji äj Mesija šă Ivan

67 Zaharija, tatusu alu Ivan are pljin dă Duhu Svânt, atunšje prorokovale šă zăšje:

68 “Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael,

Kă jăl u vinjit šă să otkupilaskă pă narodu aluj!

69 Jăl u răđikat päntru noj pă spasitelju silni!‡

Dăm potomstva lu sluga amnjov la kralj David.§

70 Asta nju fost spus

dăm gurälje dă proroci aluj svănc dă kănva:

71 spasenje dă la dužmanji anoštri

šă dăm mäj* kari toc nji mărzälešči.

72 Are milosrdan pälängă preci anoštri,

šă u ispunulit savezu aluj svânt.

73 Äm zakletvä kari u dat lu Abraham, alu predaku anostru:

74 să nji izbavalaskă dăm mäj alu dužmanj,

să pučenj poslužulenj pă jăl fär dă frikă,

75 šă să kustänj svânt šă ðirept äm toči zäljilje dă kustu anostru.

76 Šă tu Ivan fišjoru amnjov, tu vi fi čimat proroku alu Maj Mari Dimizov,

kă tu vi meržji äm nenće alu Domnuluj šă să äj ðireš kalje aluj,

77 Tu vi ða alu lume lu Dimizov, Hir fälös dă spasalala

šă dă jirtala dă grehurlje alor.

78 Kutotu asta äj dă rănd dă sufljitu milos alu Dimizovu anostru,

† 1:66 măna alu Domnuluj äj pučere alu Domnu: “pučere aluj are ku jăl”. ‡ 1:69 Äm original skrijă: “rog dă spasenje päntru noj”. Rog dă životinjă are simbol dă pučere alji să să potă branalaskă. Dă Mesija să svitešči ka kum ar fi jăl rog kari ari pučeri să spasalaskă Izrael ka “šjinjiva ku pučeri să nji spasalaskă.”

§ 1:69 äm original skrijă: “äm kasa alu sluga aluj David”. Kasa alu David predstavalešči familija aluj, potomci aluj. * 1:71 Vorba “mäna” predstavalešči pučeri kari rej ominj koristilešči protiv dă ominji alu Dimizov.

ka sorilje kari svitlizešči u vinji afarâ dâm nor pã noj sus[†]
79 u da luminã alu eje kari šaði ãm tunjerik,[‡] šã ãm umbra alu morči.

Nju punji pišjorilje anoštri pã kalje dã putuljalã.”[§]

80 Ivan u kriskut šã su ãmbãlurit ãm duh. Kusta ãm pustinjã pãn šje nu su arãtat javno alu Izraelc.

2

Isus su avut ãm Betlehem (Mt 1,18-25)

1 ãm aje vremi dã pã šje su avut Ivan, zapovjed u fost mãnata dã la car August sã fakã skritura dã stanovništvo ãm ãntragã cara.

2 Aje are elši skritura dã stanovništvo kari u fost kãnd Kvirinije are vladar dã Sirija.

3 Aša toc toc mers sã sã prijavalaskã ãm varušu hundi preci alor u kustat.

4 Aša Josip dãm mik varuš Nazaret ãm Galileja, u mers ãm varuš Betlehem ãm Judeja hundi su avut David daje kã jej as re njamu alu kralj David.*

5 Josip u mers akulo sã sã jivaskã dã skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari are gãrjonã.

6 Šã kum asre dãm Betlehem akulo vreme u vinjit sã sã ajvi kupilu.

7 Je u avut elši fišjor, lu ãnvãlitãlu šã lu pus ãm hištalov[†] daje kã nu are soba pãntru jej ãm fugadov.[‡]

Anđalu najavalašči alu pastiri kã Isus Spasitelj su avut

8 ãm ala lok dã ãpropi dã Betlehem asre pastirur kari rãmãnje afarã pã otvoreno šã pãze stadurlje alor totã nopce.

9 Šã dãm turdatã su pojavãlit anđalu alu Domnuluj! Anđalu u stat ãm nençe alor, šã slava alu Domnuluj lju svitlãzãt pã jej. Šã pastiri u gãlbãnjit ãm ubraz dã frikã.

10 Ali anđalu lju zãs: “Nu vã fijã frikã! Ju vjv sã vã aduk Hir fãlos, dã mari fãlušãjã pãntru totã lume.

11 ãm varušu hundi su avut Kralj David, astãs su avut Spasitelj. Jãl are Krist, Domnu!

12 Asta ãj znak dã pã kari sã ãl šćijec: voj vic afla pã kupilu ãnvãlit ãm hištalov.”

13 Atunšje dãm turdatã lãngã parçe dã anđal u vinjit mulc anđej dãm nor kari hvalale pã Dimizov. Šã jej slavale:

14 “Slava alu Dimizov ãm nor

šã pã pãmãnt putuljalã alu eje ominj kari lju izabralit.”

15 Dã pã šje ur fužit anđelji dã la pastir ãm nor, pastiri ur zãs una la alt: “Haj aku am Betlehem, šã sã viđenj aje dã šje Domnu nju spus!”

[†] 1:78 Asta ãj metaforã dã điriptãci. Ajišje sã svitešçi dã duhovna điriptãci kari Spasitelj u da ka kum sorilje vinji afarã kari svitlizešči pã pãmãnt. Vedi Mal 4,2. [‡] 1:79 eje kari šaði ãm tunjerikasta ãj metaforã hundi nuj duhovna điriptãci. Alu heje ominj kari lji falalešçi duhovna điriptãci svitešçi kã jej šaði ãm tunjerik: “ominj kari nu šćijã điriptãci”. [§] 1:79 kalje dã putuljalã ãj metaforã dã kust kari osoba ari putuljalã ku Dimizov: “sã kustãnj kust ku putuljalã” ili “sã umblãnj pã kalji kari nji dušji la putuljalã”. * 2:4 Betlehem are mik varuš, akulo David su avut, a u fost zãs kã akulo su ave šã Mesija (Mih 5,2). [†] 2:7 hištalov are čist, molji šã uskat ka fãnu, sã fijã molji pãntru kupil mik. Marija šã Josip as re una ãm aje prostorijã hundi as re živadur. [‡] 2:7 nu are soba pãntru jej ãm fugadovdaje kã ur vinjit mulc ominj ãm Betlehem sã sã prijavalaskã pã skritura dã stanovništvo.

16 Aša sur ăngribit ăm Betlehem šă ur aflat pă Marija, šă pă Josip, a kupilu are ăm hištalo.

17 Šă kănd pastiri ur văzut pă kupil, jej sur apukatăsă să spuă šje lju fost spus dă la andej dă kupil.

18 Toc eje kari ur auzăt šje pastiri ur spus, jej toc asre ămirac.

19 Ali Marija cănje toci vorbilje alor ăm sufličilje alor šă mult su găndit dă jelji. §

20 Atunšje pastiri ur fužjit la stadurlje alor šă jej dăde hvală šă slavă lu Dimizov dă kutotu stvarurlje šje ur auzăt šă šje ur văzut, točno kum lju fost najavalit alor.

21 Osma zuva kănd kupilu su avut u fost obrezalit,* šă u fost čimat Isus, numilje u dată aluj dă la andal majnti dă šje Marija u rămas gărjonă.

Isus šă Marija trăbă să mergă ăm Hram

22 Šă kănd u vinjit vreme alu Marija obred dă čistilală kum are zapovjedalală dă la zakonu alu Mojsije, Marije šă Josip ur dus pă Isus am Jeruzalem să ăl posvetilaskă la Domnu,

23 kă ăj skris ăm zakonu alu Domnu: “Tot elši fišjor u fi posvetilită la Domnu.”

24 Jej trăbă isto să adukă žrtvă: “Dovă grlicur ili doj tănjiřă puromb,” kum ăj zapovjedalit dă la zakonu alu Domnu anostru.

Šimun u prepoznulit pă Mesija

25 Atunšje are om ăm Jeruzalem šje să čima Šimun. Jăl are pravedan šă svet šă aščipta pă Mesija să izbavalaskă pă Izrael† šă Duhu Svănt are ku jăl.

26 Šă Duhu Svănt majnti ju spus aluj kă no mori majnti dă šje no viđe pă Mesija alu Domnu anostru.

27 Aša Duhu Svănt lu dus pă Šimun ăm Hram‡ kănd ur adus roditelji pă kupilu Isus ăm nontru šă să fakă obred kum are običaju dă zakonu alu Mojsije.

28 Šimun lu apukat ăm mănjlješ pă Isus, slavale pă Dimizov, šă u zăs:

29 “Aku lasă pă sluga atov să moră ăm putuljală, Domnu, kum tu aj zăs,

30 kă oči amej ur văzut spasenje ata. §

31 Asta tu aj făkut dă totă lume.

32 Asta ăj lumina dă ominj * šă lji svitlizaskă alu ominj kari nus Židov, slava alu lume dă Izrael!”

33 Tata šă mama alu Isus asre umpljec ku ămirală dă kutotu šje Šimun u zăs dă jăl.

§ 2:19 Marija cănje dă vorbilje alor šje ur spus dă kupilu alji, kutotu ji are dragocjeno: “ăm fălušăjă cănje aje”. * 2:21 obrezalit Zakonu kari Dimizov u dat alu židovski vjernici zăšji kă obrezanje dă fišjor ăj žrtva dă roditelji kari trăbă să adukă (Lev 12,1-4). 2:23 Izl 13,2 2:24 Lev 12,8 † 2:25 pă Mesija să izbavalaskă pă Izrael Ăm original skriřă: “aščipta utjehă dă Izrael” ‡ 2:27 ăm Hram “ăm udvaru dă Hram.” Numa svečenići puće tuna ăm zgrada dă Hram. § 2:30 spasenje ata “Spasalala” spunji dă osobă kari u aduši spas-kupil mik kari ăj Isus-kum Šimun cănji: “Spasitelj kari tu aj mănat”.

* 2:32 lumina Asta metaforă značalesči kă kupilu u ažuta alu ominj să vadă šă să prišjepi pă ista način ka kum lumina ažută alu ominj benji să vadă.

34 Atunšje Šimun u blagoslovulit pã jej šã u zãs lu Marija: “Dimizov u odredilit pã ala kupil kã pãntu jãl mulc Izraelc ur kãde šã su riðikasã.† Jãl äj odredilit sã fijã znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacalilã

35 aša u vinji pã luminã gãndurlje askunšã alu mulc, a maçu ãi ämpunžji äm duša ata.”‡

Ana u prepoznulit pã Mesija

36 Are isto aša proroçica Ana fatã alu Fanuel kari äj dãm pleme alu Ašer. Ana are tari bãtãrnã mujeri, je are šapçi aj äm brak

37 Šã aku äj vãdojã, mar hundiva osamdeset patru aj.§ Ana nu fužje dãm Hram, nego služule akulo zuva šã nopçe äm post šã äm aruguminçi.

38 Baš pã aje vremi Ana u vinjit, hvalale pã Dimizov, šã je spunje dã kupilu Isus alu toc kari ašçipta pã Dimizov sã otkupilaskã pã Jeruzalem.*

39 Dã pã šje ur fãkut Josip šã Marije kutotu šje zakonu alu Domnu u šjirut dã la jej, jej ur mers äm napoj äm varušu alor Nazaret äm Galileja.

40 Kupilu u kriskut šã su ämbãluritãsã, are pljin dã mudrost, šã blagoslovurlje alu Dimizov asre ku Isus.

Isus svitešçi ku učitelji äm Hram

41 Roditelji alu Isus mãržje äm tot anu äm Jeruzalem sã fijã akulo pã blagdan dã Pasha.

42 Aša kãnd are Isus dvanaest aj dã bãtãrnã jãl una ku jej u mers pã blagdan ka kum stalno mãržje.

43 Šã kãnd u trikut blagdanu jej sur gãtatãsã akasã, ali fãr dã šçuçilje alu roditelji, kupilu Isus u rãmas äm Jeruzalem.

44 Jej gãnde kã äj hundiva äm grupã. Jej ur trikut mari kalji totã zuva, kapu sur apukatãsã šã äl koçi äntri njamu šã äntri hej kari äl kunošçi.

45 Kum nu lor aflat, jej ur mers äm napoj äm Jeruzalem šã äl koçi.

46 Tri zãlji dã pã aje jej lor aflat. Isus are äm Hram, šãde äntri učitelji dã zakonu alu Mojsije, punje ureçe šã lji äntriba.

47 Toc kari äl punje ureçe asre ämirac la fire aluj, šã la odgovurlje aluj.

48 Roditelji aluj isto aša asre tari ämirac kãnd lor vãzutãlã akulo šã mumãsa ju zãs: “Fišjoru amnjov adãšje njaj fãkut asta anovã? Tata atov šã ju as renj äm mari brigur dã ãinji, pãšçi tot ãi kutanj!”

49 Isus u äntors vorba: “Ali adãšje mã kutac? Nu šçijec kã ju aš trãbuji sã fjuv äm kasa† alu Tata amnjov?”‡

50 Jej nur prišjiput šje gãnde sã lji spujã.

51 Ali Isus u mers äm napoj ku roditelji äm Nazaret, šã jãl lju u pus ureçi. Šã mumãsa aluj u cãnut kutotu vorbilje äm suflijituš.§

† 2:34 ur kãde šã su riðikasã Ešçe vorbi znaçalešçi: “asta kupil u fašji kã mulc ur kãde ili ur vinji dã apropi la Dimizov”. ‡ 2:35 MaçAsta metaforã spunji dã tuga mari kari Marija u sãmcã: “Tuga ata u fi aša tari dã ãu dure ka kum maçu çar ämpunžji äm suflijit.” § 2:37 “osamdeset patru aj”: poçi fi 1)

aste are vãdoja 84 aj ili 2) are vãdoja kari are bãtãrnã 84 aj. * 2:38 sã otkupilaskã pã Jeruzalem Asta znaçalešçi: “ala kari u otkupili Jeruzalem” ili “jãl kari u adušji blagoslov alu Dimizov a naklonost napoj äm Jeruzalem”. (vedi Iz 52,9). † 2:49 kasa alu Tata Isus svitešçi dã Hramu alu Dimizov ‡ 2:49 Tata amnjov Roditelji aluj trãbuje sã šçiji dã svrha aluj kari Tata aluj lu mãnat. Ku 12 aj, Isus, Fišjoru alu Dimizov, šçije kã Dimizov äj pravi Tata aluj (nu Josip, bãrbatu alu Marija). § 2:51 u cãnut kutotu vorbilje äm suflijituš Dã kutotu šje Marija u auzãt, zãšji kã äj ka blago kari je cãnje tari äm suflijitu alji, pãze, šã cãnje dã aje.

52 Šā ām aje vremi Isus u kriskut ām gānd šā ām telā* šā ku milā dā la Dimizov šā dā la lumi.†

3

Služba alu Ivan šje bučazā

(Mt 3,1-12; Mk 1,2-8; Iv 1,19-28)

1 Kānd are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj,* Poncije Pilat are upravitelj ām Judeja, Herod vladale ām Galileja a Filip, fračilje aluj dā pā tata alor, vladale ām Itureja šā ām Trahonitida a Lizanije vladale ām Abilena,†

2 Ana šā Kaifa asre mar popur,‡ Dimizov u mānat porukā alu Ivan, fišjoru alu Zaharija, kari kusta ām pustinjā.

3 Šā aša Ivan u mers ām toči lokurlje pā lāngā rijeka Jordan sā propovjedālaskā daje kā toc kari u grešālit, a heje kari su pokajalit sā lji jarči Dimizov grehurlje a Ivan atunšje lju bučuzā.

4 Ka kum Prorok Izaija svite ām kenvije aluj dā ešče vorbi:§
“Graju alu unu kari mužješči ām pustinjā šā sā auze:
pripriemilec kalje pāntru Domnu;

 ravnalecā kalje!*

5 Lasā totā dolina sā fijā umpljetā

 šā totā planina sā fijā ām tokmā ku alčilje,†

šā kāljlje krivā sā fijā pravā,

 šā kāljlje kari nus ravnā sā fijā ravnā‡

6 atunšje totā lume u viđe Spasenje dā la Dimizov.”

7 Alu gārmadā dā lumi kari ur vinjit la jāl sā sā bučazi, Ivan zāšje: “Voj leglo alu otrovni šarpi, šinji vu upozorulit sā ānšjirkāc sā skāpāc dām kazna šje u vinji pā voj?§

8 Arātāc plodur dā ānkājalā!* Nu vā apukāc sā vā zāšjec una lu alt: Abraham āj tata anostru!† Ju vā zāk: Dimizov poči dām petrilješče rāđika pā kupij alu Abraham!”

* 2:52 u kriskut ām gānd šā ām telāare maj kufiri šā maj bāLOUR. † 2:52 ku milā dā la Dimizov šā dā la lumi Asta svitešči kum krišče duhovno šā ām telā: “Dimizov āl blagoslovule maj mult šā maj mult a ominji āl plāšje maj mult šā maj mult.” * 3:1 27 ili 28 aj dā pā Krist † 3:1 Herod, Filip Lizanije as re “tetrarsi”. Izraz “tetrarh” are dužnosnik alu vladā kari re dio alu Rimsko carstvo. Tot tetrahu are pod autoritetom dā rimski car. Kraljevstvo dā Herod “Mari”, kari are kralj ām vreme dā rodenje alu Isus, are podijeljeno pā patru djelur dā pā morče aluj a akulo vladale fišjori aluj ka “tetrarsi” ili “vladari četvrtine”. Tot kraju ave unu ili mišj djelovur kari sā čima provincije ka kum as re Galileja šā Samarija. ‡ 3:2 Ana šā Kaifa asre mar popur ili “kānd Ana šā Kaifa služule una ka mari pop.” Ana are mari popā a Židovi ur nastavalit sā āl prepoznulaskā čak šā kānd Rimljani lu pus sā fijā žinjiru aluj, Kaifa, sā āl zamjenilaskā ka pā mari pop. § 3:4 Ivan u ispunulit vorbilje kari prorok Izaija u skris ām kenvija aluj. * 3:4 Ominji asta fašji sā sā pokajalaskā dā grehurlje alor: “Pripriemilecāvā sā auzec poruka alu Domnu kānd vinji.” † 3:5 Ili “je u maknuli tota gropa dā pā drik.” ‡ 3:5 Kānd ominji pripriemilešči driku pāntru kralj kari vinji, jej ravnalešči kutotu šje āj rīdikāt ili šje āj ānžjos punji sus sā fijā kutotu ravno. 3:6 Iz 40,3-5 § 3:7 Ivan fišje dā njimik pā ominj daje kā tražale pā jej sā lji bučazā sā lji kaznalaskā Dimizov a jej nur stat ku grehurlje: “Nu pučec sā skāpec dā la gnjevu alu Dimizov numa dakā vic fi bučuzac.” * 3:8 Ām original skrijā: “avec plodovur kari ās vredni dā ānkājalā.” Ām asta usporedbā ponašanja alu om sā uspoređulešči ku plod. Ka kum dā la biljkā sā aščaptā sā ajvi plod kari āj bun primjer dā aje biljkā aša dā la om kari zāšji kā su ānkājit, sā aščaptā dā la jāl sā kušči kum Dimizov svitešči. † 3:8 Ili “Noj ščenj potomci alu Abraham daje Dimizov nu nju kaznali.”

⁹ Mar aku sākure dā sudu alu Dimizov āj pusā sus sā taji dām korjen ljemnu.‡ Tot ljemnu kari nu adušji bun plod u fi tijet āndārāt šā vārļjit ām fok.

¹⁰ Gārmadā lu āntribat pā jāl: “Šje sā fāšjenj atunšje?”

¹¹ Ivan u zās: “Dakā avec dovā kāmasā atunšje āmpārcācāvā ku ala kari nari njiš una. Dakā avec mānkari isto aša trābā sā vā āmpārcāc.”

¹² Akulo asre isto šā carinici kari ur vinjit sā sā bučēžā šā jej lor āntribat: “Učitelju, šje sā fāšjenj?”

¹³ Ivan u āntors vorba: “Nu maj akuljižec majmult dā kitā šje avec pravo sā locā!”

¹⁴ Šā kātānjilje isto lor āntribat: “A noj? Šje trābā noj sā fāšjenj?”

Alor lju zās: “Nu loc ku sāla dā njime banj, njiš nu svedočulec krivo protiv dā šjinjivaš šā fijec zadovoljni ku plata avostrā!”

¹⁵ Lume asre aku pljinj dā aščiotalur, šā sā āntriba ām sufljičilje alor, nar puče Ivan sā fijā Mesija.

¹⁶ Ivan lju āntors vorba alu toc: “Ju vā bučez ku apā, ali unu kari u vinji kari āj maj bālour da minji šā lu kari nu mes vredan sā āj ljeg žnirancurlje aluj.* Jāl vu bučuza ku Duhu Svānt šā ku fok.†

¹⁷ Jāl cānji furka‡ ām māna aluj, šā jāl u čistili telekuš temeljito. Jāl u akulježi fājna ām skladišta aluj, ali jāl u arđi jarba uskatā ām fok šje nu sā aščinžji.*

¹⁸ Šā ām mulči poticajur svite alu lume šā alu carā dā Hir fālos.

¹⁹ Ivan lu fākut dā njimik pā car Herod dā rānd kā jāl su lot una ku Herodijada bāšāčā alu fračisuš† isto aša šā dā alci stvarur relji šje u fākut Herod.

²⁰ La kutotu stvarurlje relji šje u fākut jāl u pus maj una: jāl u ānkujet pā Ivan šje bučazā ām čemicā.

Ivan bučuza pā Isus

(Mt 3,13-17; Mk 1,9-11)

²¹ Kānd asre totā lume bučuizat dā la Ivan, Isus isto are bučuizat. Kānd Isus su arugat su dāsvākut noru,

²² šā Duhu Svānt u vinjit žos pā jāl am formā dā purombu šā graj dām nor u svātite: “Tu ješč Fišjoru amnjov plākut! Tu ješč fulušuja ame!”

Isus fišjoru alu Dimizov šā alu Adam

(Mt 1,1-17)

‡ **3:9** Sākure āj usporedba dā kazna kari maj šjeva su apuka: “Dimizov āj ka omu kari u punji sākure pā korjenu dā ljemn.” § **3:14** nu svedočulec krivo protiv dā šjinjiva Ili “nu optužulec pā njime ku mišjuna numa sā kāpātāc banj dā la jej.” *

3:16 Dāzljigat žnirancurlje dā sandalur are lukru alu rob. Ivan svite kā ala kari vinji āj maj mari, dā Ivan nuj vredan sā fijā robu aluj. † **3:16** ku fok “Foku” āj usporedba ili dā 1) sud ili 2) dā čistilala ‡ **3:17** vijača. Asta āj alat dā arunkala dā pšenicā ām zrak a

zrna dā pšenicā su odvojuli dām pljevā. Zrnurlje ās greļji šā kađi đos a pljeva kari nuj bunā dušji vāntu. Asta alat āj slično ka furka. § **3:17** “Teleku” āj lok hundi pšenicā āj tari mult sā sā apušji šje trābā.

“Čistilala” teleku značalešči kā āj gata ku žito: “sā završālakā ku žito”. *

3:17 Ivan svitešči dā Krist kari u vinji sā sudulaskā ka kum jāl ar fi lukroju pā pāmānt kari āj spreman sā odvuļjaskā zrnurlje dā pšenicā dā la pljevā: “jāl cānji furka daje kā āj spreman” ili “jāl āj spreman sā sudulaskā ka kum lukroju pā pāmānt āj spreman sā vijalaskā pšenicā”. †

3:19 car Herod dā rānd kā jāl su lot una ku Herodijada bāšāčā alu fračisuš Herod Antipas su lāsāt dā la elši mujer aluj, su lot una ku nečakinja aluj Herodias kari are mujere alu Filip fračilje māščoj (veđi Mt 14,3; Mk 6,17). Zakonu alu Mojsije u Lev 18,16; 20,21

zabranalit alu om sā fijā una ku mujere alu fračisu dakā jāl inka kustā.

²³ Aku Isus are hundīva trideset aj dā bātārn känd su apukat javno sã propovjedälaskã. Isus are cãnut dã fišjoru alu Josip.

Josip are fišjor alu Eli,

²⁴ Eli are fišjoru alu Matat,

Matat are fišjoru alu Levi,

Levi are fišjoru alu Malki,

Malki are fišjoru alu Janaj,

Janaj are fišjor alu Josip,

²⁵ Josip are fišjoru alu Matatija,

Matatija are fišjoru alu Amos,

Amos are fišjoru alu Naum,

Naum are fišjoru alu Hesli,

Hesli are fišjoru alu Nagaj,

²⁶ Nagaj are fišjoru alu Mahat,

Mahat are fišjoru alu Matatija,

Matatija are fišjoru alu Šimij,

Šimij are fišjoru alu Joseh,

Joseh are fišjoru alu Joda,

²⁷ Joda are fišjoru alu Johanan,

Johanan are fišjoru alu Resa,

Resa are fišjoru alu Zerubabel,

Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel,

Šealtiel are fišjoru alu Neri,

²⁸ Neri are fišjor alu Malki,

Malki are fišjoru alu Adi,

Adi are fišjoru alu Kosam,

Kosam are fišjoru alu Elmadam,

Elmadam are fišjoru alu Er,

²⁹ Er are fišjoru alu Jošua,

Jošua are fišjoru alu Eliezer,

Eliezer are fišjoru alu Jorim,

Jorim are fišjoru alu Matat,

Matat are fišjoru alu Levi,

³⁰ Levi are fišjoru alu Šimun,

Šimun are fišjoru alu Juda,

Juda are fišjoru alu Josip,

Josip are fišjoru alu Jonam,

Jonam are fišjoru alu Elijahakim,

³¹ Elijahakim are fišjoru alu Meleja,

Meleja are fišjoru alu Mena,

Mena are fišjoru alu Matata,

Matata are fišjoru alu Natan,

Natan are fišjoru alu David,

³² David are fišjoru alu Jišaj,

Jišaj are fišjoru alu Obed,

Obed are fišjoru alu Boaz,

Boaz are fišjoru alu Sala,

Sala‡ are fišjoru alu Nahšon,
³³ Nahšon are fišjoru alu Aminadab,
 Aminadab are fišjoru alu Admin,
 Admin are fišjoru alu Arni,
 Arni§ are fišjoru alu Hesron,
 Hesron are fišjoru alu Peres,
 Peres are fišjoru alu Juda,
³⁴ Juda are fišjoru alu Jakov,
 Jakov are fišjoru alu Izak,
 Izak are fišjoru alu Abraham,
 Abraham are fišjoru alu Terah,
 Terah are fišjoru alu Nahor,
³⁵ Nahor are fišjoru alu Serug,
 Serug are fišjor alu Reu,
 Reu are fišjor alu Peleg,
 Peleg are fišjor alu Eber,
 Eber are fišjor alu Sala,
³⁶ Sala are fišjoru alu Kenan,
 Kenan are fišjor alu Arpakšad,
 Arpakšad are fišjor alu Šem,
 Šem are fišjor alu Noa,
 Noa are fišjor alu Lamek,
³⁷ Lamek are fišjoru alu Metušalah,
 Metušalah are fišjoru alu Henok,
 Henok are fišjoru alu Jered,
 Jered are fišjoru alu Mahalalel,
 Mahalalel are fišjoru alu Kenan,
³⁸ Kenan are fišjoru alu Enoš,
 Enoš are fišjoru alu Šet,
 Šet are fišjoru alu Adam,
 a pã Adam Dimizov u stvorulit.

4

Draku ånšjarkã pã Isus *(Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)*

¹ Isus, pljin dã Duh Svãnt su åntors dãm rijeka Jordan, šã ål dušje Duhu pãm pustinjur*
 *

² Četrdeset zãlji, hundi u fost ånšjirkat dã la draku. Åm zãljiljelje nu u mãnkat njimika, šã kãnd u vinjit do kraja jãl are flãmãnd.

³ Draku ju zãs atunšje: “Dakã ješć tu Fišjoru alu Dimizov zapovijedalešći alu petrilješće sã sã fakã pitã.”

⁴ Isus ju åntors vorba: “Skris åj åm svãntã kenvija: ‘Lume nu kustã numa dãm pitã.’”

‡ 3:32 Sala, Sala Oririk ave grćki rukopis kari skrije: “Salmon, Salmon”. § 3:33 Admin, Admin ...
 Arni, Arni Oririk ave grćki rukopis kari skrije numa “Aram, Aram”. * 4:1 “Pustinjã” åj lok hundi
 nuj apã nus ljemnji; njime nu kustã akulo. 4:4 Pnz 8,3

⁵ Draku lu dus pã jãl pã planinã naltã, šã ãm unu moment draku ju arãtat aluj kutotu kraljevstvo dã svet.

⁶ Šã draku ju zãs aluj: "Ju cuj da kutotu pućeresta šã mãndremesta kari ãj datã mijã, šã ju pot da alu šinji gãndesk.

⁷ Kãnd ćaj klanjali la minji, ju caš da kutotu cijã."

⁸ Isus ju ãntors vorba: "Skris ãj ãm svãntã kenvija: 'Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjalešćici šã pã jãl služulešćici!'"

⁹ Dã pã aje draku lu dus ãm varuš Jeruzalem šã lu pusãlã pã maj nalt lok dã Hram. Atunšje ju zãs aluj: "Dakã ješć tu Fišjoru alu Dimizov, seri žos!

¹⁰ Kã ãj skris ãm svãntã kenvija:

'Jãl u zapovjedali alu anđelji aluj sã ċi pãzaskã',

¹¹ Šã 'ću dušji pã mãnã

sã nu ċi luvešć ku pišjorilje ãm petrã.' "

¹² Isus ãntoršji vorba: "U zãs ãj ãm svãntã kenvija:

'Nu ãnšjirka pã Domnu Dimizovu atov!'"

¹³ Atunšje kãnd u trikut draku ku toći ãnšjirkalurje, lu lãsat pã jãl pã una vreme.

Isus sã ãntoršji napoj ãm Galileja

(Mt 4,12-17; Mk 1,14-15)

¹⁴ Isus meržji ãm napoj ãm lok dã Galileja ãm pućere lu Duh, šã vorbi dã jãl sor apukat sã kružulaskã pãšćitot ãm aje regijã.

¹⁵ Jãl ãnvãca ãm sinagogurje alor šã toc ãl slavale.

Isus are mãnat dãm sinagoga

(Mt 13,53-58; Mk 6,1-6)

¹⁶ Jãl u vinjit ãm varuš dã Nazaret, hundi jãl u kriskut šã pã obićaju aluj, jãl u mers sãmbãta ãm sinagogã. Šã su skulat sã ċitalaskã.

¹⁷ U datã la jãl svitak[†] dã la proroku Izaija, a jãl u dãsvkut svitku šã u aflat lok hundi skrijã:

¹⁸ "Duhu alu Domnuluj ãj pã minji dasupra.

Dãm ala rãnd jãl mu izabralit[‡] pã minji sã vã propovjedalaskã Hir fãlos la sãrašj.

Jãl mu mãnat pã minji sã spuj alu hej šje ãs ljigac kã poći sã fijã dãsvãkuc

šã lu orb kã poći sã vadã

šã sã ċe slobodã alu hej tlaćalic,

¹⁹ šã sã proglasalesk anu pljin dã milã alu Domnuluj."

²⁰ Isus u ãnćis svitku šã u dat ãm napoj la pomoćniku šã u šãzut. Šã toc ku oći ãm sinagoga u mucãt pã jãl.

²¹ Su apukat sã ãnveci: "Astãš asta svãntã karći, kari ac auzãt ku urećilje avoštri, su ispunulitãšã."

²² Jej toc sã ãmira la toći vorbilje dã milã šje kãċe dã pã gura aluj. Šã jej su ãntribat: "Nuj jãl fišjoru alu Josip?"

²³ Jãl lju zãs: "Ãj una izrekã kari sigurno ac pripunji pã minji. A šã meržji: 'Doktoru, ãntrãmãći pã ċinji sãngur!' Kutotu aj fãkut, kum anj auzãt, ãm varuš dã Kafarnaum, fã šã aišje, ãm kraju atov!"

4:8 Pnz 6,13 **4:11** Ps 91,11-12 **4:12** Pnz 6,16 † **4:17** "Svitak" znaćalešći kã ãj skris karći pã pelji dã vakã. ‡ **4:18** Toćno znaćalešći "pomazalit ku uloj". **4:19** Iz 61,1-2

24 Šă jăl u zăs: “Anume, ju vă zăk niti unu prorok nu u fost ăm benji apukat ăm kraju aluj.

25 Anume, ju vă zăk, kănd ăm doba alu proroku Ilija ăm Izrael, noru are ăncis a ploje nu kăde tri aj šă šinšj lunj šă are mari fomi păm totă pămăntu šă asre mulči vădojur ăm Izrael.

26 Tot Ilija nu u fost mănat la njišj unu dăm jej osim la vădoja ăm Sarfata dapropi dă varušu Sidon.

27 Isto aša ăm vreme dă prorok Elizeja asre mulc gubavcur ăm pămăntu dă Izrael. Šă njiš unu dăm jej nor fost čistilic osim Naamana Sirijaca.”

28 Kănd ur auzăt, toc ăm sinagogă asre tari mirgiš,

29 jej sur skulat sus šă lur mănatulă afară dăm varuș. Jej lur dus pă jăl pă maj nalt đal pă kari are varušu făkut, ăm namjeră să ăl ămpingă žos să ăl amori. §

30 Ali jăl u fužjit ăntri jej šă u mers pă kalje aluj.

Isus u mănat afară pă drak dăm omula

(Mk 1,21-28)

31 Jăl u mers žos ăm Kafarnaum ăm varuș dă Galileja. Šă akulo sămbăta ănvăca.

32 Lume asre ămirac la ănvăcală aluj daje kă vorba aluj asre pljinji dă pučeri.

33 Unu dăm ominjije ăm sinagogă ave rov duh ăm jăl, aje are drak. Šă jăl u mužjit ku graju glasnik:

34 “A! Tu Isus dăm Nazaret, šje găndešci dă la noj? Aj vinjit să nji uništilec? Ju šćuv benji šjinji ješč tu, tu Svăntu alu Dimizov!”

35 Isus lu lot pă frikă šă ju zăs: “Fi putuljit! Hajde afar dăm omusta odma!” Drakula lu vărlijit pă omula žos ăm nenče alu toc šă u jăšăt afară, šă njimik nu ju făkut.

36 Eje kari ur văzut asre tari ămirac šă zăšje una lu alt: “Šjefăldă vorba ăj asta? Ku autoritet šă ku pučeri šă relji duhovur jašă afară pă vorba aluj!”

37 Hiru dă jăl u mers ăm tot kotu dă regijă ăntragă.

Isus ozdravalešci pă sokra alu Petar

(Mt 8,14-17; Mk 1,29-34)

38 Kănd u fužjit dăm sinagogă jăl u mers la Šimun akasă. Akulo asre sokra alu Šimun ăm pat bičagă ku fok mari ăm je. Šă jej lor ăntribat pă jăl să ăj ažući.

39 Isus u mers la je u lot pă frikă pă foku šă foku u lăsatu. Je odma su skulatăsă šă su apukat să lji poslužulaskă.

Isus ozdravalešci pă mulc

40 Mar kănd să slăbuze sorilje žos* toc kari ave njam šă urtaš dăm mulči bičișugur lJOR adus la jăl. Šă jăl lju ăntrimat aša dă jăl punje mănjlje aluj pă jej unu pă kići unu.

41 Mulc dăm jej ave drašj ăm jej šă kum jăše afară, drašjije dăm jej mužje: “Tu ješč Fișjoru alu Dimizov!” Ali jăl lju răspită šă nu lji dăde să svitaskă kă jej šćije ka jăl ăj Krist. †

4:26 1 Kr 17,8-16 4:27 2 Kr 5,1-14 § 4:29 Lume dăm Nazaret asre tari uvredljivi daje kă Isus lji spunje dăm karče svăntă hundî Dimizov lji ažuta lu hej šje nu kunušci karče svăntă dă kit numa la židovur. * 4:40 Sămbăta să apukă dă jer kănd sorilje kađi žos pă năm adauza kănd sorilje kađi žos.

† 4:41 Točno značalešci “pomazalit ku uloj” šje značalešci “Izabralit”.

Hir fãlos sã ŝireleŝci pãm Judeja
(Mk 1,35-39)

42 Mar kum vinje zuva jãl u fužjit dãm kasã pã lok pustulot. Gãrmadã dã lumi ãl kuta, ŝã kãnd lor aflatã gãndẽ sã ãl cãjã sã nu fugã dã la jej.

43 Ali Isus lju zãs: “Ju trãbã sã mã duk ãm alçilje varuŝur sã spuj Hir fãlos dã kraljevstva alu Dimizov.† Dãm asta rãnd am fost mãnat pã pãmãnt.”§

44 Ŝã aŝa u mers sã propovjedalaskã pãm sinagogur ãm Judeja.

5

Isus u çimat pã Ŝimun, Jakov ŝã pã Ivan
(Mt 4,18-22; Mk 1,16-20)

1 ãm una zã Isus stãce lãngã Genezaretsko* jezero, kãnd gãrmadã sã astrãnzje la jãl sã audã vorba alu Dimizov.

2 Jãl u vãzut doj çamcur kum asre pã mal rãzãmac, kari u lãsat ribari kãnd ãŝ çistile mrežurlje.

3 Jãl u tunat ãm çamac kari are alu Ŝimun, ŝã lu ãntribat sã ãl ãmpingã maj ãm sus dã la mal. Atunŝje jãl u ŝãzut žos ŝã su apukat sã ãnveci pã gãrmadã dã lumi.

4 Kãnd u fost gata ku ãnvãcala, jãl u zãs alu Ŝimun. “ãmpinži ãm maj adãnkã apã ŝã slãbuzãc mrežurlje ãm apã.”

5 Ŝimun ju ãntors vorba aluj: “Domnu luj, anj lukrat totã nopçe ŝã njmik nanj apukat: ali pã vorba ata ju uj slãbuzã mreža ãm napoj ãm apasta.”

6 Kãnd u fãkut aŝa jej u apukat mari boglã dã peŝc, atit dã mreža kit nu puknje.

7 Jej ur mužjit la urtaŝji alor dã pã alçilje çamcur sã lji ažuçi; jej ur vinjit, ŝã umpljet dovã karur dã peŝc dã maj ŝjeva sã ãntupe.

8 Kãnd u vãzut Ŝimun Petar aje jãl u kãzut la piŝjorilje alu Isus ŝã u zãs: “Maknaleŝciçi dã la minji, Domnu, kã ju mes greŝnã om!”†

9 Frikã delj svãntã u kãzut pã jej ŝã pã ominj ŝje ur vinjit sã lji ažuçi, kãnd ur vãzut kic peŝc ur apukat.

10 Isto aŝa asre ãmirac Ivan ŝã Jakov, jej asre Zebedejevi fiŝjori ŝã urtaŝji alu Ŝimun. Ali Isus u zãs alu Ŝimun: “Nuc fijã frikã. Dã aku, maj menkulo tu vi apuka pã ominj!”‡

11 Aŝa jej ur adus karurlje dã apã pã mal, ur lãsat kutotu ŝã lor sljedilit pã jãl.

Isus ozdravaleŝci pã om ku gubã
(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)

12 Isus are ãm unu dãm varuŝurljelje. Om pljin dã gubã lu vãzutulã pã jãl ŝã su arukãnt pã ãinuçiŝ ãm nençe aluj ŝã sã aruga la jãl: “O Domnu, dakã numa tu vujeŝc, tu mã poc ãntrima.”

13 Isus u mãcãt mãna aluj ŝã lu taknulit, ŝã u zãs: “Ju gãndesk. Fi çistilit!” Ŝã dãnturdata guba lu lãsat.

14 Atunŝje lu purunŝjitulã sã nu spujã alu njime, çar asta sã fakã: Elŝi sã mergã la popã ŝã sã ã areçi, dã pã aje, dã dokaz dã vražã, vi trãbuji sã aduŝj žrtvã dã çistilalã ka kum Mojsije u zapovijedãlit.

‡ 4:43 Kraljevstvo znaãeleŝci pã asta lok ãj hundi ominji ãnkredi ãm Dimizov. § 4:43 Dimizov u dat zadatak sã spuji dã jãl ŝã lu mãnat pã Isus pã pãmãnt * 5:1 Genezaretsko jezero ãj isto ŝã Galilejsko jezero. † 5:8 Ŝimun u vãzut ku Isus ãj svãnt. ‡ 5:10 Ŝimun u sviti dã Isus la ominj. § 5:14 Lev 14,2-32

15 Svat dă jăl su širilit maj pă dăparci, aša dă gărmađă dă lumi ur vinjit să puja ureci la jăl, šă să fiја ozdravalic.

16 A jăl să tărăje pă lok pustulot šă să posvetilaskă la aruguminci.

Pučeri alu Isus să jerci grehurlje

(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)

17 Ām una ză, Isus ānvăca, ave ām nenči pă mulc farizej šă učitelj dă zakonu alu Mojsije kari ur vinjit dām toci kumpānjilje dă Galileja šă Judeja šă dām Jeruzalem. Pučere alu Domnuluj are ku Isus să ozdravalaskă pă bičež.

18 Atunšje šjeva ka ominji ur vinjit šă adušje pă om kari nu puče să umblji. Šă jej gānde să āl adukă la Isus.

19 Ali nu are lok pă hundi să āl adukă ām nontru dă gužva mari. Aša jej sur urkatāsă pă krov šă lor slăbuzăt ām nontru pām krov ku pat dă tot la dă dă nenče alu Isus.

20 Kānd u vāzut ānkriđala alor, jăl u zās aluj: “Omulji, grehurlje atelji ās jirtaci.”

21 Pă ešče vorbi farizeji šă učitelji dă zakonu alu Mojsije să gānde: “Šjinji āj omusta šje svitešči aša protiv dă Dimizov? Šjinji osim dă Dimizov poči să jerci grehurlje?”

22 Isus šcije šje să gāndešči, šă jăl lju zās: “Adăšje vā āntribăc ešče stvarur ām sufličilje avoštři?”

23 Šje āj maj ušuri dă zās: ‘Grehurlje cis jirtaci!’, ili să zăšj: ‘Skolăci šă umblă?’

24 Ali numa să šcijec kă Fišjoru alu Omu ari autoritet aišje pă pāmānt să jerci grehurlje. Dakă zāk alu fišjoru kari nu poči să umblji: ‘Skolăci, jec patu šă dući akasă!’”

25 Šă odma su skulatāsă šu lot patu pă šje are pă košci, šă u fužjit akasă, šă pă kalji slavale pă Dimizov.

26 Šă toc akulo asre āmirac, šă jej slavale pă Dimizov. Šă ku āmirală svite: “Astās anj vāzut šjeva tari mari!”

Levi (Matej) sljedilešči pă Isus

(Mt 9,9-13; Mk 2,13-17)

27 Dă pă aje Isus u jišăt afară šă lu vāzutulă pă carinik[§] šje să čima Levi,* jăl šăđe ām carinarnică. Isus u zās: “Sljedilešči mă pă minji!”

28 Šă jăl su skulat u lāsat kutotu, šă lu sljedilit.

29 Atunšje Levi ām kasa aluj u fākut mari slavălală pāntru jăl; ku jej šăđe mulc carinici šă alci la masă.

30 Farizeji šă učitelji dă zakonu alu Mojsije, sur apukat să gumunjaskă kapu su apukată să svitaskă alu učenikurlje alor: “Adišje mănăc šă bijec ku carinici šă ku grešnici?”

31 Isus u āntors vorba: “Eje kari ās sānătoš nu trăbă pă doktor, numa aluje kari ās bičež.

32 Ju nam vinjit să čem šă să āntork pă pravedni, nego pă grešnă.”

Usporedbur dă post

(Mt 9,14-17; Mk 2,18-22)

33 Jej atunšje jară u zās: “Učenici alu Ivan šă alu farizejilor postulešči mulći rāndur šă să arogă, ali učenici atej mănănkă šă be. Adăšje āj aša asta?”

§ 5:27 Židovi mrzăle pă poreznici daje kă poreznici asre Židovi kari ās izdajnici ună ku Rimljani kari ur okupirilit pă Izrael. Ešče poreznici as re nepoštēni ur furat banj alu Izraelci. * 5:27 Levi āj ista osobă šje āj šă Matej.

³⁴ Isus u äntors vorba: “Pućec sä punjec pä gošč dä nuntä sä postulaskä känd äj mladoženja ku jej?”

³⁵ Ali u vinji zä känd mladoženja u fi lot ändärät dä la jej, šä känd u vinji vreme jej ur postuli.”

³⁶ Jäl lju spus dä una usporedbä: “Njime no rupi um dārab dä la novä colä šä su kärpaskä pä bätärnä, känd ar fašji aje, pä haj novä colä ar ave gaurä, a alu haj bätärnä nar pasali dāräbu dä la novä col.

³⁷ Njime nu varsä nov vinu äm bätärnä šä mari ćuturica;† nov vinu ar puknji äm ćuturica šä sar vārša vinu, a ćuturica ar propadnuli.‡

³⁸ Nov vinu trābä sä fijä vāršat äm novä ćuturica§.

³⁹ Šä njime dä pä šje u be vin bätärn nu gāndešći sä be nov, kä zāšji: ‘Bätärn äj dāstul dä bun.’”*

6

Isus äj Domnu dä sämbäta

(Mt 12,1-8; Mk 2,23-28)

¹ Un datä pä zuva dä sämbäta Isus trāšje pä m šjeva ka poljä dä pšenicä. Ućenici aluj ur skos pšenicä šu u ribile ku mājnilje šä mänka.

² Ali orikic dä farizej ljur zäs alor: “Adāšje fāšjec šjeva šje nu äj ku zakonu äm tokmä pä zuva dä sämbäta?”*

³ Isus ju äntors vorba: “Nac ćitalit äm Svāntä kenvija, šje u fäkut David känd are jäl šä ućenici aluj flāmānš?”

⁴ Kum ur tunat äm kasa alu Dimizov, David šä u lot pita kari are pusä ändärät dä žrtvä, kari ćar poći popa sä mänāšji, šä su umpārcät dām pite ku urtašji?”

⁵ Atunšje jäl lju zäs alor: “Fišjoru Omuluj äj Domnu dä sämbäta.”

Isus u ozdravalit mänä njimurogä

(Mt 12,9-14; Mk 3,1-6)

⁶ Pä alta zuva dä sämbäta jäl u mers äm sinagogä šä su apukat sä änceci. Akulo are om alu kari are mäna njimurogä.†

⁷ Šä ućitelji dä zakonu alu Mojsije šä farizeji sä ujta pä jäl sä vadä dakä lu änrimalä jäl pä zuva dä sämbäta. Šä jej dabe šjeva ašćipta sä fakä krivo sä potä sä svitaskä protiv dä jäl.

⁸ Jäl šćije šje sä gāndešći, šä u zäs alu omuluje ku mäna njimurogä: “Skolāci šä hajd dä dä nenći.” Jäl su skulat šä stāće akulo.

⁹ Isus atunšje u zäs alor: “Ju gāndesk sä vā äntreb, äj benji sä fašj benji pä zuva dä sämbäta, ili relji? Sä spalaskä kustu ili sä uništiskä?”

¹⁰ Atunšje su ujtat okolo pä tot omu, šä jäl u zäs alu omuluje: “Māćešćic mäna!” Jäl u fäkut aša, šä mänä ju fost sänātosä ka hajelantä.

¹¹ Ali jej asre tari mirgiš šä sur apukat sä svitaskä šje sä fakä alu Isus.

† **5:37** Ćuturica äj pelji dä la birkä ili dä la kečä hundi sä bagä strugur šä atunšje sä fašji vin. ‡ **5:37**

Känd nov vinu su änäkrit ar krišće, ar rupe bätärnji ćuturicurlje kä nar puće maj sä sä mācaskä. § **5:38** Strugulje känd sä punji äm ćuturica atunšje krešći una ku pelje dä životinjä šä atunšje sä fašji äm vin.

* **5:39** Asta svat spunji dä änvācala kum bätärnji änvāca ku hej kari vodulešći sä ku Isus kum änvāca. Aje äj kä ominji kari äs änvācac pä änvācala bätärnä, nari vojä sä sä änceci novi stvarur šje Isus änvāca.

6:1 Pnz 23,25 * **6:2** Farizeji cānje kä maj mik lukru ku mājnilje sä trljālešč fān äm zuva dä sämbäta äj protiv zakon. **6:3** 1 Sam 21,1-6 **6:4** 1 Sam 21,1-7 † **6:6** Mäna alu njimurog are desna.

*Isus aš akulježi pã apostoli aluj**(Mt 10,1-4; Mk 3,13-19)*

¹² Una zã u mers pã planinã sã sã arožji, šã jãl u fost akulo totã nopce ãm aruguminçi la Dimizov.

¹³ Haje zua jãl u čimat pã dvanaest (12) učenikur la jãl pã kari lju akuljes šã lju čimat apostoli.

¹⁴ Ešće asre:

Šimun pã kari lu čimat Petar, šã

fračisu Andrija,

Jakov šã

Ivan,

Filip šã

Bartolomej;

¹⁵ Matej šã

Toma,

Jakov fišjoru alu Alfej šã

Šimun čimat Revan,

¹⁶ Juda fračisu lu Jakov šã

Juda Iskariot, kari u fi izdajica.

*Isus svitešçi dã nagradur šje u fi**(Mt 4,23-25; 5,1-12)*

¹⁷ Kum vinje ku jej ãm napoj žjos, jãl u stat pã čistinã dã đal hundï asre grupa dã učenici aluj šã mari gãrmadã dã lumi sur akuljesãšã, jej ur vinjit dãm Judeja šã dãm varuš Jeruzalem šã dãm Tir šã Sidon varušurlje lãngã more.

¹⁸ Jej ur vinjit šã ãl punje ureçi, šã sã fijã ozdravalic dãm bičišugurlje alor. Isto aša u ozdravalit pã heje kari ave relji duhovur ãm jej.

¹⁹ Mulc gãnde sã pužã mãna pã jãl daje kã pučeri fužje dãm jãl šã puće pã toc sã lji iscjelilaskã.

²⁰ Atunšje su ujtat ãm oč pã učenici aluj šã u svãtit:

“ãnfãlušãcãvã voj kari šćec sãrašj
kã kraljevstva alu Dimizov aj avostrã.

²¹ ãnfãlušãcãvã voj kari šćec flãmãnz,
kã vic fi sãtuj.

ãnfãlušãcãvã voj kari plãnžjec,
kã voj vic rãđi.

²² ãnfãlušãcãvã voj kari šćec mãrzãlic, rušunac šã mãnac ku relji
dã rãndu alu Fišjoru Omuluj.

²³ Kãnd u vinji zue, ãnfãlušãcãvã šã sãrec pãm sus dã fãlušãjã. Kã sigurno nagrada avostrã u fi mari ãm nor. Haleluja! Nus are aša šã proroci tretiralicã dã la mošurlje alor!

²⁴ Ali jao avovã, kari šćec gãzdašj,
kã ac apukat utjehã!

²⁵ Jao avovã kari šćec sãtulj,
kã voj vic fi flãmãnz.

Jao avovã kari aku rãđec,
kã voj vic žalali šã plãnžji!

²⁶ Jao avovã dã kari toc benji svitešçi,
aša isto fišjec pã mišjinjoš prorokur, mošurlje alor kari aša fišjec.”

*Isus ānvacā sā plāšjenj pā dužmanji anoštri**(Mt 5,38-48; 7,12)*

²⁷ “A voj kari mā punjec ureći, vā zāk: ‘Plāšjecāvā pā dužmanji avoštri. Fāšjec benji alor kari vā māržāleši.

²⁸ Blagoslovulec pā eje kari vā blastāmā! Arugācāvā dā eje kari relji vā kivinjēši.

²⁹ Hāl kari či luveši pāšci una parci dā ubraz, āmbijā šā haje parci atunšje. Šā alu hāl kari ac je šuba nuj branalec sā āc je šā kāmāšā.

³⁰ Dā alu toc, šje šjeri dā la činji. Dakā je šjinjiva šjeva šje āj atov, nu šjire sā ac dē ām napoj.

³¹ Aša maj, fāšjec alu altora kum ac gāndi sā vā fakā avovā.

³² Dakā plāšjec numa pā eje kari vā plašji pā voj, šjefāldā hvalā vic kāpāta? Ka šā čak šā grešnici plašji pā eje kari lji plašji pā jej.

³³ Šā dākā fāšjec numa benji alu eje kari fašji povā benji, šjefāldā hvalā vic kāpāta? Čak šā grešnici fašji aje.

³⁴ Dakā dādec kečinj alu alor dā la kari aščiptāc sā vā āntorkā ām napoj, šjefāldā hvalā vic kāpāta? Čak šā grešnici dā kečinj alu grešnici sā potā ām napoj sā kepiči kit lju dat.

³⁵ Plāšjec pā dužmanji avoštri, ažuťācālji šā dādec kečinj, ali nu aščiptāc sā vā āntorkā ām napoj. Atunšje voj vic kāpāta mari nagradā šā voj vic fi čimac fišjori alu Maj Mari[‡] Dimizov[§] daje kā jāl aj bun alu nezahvalni šā alu ubraznjiš.

³⁶ Fijec miloš kā jāl Tata dām nor āj pljin dā milā.”

*Isus nji ānvacā kum sā izabralenj bun učitelj**(Mt 7,1-5)*

³⁷ “Nu sudulec pā njime, šā njime nu vu suduli pā voj. Nu osudulec pā njime, šā njime nu vu osuduli! Jirtāc šā vu fi jirtat.

³⁸ Dādec šā vu fi dat bunā merā astrānsā, zdrānšinatā šā tari multā u fi vārsatā ām saku avostru.* Kā ku ista mjerā šje voj dādec vu fi datā.”

³⁹ Jāl lju spus izrekā: “Poći unu orb sā adukā dā mānā pā altu om orb? Nar kāde jej amāndoj ām gropā?

⁴⁰ Učenuku nu poći fi maj mari dā učitelju. Jāl u fi ka učitelju aluj kānd su vježbāli dāstul dā benji.†

⁴¹ Adāšje vā ujtāc tot la cupljigā ām oču alu urtaku, a ām oču atov nu ves dārāb dā ljemn?

⁴² Kum poc zāšji alu urtaku: ‘Lasāmā sā skot cupljigā dām očuc’, kānd nu ves dārābu mari dā ljemn ām oču atov? Licemjeru, elši skočec dārābu dā ljemn dām očuc, kapu vi puće maj benji sā skoc cupljigā dām oču alu urtaku.”

*Isus ānvacā šje svitenj āj ām sufjit**(Mt 7,17-20; 12,34-35)*

⁴³ “Tot bun ljemnu ari bun plod, šā tot ljemnu kari nuj bun, fašji nu bun plod.

‡ 6:35 Maj Mari Dimizov značaleši kā jāl āj tari mari šā glavni. § 6:35 voj vic fi čimac fišjori alu Maj Mari Dimizov dakā či ponašalešē ka Dimizov. * 6:38 Isus dā primjer kum kānd kumpir šjeva hāl kari vindi cu da maj mult. † 6:40 Ormu trābā sā fijā tari oprezan kānd āš je pā učitelj, kā jāl u fi atunšje kā učitelju. Dakā učitelju krivo ānvacā daje kā āj duhovno orb, u fi prevaren šā učenuku.

⁴⁴ Tot ljemnu aj kunuskut dă pă plod šje fašji. Aša lume nu akulježi smokvur ili strugur dăm măršunj.†

⁴⁵ Om bun fašji bunji stvarur daje kă ari bună sufljit, ali hej rov fašji stvarur relji daje kă sufljitu lji rov. Gura svitešci, dăm šje ci sufljitu pljin.”

*Om kari aj mudar askultă šje Isus ânvacă
(Mt 7,24-27)*

⁴⁶ “Šă dăšje mă čimăc: ‘Domnu! Domnu!’, a nu fășjec šje vă zăk?

⁴⁷ Ju vuj spunji kum aj om kari vinji la minji să puji ureci la vorba ame, šă askultă:

⁴⁸ Jăl aj ka omu šje u gradalit kasa šă u kapalit adănkă să puja temeljurlje pă petră. U vinjit poplava šă u luvit apa am kasa šă njiš nu su zdrănsjinat daje kă are benji gradalită.

⁴⁹ Ali ala kari auzăt šje am zapovjedalit a nu făkut aje ka omu šje u gradalit kasă pă pământ făr dă temelj. Atunšje u luvit apă am kasă, su răsăpit dăm turdată šă u fost răstunată dokraja šă čar gunojă u rămas.”

7

*Isus u ozdravalit pă sluga alu stotnik
(Mt 8,5-13; Iv 4,43-54)*

¹ Kănd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jăl u mers am varuș dă Kafarnaum.

² Akulo are stotnik* kari ave sluga pă kari äl cjenile šă kari are aša bičag dă are pă morči.

³ Stotnik u auzăt da Isus† šă u mănat pă orikic Židov‡ kari asre glavni la jăl, šă să să arožji, să vijă să äntremi pă sluga aluj.

⁴ Jej ur vinjit la Isus šă să aruga tari la jăl să vijă. Jej u zăs: “Omusta anume zaslužulešci să fašj aje păntru jăl

⁵ daje kă plašji pă narodu anostru, šă jăl aj ala kari u făkut sinagogă păntru noj.”

⁶ Isus u mers ku jej. Šă jăl no mers dăparci dă la kasa, kănd stotnik u mănat pă urtašji aluj să zăkă: “Domnu, nu či činji să vij am kasa ame kă ju nu mes vredan să vijă tu dăsup krovu amnjov!§

⁷ Kă njiš ju nu mă smatralăsk kă mes vredan să vjuv la činji. Aša numa ză vorba dă pă loku hundi ješč šă sluga amnjov u fi äntimat.

⁸ Kă šă ju mes kătănă kari trăbă să apukă zapovjedur dă la vođa amnjov, ka kum am kătanj dăsup† minji kari trăbă să mă askulči. Ju kănd zapovjedalaskă alu unu: ‘Dući!’, šă jăl merži, šă alu aluje: ‘Hajdi!’, šă jăl vinji, šă alu sluga amnjov kănd aj zăk: ‘Fă asta!’, šă jăl fašji.”*

‡ 6:44 Ponašalala alu om arata šjefăldă aj om, šjefăldă aj sufljitu aluj. * 7:2 Stotnik aj rimski vojnik kari zapovijedalešci alu 100 vojnukur. † 7:3 Stotnik u auzăt kă Isus u iscjelilit pă mulc ominj, šă kă aj dapropi, kă să äntors äm Kafarnaum. ‡ 7:3 Isus are Židov a stotnik nu are, a stotnik gănde kă Isus ar punji ureci la molbă dakă Židovi lor äntriba. Anume, Židovi šă rimski vojnici asre neprijatelji.

§ 7:6 Židovi nar tuna am kasa alu hej kari nus Židov să nu fijă neprihvatljivi la Dimizov. * 7:8 Aša ka stotnik kum ari autoritet să naredilaskă alu kătänjilor, Isus ari autoritet să naredilaskă alu bičišug să nestalaskă.

9 Känd Isus u auzăt aje ŝje u zäs, jăl su ämirat, ŝä su äntors la gärmadä ŝje äł sljedile ŝä jăl lju zäs: “Ju vă zäk kă njiš pä unu Židov däm Izrael nam aflat ku dăstafel vjerä!”†

10 Känd heje mănac dăla stotnik su äntors akasä, jej or aflat pä sluga sänätos.

Isus u skulat pä om mort

11 Dä pä aje, Isus u mers äm varuš ŝje sä čamä Nain.‡ Učenici aluj ŝä gärmadä dä lumi umbla dä pä jăl.

12 Äli kum ur vinjit dä apropi la uša dä varuš, u văzut kum duŝje pä om mort sä äł ängropi. Mumäsa alu omula mort are vădoja, ŝä je ave čar unu fišjor. Šä la mărmanči măržje multä lumi.

13 Känd u văzutu Domnu, jăl ave milä, ŝä ju zäs: “Nu plănžji.”

14 Atunŝje jăl u pus mäna pä kărpašo,§ ŝä ominji ŝje äł duŝje u stat. Atunŝje jăl u zäs: “Fišjorulji, ju ac zäk: ‘Skoläci!’”

15 Šä omu mort su skulat ŝä su apukat sä svitaskä ŝä Isus lu datälä la mumäsa.

16 Mari frikä u kăzut pä jej toc ŝä su apukat sä hvalalaskä pä Dimizov, ŝä zäŝje: “Mari prorok u vinjit äntri noj! Dimizov u vinjit sä ažuči alu lume aluj.”*

17 Šä hiru dä asta u mers äm Judeja ŝä okolo.

Ivan Krstitelj äntriba dakä u vinjit Mesija

(Mt 11,2-11)

18 Učenici alu Ivan† äj spunje dä kutotu ŝje sä dogadale. Kapu Ivan u čimat pä doj učenikur aluj

19 ŝä lju mănät la Domnu sä äł äntrebi: “Ješč tu ala kari Dimizov u zäs kă trăbä sä vijä ili trăbä sä aščiptänj pä altu?”‡

20 Känd u ažuns jej la Isus, jej u zäs kă Ivan ŝje bučazä nju mănät sä či äntribänj: “Ješč tu ala kari Dimizov u zäs kă trăbä sä vijä ili trăbä sä aščiptänj pä altu?”

21 Isus baš äntrima atunŝje pä multä lumi däm bičišugur, mukur ŝä lji oslobodule däm rov duh, ŝä alu mulc ominj orb lji dăde sä vadä däm tot sufljitu.

22 Isus lju äntors vorba: “Duŝjec äm napoj la Ivan ŝä spunjecäj ŝje ac văzut ŝä ac auzăt, ŝje äm fäkut: kă orbi äs äntrimac, ŝä poči viđe, ŝlagärzäci poči umbla, gubavci sä čistileŝči, ŝä surži poči sä audä, morci sä skolä äm kust, ŝä alu särašj propovjedaleŝči Hir fälös.§

23 Šä blagoslovulit äj om kari nu aflä njimika äm minji ŝje poči uvredälaskä.”

† 7:9 Isus očekiväle dä la Židov sä ajvi dăstafel vjerä alu nu ave. Jăl nu očekiväle dä la hej kari nus Židov sä ajvi dăstafel vjerä a anume, asta om ave. ‡ 7:11 Asta äj lok dapropi hundi prorok Elizej u ridikat däm morc pä unu fišjor alu una mamä majnti sto aj dä kánva (ujtäči la 2 Kr 4,8-37). § 7:14 Kánva kărpašo are dăsväkut ŝä are tari ušuri. * 7:16 Ominji gände kă Isus are mari prorok ka Ilija ili ka Elizej, numa doj ominj äm Kenvija bätärnä u ridikat däm morc (1 Kr 17,17-24; 2 Kr 4,18-37). † 7:18 Ivan Krstitelj u fost äm čemicä. ‡ 7:19 Židovi očekiväle kă Mesija u fi kralj kari u vinji sä lji spalaskä dä la rimska vladavina, a nu numa sä fijä duhovni Spasitelj. Ivan kunuŝce proročanstva dä Mesija ka kum ŝčije ŝä Iz 42,7; 61,1-2 (ujtäči Lk 4,18-19). Aša u očekivalit Isus sä fijä kralj, a pä Ivan ŝä pä alci ominj kari sä pravedit sä lji laši afarä däm čemicä, a sä lji kaznalaskä pä ominj kari u odbacalit pä Mesija (ujtäči kum Ivan propovjedaleŝči äm Lk 3,9, 16-17), ali njimika inka nu su dogodulit. § 7:22 Ešće stvarur kari Isus u fäkut, aräta kă jăl äj Mesija, kum äj äm kenvija alu proroku Izaija, poc viđe äm asta stih: Iz 29,18-19; 35,5-6; 61,1-2.

Mudră ănvăcala alu Isus șă alu Ivan șje Bučază

(Mt 11,12-19)

²⁴ Kănd u fužjit glasnici alu Ivan ăndărăt, Isus su apukatășă să spuă alu gărmadă dă Ivan: “Șje ac mers să viđec ăm pustinjă? Trskă kum să lĵagăna pă vânt? Naravno kă nu!

²⁵ Ili șje ac mers să viđec? Atunșje ac mers să viđec kum ăj ămbărcată ăm șjefelĵ colji delj mândri? Naravno kă nu! * Eje kari ăs mândru ămbrăcac șă kustă ăm luksuz, pă eje lĵi pućec afla ăm palaćur dă kralĵur.

²⁶ Atunșje șje ac mers să viđec? Pă prorok? Naravno kă da! Ju vă zăk, șă maj mult dă prorok!

²⁷ Jăl ăj om dă kari aj skris ăj ăm svântă kenvija:

‘Ujtăcăvă, asta ăj amnjov glasnik mănat să pripremalaskă ăm nenći kalje ata. †
²⁸ Anume vă zăk, dăm toc ominĵ kari su avutășă, nu are maj mari dă kit dă Ivan. Ali majmikă ăm kraljevstva alu Dimizov ăj maj mari dă jăl!’ ‡

²⁹ Toc kari u auzăt ur priznalit kă șje Dimizov ănvacă ăj benĵi, ćak șă carinici. Eje ăs kari Ivan lĵu bućuzat.

³⁰ Ali farizeĵi șă učitelĵi dă zakonu alu Mojsije ur odbjilit planu alu Dimizov șje ave păntru jej. Jej ur odbjilit să lĵi bućeži Ivan.

³¹ Isus u zăs atunșje: “Ku șje să usporedilenĵ pă eșće ominĵ ăm asta vremi? Kum samăná jej?”

³² Jej ăs ka kupiji mișĵ șje njimik nu lĵi pasalešći, kari șađi pă trg, șă să ćamă una pă alt:

‘Kănd anĵ kăntat păntru voj,

voj nac žukat,

șă kănd anĵ kăntat trišč kănćiși păntru voj,

voj nac plăns!’

³³ Așa kănd u vinĵit Ivan șje bućază jăl nu mănka pită nĵiș nu bĵije vin, mar voj ac zăs: ‘Jăl ari drak ăm jăl!’

³⁴ Șă ju, Fișjoru alu Omu, am vinĵit, șă ju mănkam șă bjem, ali voj zășjec: ‘Ujtăcăvă! Flămănd șă butor, urtaku lu carinici șă alu greșnici!’

³⁵ Ali mudrostu alu Dimizov su arătăt kă ăj anume dă la toc kari u apukat.” §

Isus ănvacă: alu Șinĵi ăj maj mult ĵirtat, ala maj mult u plașĵi

(Mt 26,6-13; Mk 14,3-9; Iv 12,1-8)

³⁶ Unu dăm farizeĵ Șimun, lor ćimatulă pă jăl pă večeră, așa Isus u mers la farizeĵula akasă șă șu aflutasă lok la masă. *

³⁷ Dăm turdată u vinĵit una tari grešnă mujeri, kari u saznalit kă jăl ăj akulo șă kă mănănkă la farizeĵ, † șă je u vinĵit akulo, u adus tari skumpă uloj ku miros ăm skumpă uĵagă dăm petră.

³⁸ Je u stat dănapoju aluj, la pișĵorilje aluj, șă su apukat să plăngă. Atunșje su apukat să ăj spelĵi pișĵorilje aluj ku lăkrmilje alĵi, șă să așćargă pișĵorilje ku păru alĵi. Je ăj săruta pișĵorilje aluj, șă ku uloj mănže.

* **7:25** Ivan purta urăci colji (Mt 3,4). † **7:27** Dimizov u zăs kă glasniku alu Isus kari u pripremlit kalje alu Isus ăj Ivan. ‡ **7:27** Mal 3,1 § **7:28** Ivan u ispunulit proroștvo kă jăl u pripremlit kalje alu Isus. Jăl nu văzut kă kraljevstvo su ispunulit, daje kă lu amurut majnti dă șje Isus u uskrșnulit, atunșje hej kari su obratalit dă pă șje Isus u uskrșnulit ari maj mari blagoslov dă kit Ivan. **7:33** Mt 3,4

§ **7:35** Hej kari u apuka pă Ivan șă pă Isus su arăta kă ănvăcala ăj mudră. * **7:36** Are obićaj pă gozbaş ka pă asta večeră numa bărbec șăde đos kănd jej as re pă koșći lĵi are mândru la masă. † **7:37** Are obićaj ăm aje vremi kă alci puće să să ućĵi kănd jej asre la večeră a jej nu mănka.

³⁹ Känd u vžut aje farizeju Šimun kari lu čimatulă pă večeřă, jăl să ängände äm jăl sängur: “Să fiĵă omusta anume prorok, jăl ar šci kă je äĵ tari grešnă mujeri.”

⁴⁰ Isus ju zäs: “Ju am šjeva să ac zäk cijă Šimun.”

Šă Šimun u zäs: “Učitelju ză.”

⁴¹ Isus u vorbit: “Are om kari dăde kečinj šă jăl ave doj daturaš. Unu ji are dator petsto banj dăm aržjint a halalânt pedeset banj dăm aržjint.[‡]

⁴² Njiš unu dăm jej nu u dat a nu ave dăm šje să äĵ äntork, šă omula u jirtat alu amändoj. Aku spunjec kari ar trăbuji să äĵ plakă maj tari?”

⁴³ Šimun ju äntors vorba: “Kă ar trăbuji să fiĵă ala alu kari ju jirtat maj mult.”

Isus ju zäs: “Benji aj prosudulit.”

⁴⁴ Atunšje su äntors la mujere šă jăl u zäs alu Šimun: “U vejs pă mujeresta? Ju am vinjit äm kasa ata ali nu maj dat apă päntru pišjorilje amelji,[§] a je mu lju spălat ku läkrmilje šă lju ašcers ku păru alji.

⁴⁵ Nu maj sărutatămă pă minji, ali je mu surätat pišjorilje dă känd u vinjit äm nontru, no stat să mă săruci.

⁴⁶ Tu nu maj unsă kapu ku uloj ali je mu unsă kapu amnjov ku uloj ku parfem.

⁴⁷ Dăm asta ränd ju äc zäk cijă: ‘Mulci grehur jisă jirtaci, daje kă mu plăkut tari. Alu ala kari ari maj pucänj dă jirtat, ala maj pucän mu arätat plăkäturä.’”

⁴⁸ Atunšje u zäs alu mujere: “Grehurlje atelji äs jirtaci.”

⁴⁹ Atunšje eje kari asre la masă ku jăl sur apukat să svitaskă una ku alt: “Šinji ar puće asta să fiĵă kari šă grehurlje jartă?”

⁵⁰ A jăl u zäs alu mujere: “Änkriđala ata ću spasalit. Dući äm putuljală.”

8

Isus propovjedalešci päm mulči lokur

¹ Dă pă aje, Isus u mers päm alčilje varušur šă satur, să propovjedälaskă šă să svitaskă dă Hir fälos dă kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbra dă pă jăl,

² šă šjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dăm rov duhur šă dăm bičišugur: Marija (kari are dăm varuš Magdala, kari u mănät sedam drašj dăm je),

³ Ivana (băšăca alu upravitelj Kuza a jăl are upravitelj päntru Herod), Suzana, šă mulci alčilje cängăšj. Jelji lji služule ku benjilje šje ave.

Om šje samănă

(Mt 13,1-17; Mk 4,1-12)

⁴ Mari gărmadă să akuljiže šă lume inka vinje la Isus dăm tot varušu. Isus u svätit alor ku usporedbă

⁵ “Om šje samănă u mers să seminji sāmănca aluj. Šă kum sāmăna orikići dăm sāmancurljelje u kăzut pă kalji. Šă sāmănce are kălkată, pän šje nor vinjit vrabujilje šă lju mänkcalji.

⁶ Šă orikići ur kăzut äntri petri šă jelji ur kriskut friš, ali sur uskat kă lji ibize vlagă.

[‡] 7:41 Unu banj dăm aržjint = una dnevnică alu radnik. [§] 7:44 Äm aje vremi känd vij la domačin am kasa trăbuje să lji spelji pišjorilje kă jej umbra pă drikur kari asre pljin dă prašină.

7 Ša orikići sãmancur ur kãzut ãntrã mãrșunj ša u kriskut ku jej una, ali lji šãguša mãrșunji.

8 Ša orikići u kãzut pã bun pãmãnt, ša u kriskut ša u avut sto rãndur majmult.” Kãnd Isus u fost gata ku usporedba u mužjit: “Punjec ureći voj kari avec ureći sã auzãc!”

Isus objasnalešci šje značalešci usporedba dã om kari samãnã
(Mt 13,10-23; Mk 4,10-20)

9 Učenici aluj lor ãntribat pã Isus atunșje, šje značale usporedbe.

10 Isus u zãs: “Avovã Dimizov u dopustulitã sã prișjipec tajnurlje dã kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trãbã sã sã spujã ãm usporedbur; ka kum u zãs prorok Izaija:

Ås eje kari sã ujtã

ali nu veđi,

kari auđi

ali nu prișjepi.

11 Aku usporedba značalešci asta: Sãmãnca ãj ka Vorba alu Dimizov.

12 Sãmãnca kari ãj pã kalji, ãs ka eje ominj kari auđi Vorba, ali draku u vinji šã lji je vorba ãndãrãt dãm sufljičilje alor, sã nu potã ãnkradã sã nu sã spasalaskã.

13 Aje sãmãnca ãntri petri ãs la ominj kari auđi Vorba ša u apukã ku fãlușãjã ali nari korjen. Jej ãnkređi nu dã lungat šã atunșje ãm vreme dã ãnșjirkalã jej kađi ãndãrãt.

14 Sãmãnca kari u kãzut ãntri mãrșunj šã ka ominji kari auđi Vorba, ali kum vreme fužji jej sã astrãnži ku brigurlje ãm kust, šã dã gãzdãșjije, šã žãndur ãm kust, šã eje nu adușji bun plod.

15 Ali sãmãnca kari kađi pã bunã pãmãnt aje eje ominj *kari auđi Vorba šã u cãnji ãm sufljitu bun, jej ãs ustrajni ša u adușji bun plod.”

Kum prișjipenj istina alu Dimizov
(Mk 4,21-25)

16 “Njime nu acãcã lampã sã u pujã dãsup ter ili dãsup pat. Nu, jãl u punji pã svijećnjak aša toc u vide luminã kãnd vinji ãm nontru

17 atunșje kutotu šje ãj aku askuns, šã šje ãj pã askuns fãkut, kutotu u jãșã afarã.

18 Daje pãzec kum auzãc. Kã šinji ari ju fi dat maj mult, šã šinji gođe nari njimika, dã la jãl u fi lot čak šã aje carã šje samãnã kã ari.”†

Familija alu Isus ãs eje kari kustã vorba alu Dimizov
(Mt 12,46-50; Mk 3,31-35)

19 Alu Isus u vinjit mumãsa šã fracì sã ãl posjetilaskã pã Isus ali jej nu puće sã vijã apropi dã jãl dã rãnd dã gãrmadã.

20 Šinjiva u javalit alu Isus: “Mumãta ata šã fracì atej stã afarã çi așcptã.”

21 Isus lju u zãs: “Mama ame šã fracì amej ãs eje kari auđi Vorba alu Dimizov, šã u kustã.”

8:10 Iz 6,9 * **8:15** Bun sufljit: ãj sufljit kari ãj spreman sã audã vorba alu Dimizov, šã sã u askulçi.

† **8:18** Jasno ãj dãm kontekst kã Isus svitešci dã prișjipalã šã dã ãnkridalã. Asta značalešci: “Šinji gođ ari prișjipalã šã ãnkridalã ju su da maj mult prișjipalã. Šinji gođ nu ari prișjipalã u zgubi šã haj šje ari šã prișjipala šje u ari u zgubi šã prișjipala šje jãl gãndešci kã ari”, ili “Dimizov u fașji alu hej kari ãnkređi ãm istinã ur prișjipe šã maj mult. Dimizov u fașji dã hej kari nu ãnkređi ãm istinã, jej nu u prișjepi istina njiș haj pucun šje jej gãndešci kã jej prișjepi.”

*Isus putulješči oluje**(Mt 8,23-27; Mk 4,35-41)*

²²Una ză Isus šă učenici aluj ur tunat ăm čamac šă să mergă pã alta parci dă galilejsko jezero. Isus u zăs: “Hajd pã haje parci!” Aša sur maknuli dă la mal.

²³Ali kum plovule jej, pã Isus lu furat somnu. Atunšje oluja ku vantu una su slăbuzăt pã jezero šă jej asre ăm opasnost, daje ka karu să umplje ku apã.

²⁴Jej ur mers la Isus šă lor skulatulă ăm frikă šă mužje: “Domnu, Domnu, noj nji ăntupenj!”

Aša su skulat šă u zapovjedalit alu vantu šă alu valuvurljelje să să putuljaskă. Oluja su putuljit šă are putuljală.

²⁵“Hundi vi ănkričala?”, Isus lju ăntribat pã jej.

Ali jej asre pljinj dă frikă šă ămirală, šă u zăs una la alt: “Šinji ăj asta čak šă vantu šă valuvurlje ăl punji ureci pã jăl kănd zapovjedalešči?”

*Isus mănă pã drašj dăm om**(Mt 8,28-34; Mk 5,1-20)*

²⁶Jej ur plovulit pãn la malu dă Gerasa, kari ăj pã alta parci dă Galileja.

²⁷Kum Isus u pus pišjorilje pã pământ, ju vinjit dădănenči om dăm varuș kari are mar da multă dobă ku drašj ăm jăl. Jăl nu purta colji, šă nu kusta ăm kasă mar ăm gropur.

²⁸Kănd lu văzutulă pã Isus, jăl u mužjit tari šă u kăzut dădănenči la jăl šă dăm tot graju u mužjit: “Šje găndešc dă la minji, Isuse Fišjoru alu Dimizov, Maj Mari? Ju mă arog la činji să nu mă mučulešči!”

²⁹Draku ăl cănje mar multă vremi. Majnti ominji ku lancurlje ăl ljiga šă ăl pãze, ali jăl tod daje rupe lancurlje šă draku lu mănăt ăm pustinjă. Isus u dat zapovjed alu rov duhu să jeși afară dăm jăl.

³⁰Isus lu ăntribat: “Kum či čem?” Jăl u zăs: “Legija”, daje kă mulc drašj asre ăm jăl.

³¹Šă jej sur arugat la Isus să nu lji đe zapovjed să mergă ăm gropă făr dă dno.[‡]

³²Akulo are mari stadă dă poršj šje mănka pã parce dă đal, šă jej sur arugat să dozvolulaskă să tunji ăm jej, šă Isus lju dazvolulit.

³³Drašji dăm omula u fužjit ăm gărmadă poršj, šă stada dă poršj ur arljigată dă pã đal ăm jezero šă akulo sur ăntupit.

³⁴Ominji šje pãze stado u skăpat kănd u văzut aje, šă jej ur dus hir ăm varuș šă ăm sat.

³⁵Šă lume ur vinjit să vadă šje u fost aje. Kănd ur vinjit la Isus, jej ur aflat pã omu šje are ku drašj ăm jăl are ămbrăkăt, šă šăđe la pišjorilje alu Isus ku fire sântosă. Šă kănd u văzut aje kutotu jej sur ănfrikušat.

³⁶Hej kari ur văzut or spus kum Isus u oslobodulešči pã omu ku drašj.

³⁷Ali tota lume dăm lok ăm Gerasa ur zăs alu Isus să fugă dăm akulo kă asre tari ănfrikušac. Isus u tunat ăm kar šă gănde să fugă ăm napoj.

³⁸Omu dăm kari Isus u mănăt afară dăm drašj să aruga la Isus: “Pot să fug ku činji?”, ali Isus lu mănăt šă ju zăs:

³⁹“Duči ăm napoj akasă, šă spunji alu toc kutotu šje Dimizov u făkut dă činji.” Aša u mers akasă šă u širilit ăm varuș kutotu šje Isus u făkut păntu jăl.

Mujere kari are bičagă u fost sănătosă

[‡] 8:31 Gropă făr dă dno dă drašj

⁴⁰ Gärmadä are akulo sä äľ pozdravalaskä pä Isus känd su äntorsusä pä alta parči dä jezero, jej toc tari äľ ašcripta pä jäl.

⁴¹ Atunšje su pojavalit om kari sä čima Jair vođa dä sinagogä. Jäl u vinjit la Isus šä u käzut žos la pišjorilje aluj šä sä aruga la jäl sä vijä la jäl akasä daje kä jedina fata aluj dä dvanaest aj (12) dä bätärnä are pä morči.

⁴² Isus u mers dä pä Jair känd mulc sä ämpinžje sä fijä dapropi dä jäl.

⁴³ Äm gärmade are mujeri kari kärvarale dvanaest (12) aj šä je u čiltit kutotu šje ave pä doktor ali no aflat pä njime kari ar puće sä u ozdravalaskä.

⁴⁴ Je u vinjit pä dānapoj šä su apukat pus dä cola alu Isus, šä sänžilje u stat sä kuri.

⁴⁵ “Šinji u pus mäna pä minji?”, u äntribat Isus.

Toc zäšje kä nu ur pus. Atunšje Petar u zäs: “Domnu, tu vejs kum sä ämpinži toc ominji la činji!”

⁴⁶ Isus u zäs: “Šinjiva u pus namjerno mäna pä minji kä am sämcät pućere kum jašä afarä dām minji.”

⁴⁷ Känd u väzut mujere kä majmult nu poči cānje äm je, je u vinjit äm nenči trämuränt dä frikä, u käzut äm njenće alu Isus šä u spus la toc adäšje u pus mäna pä jäl, šä kum u fost ozdravalitä dām turdatä.

⁴⁸ Isus u zäs: “Fato, änkriđala ata ću ozdravalit. Dući äm putuljalä!”

Isus u skulat dām morči pä fata alu Jair

⁴⁹ Känd Isus svite ku mujere, glasniku dām kasa alu vladaru dä sinagogä u vinjit šä u zäs: “Fata ata äj mortä. Nu äľ gnjavali pä učitelj!”

⁵⁰ Känd u auzät Isus aje, jäl u zäs alu Jair: “Nuc fijä frikä! Numa änkređi mijä šä je u kusta!”

⁵¹ Känd ur vinjit jej la kasa, Isus nu läsä sä mergä äm nontru ku jäl osim Petar, Ivan, Jakov šä mumäsa šä tatusu alu fate haje.

⁵² Šä toc äm kasa plänžje šä u žalale, aša jäl u zäs: “Nu plänžjec. Je nuj mortä, numa sä kulkat!”Š

⁵³ Jej äľ räđe pä Isus, kä jej asre sigurni kä je äj mortä.

⁵⁴ Isus atunšje u apukatu dä mäna šä dām tot graju u mužjit: “Skoläći kupilu amnjov!”

⁵⁵ Šä duhu alji su äntorsäsä šä je su skulat dām turdatä. Isus u dat zapovjed atunšje sä äj đe šjeva sä mänäšji.

⁵⁶ Roditelji alji asre ämirac a Isus lju purunšjit pä roditelji sä nu spujä alu njime šje u fost.

9

Isus mänä pä dvanaest (12) apostolur

(Mt 10,9-14; Mk 6,7-13)

¹ Isus u čimat pä dvanaest apostolur la jäl šä jäl lju dat pućeri šä autoritet pä toc drašj, šä pućeri sä äntremi bičisugur.

² Atunšje Isus lju mänat afarä šä sä proglasalaskä kraljevstva alu Dimizov šä sä ozdravalaskä pä bićež.

³ Isus lju zäs alor: “Nu loc njimika ku voj pä kalje avosträ, njiš botä, njiš taškä, njiš mänkari, njiš banj. Njime sä nu je maj una kämašä ku jäl.

⁴ Äm kari gođe kasa märžjec, fijec akulo päñ šje nu fužjec dām varuš.

Š 8:52 Isus šćije kä je äj mortä ali jäl šćije kä ju da kust äm napoj.

5 Hundi gođe nu vā punji ureči, fužjec dām ala varuš šā ām znak dā upozorenje kā āl laš la sudbina aluj, skutārācāvā prašina dā pā pišjori.”

6 Aša jej sur lot afarā sā mergā dām sat ām sat sā propovjedalaskā Hir fālos šā ozdravalaskā pā bičež pā hundi gođ meržji.

Herod gānde sā vadā pā Isus

(Mt 14,1-2; Mk 6,14-16)

7 Vldar Herod* u auzāt dā kutotu šje Isus u fākut, šā are zābunjit kā orikic zāšje kā Ivan Krstitelj u uskrnulit dām morc.

8 Šā orikic zāšje kā prorok Ilija su arātāt pā pāmānt kānd alci gānde kā unu prorok dā kånva u vinjit ām kust.

9 Ali Herod u zās: “Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji āj omusta dā kari aud dāstafele vorbi?” Jāl da be ščipta sā vadā pā Isus.

Isus u rānjit pā majmulc dā pet hiljada dā ominj

(Mt 14,13-21; Mk 6,32-44; Īv 6,1-13)

10 Kānd sor āntors apostoli ur spus alu Isus kutotu šje ur fākut. Atunšje Isus lju dus pā lok pustulot apropi dā varuš Betsaida.

11 Lume ur sazanalit šā ur sljedilit pā Isus. Aša lju apukat la jāl šā lju spus dā kraljevstva alu Dimizov šā u ozdravalit pā eje kari asre bičež.

12 Mar kitrā dā sara Dvanaest apostolur ur vinjit la Isus šā ur zās: “Mānā pā lumi āndārāt, aša sā mergā sā āš aflji lok dā kulkat šā dā mānkat kā noj ščenj ām pustinjā ajišje.”

13 Isus lju zās: “Voj dādecālji šjeva dā mānkat.”

Jej ur āntors vorba: “Noj avenj čar pet darabur dā pitā šā doj pešč. Noj sāngur sā mārženj šā sā kumpārānj mānkari dā totā lumesta?”

14 Jej ur umārat hundi va pet hiljada dā bārbec,† Isus u zās alu učenici aluj:

“Punjecālji sā šadā ām grupur po pedeset lumi sā šadā una.”

15 Šā apostoli ur fākut kum lju zās, lju pus pā toc sā šadā žjos.

16 Atunšje Isus u lot pet dārabur dā pitā šā doj dārabur dā pešč šā su ujtāt sus ām nor, Isus u blagoslovulit šā u ruptā ām dārābelji, atunšje u dat alu učenici aluj sā pujā dādānenēci alu lumi.

17 Šā jej toc ur mānkat šā asre sātulj. Šā jej ur akuljes dvanaest košarur dā dārābelji šje ur rāmas.

Petar priznalešči kā Isus āj Krist

(Mt 16,13-16; Mk 8,27-29)

18 Undatā kānd su āntors Isus pum parci sā sā aroži, učenici asre ku jāl šā Isus u āntribat: “Šje zāšji lume šinji mes ju?”

19 Jej ur āntors vorba: “Ivan šje Bučazā, makar orikic zāšji Ilija prorok a hejelanc kā ješč prorok dā kånva kari u uskrsnulit dām morc.”

20 Isus u āntribat: “A voj? Šje zāšjec voj, šinji mes ju?”

Petar u āntors vorba: “Tu ješč Krist kari āj mānat dā la Dimizov!”

Isus lji spunji alu apostoli kā jāl u muri, šā u uskrsnuli

(Mt 16,1-23; Mk 8,31-33)

21 Isus u dat atunšje zapovjed mari, šje lji branale sā spujā asta alu šjinjiva kā jāl āj Mesija.

* 9:7 Vldar Herod jāl vladale ām Galileja kari are una parci dā Izrael. † 9:14 Nu asre numa bārbec, nego šā mujer šā kupij (vedi Mat 14,21)

²² Atunšje Isus u zäs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj träbä sä päc mulči patnjur. Bätärnji kari äs glavni äntri židovur, mari popur sä učitelju dä zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amurä, a ju treći zuä uj uskrsnuli.”

*Kum sä fijenj učenici alu Isus Krist
(Mt 16,24-28; Mk 8,34-9,1)*

²³ Atunšje Isus u zäs alu toc: “Dakä šinjiva gändešci sä mä sljedälaskä pä minji, elši träbä sä odbijalaskä sä kušci dä pä žändurlje aluj, jäl sängur sä äš je krušje aluj totä zua sä sä mä sljedälaskä pä minji.‡

²⁴ Šinji gođ gändešci sä äš spasalaskä kustuš ala lu perđi do kraja, sä šinji gođe šu perđi kustuš pänturu minji ala su spasalisä vječno.

²⁵ Šje ari benji om däm aje dakä kapätä celi svet, a jäl äj uništilit ili pärdut?

²⁶ Dakä äj alu šinjiva rušunji dä minji ili dä vorbilje amelji, sä ju Fišjoru alu Omuluj ju fi rušanji dä ala om, känd uj vinji äm slava aluj, äm slava alu tatusu sä äm slava alu svänc anđeji.

²⁷ Anume ju zäk, äs orikic kari stä ajišje kari nor muri majnti dä šje nor viđe kräjevstva alu Dimizov.”

*Isus aratä slava aluj
(Mt 17,1-13; Mk 9,2-13)*

²⁸ Hundiva osam zälji dä pä ešce svatur Isus u lot pä Petar, Ivan sä pä Jakov ku jäl, sä u mers sus pä đal sä sä aroži.

²⁹ Atunšje kum sä aruga, ubrazu aluj u ščimbat tari, sä coljilje aluj sur ščimbat am alb dä svitläze.

³⁰ Doj ominj su pojalavit, svite ku Isus. Eje asre Mojsije sä prorok Ilija.

³¹ Jej su arätat äm slavä sä jej svite dä morčiš aluj šje u fi äm Jeruzalem.

³² Pä Petar sä pä urtašji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat sä lor väzut pä Isus äm slava aluj ku doj ominj šje stäce ku Isus.

³³ Känd jej fužje, Petar u zäs alu Isus: “Domnu, anovä nji benji ajiše! Lasä fäšjenj tri koljibur: unu pänturu činji, sä unu pänturu Mojsije sä unu pänturu prorok Ilija.” Jäl nu šcije šje svitešci, sämäna kä bulunzešci.

³⁴ Šä känd Petar svite, oblak u vinjit dasupra pä Petar sä pä urtašji aluj sä jej su änfrikušat.

³⁵ Atunšje su äuzät graj däm oblak: “Asta äj Fišjoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureci la jäll!”

³⁶ Känd graju su auzät, Isus are sängur. Učenici ur täkut sä nor spus alu njime šje ur väzut.

*Isus u mänat afarä pä drak däm kupilula
(Mt 17,14-19; Mk 9,14-29)*

³⁷ Hajelantä zä Isus sä učenici aluj ur vinjit žjos dä pä đal sä äl ašcipta gärmadä dä lumi.

³⁸ Äm gämade are om kari mužje: “Učitelju, ju mä ärog, ujtäci pä fišjorum daje kä jäl äj jedini kupilu amnjov!

‡ 9:23 Zločinac kari are osudulit sä mori pä krušji träbuje sä dukä krušje pän la lok hundi u fi amurät. Ku asta svat, Isus gände sä zäkä dakä gändenj sä fijenj učenici aluj, träbujenj sä fijenj morc la željurlje anoštri, la voja anosträ, träbujenj sä fijenj poslušni sä spremni sä punjenj ureci la Isus. § 9:31 morči Vorba kari äj prevodilitä “morči”, pä ljimba dä grčki äj Jäšalä, šje aratä kum Isus u muri. Äm kenvija bätärnä “Jišala” značalešci kum Dimizov u oslobodulit pä Izraelci däm ropstvä äm Egipat. Morče alu Krist pä krušji äj “Jäšalä” daje Dimizov nju otkupilit däm ropstva dä grehur.

39 Ujtăci, duh ăl napadalešci șă jăl dăm turdată căpă, ăl skutără ăm gărčur șă fași spumi la gură șă dabe fužji dă la jăl, ku mukă ăm ăl bači.

40 Ju mam arugat la učenici atej kari as re ku noj dakă ar puče jej șă mājă pă draku afară ali jej nu puče.”

41 Isus u ăntors vorba: “O voj nevjernă șă ubraznikă generacijă! Kită dobă trăbă șă fjuv ku voj? Kită dobă trăbă șă vă trpălesk? Adăl pă fișjoruc ajișje!”

42 Kănd kupilula u vinjit la Isus, draku lu vărłjit žjos șă ăl skutura am gărčur. Isus lu mužjit pă duhu rov șă pă kupilu lu ozdravalit, șă ăm napoj lu dat la tatusu.

43 Jej asre toc ămirac la autoritetu aluj șă kit ăj dă mari Dimizov.

Isus jară spunji dă morče aluj

(Mt 17,22-23; Mk 9,30-32)

Atunșje kănd inka toc șă ămira șje u făkut, Isus u svătıt ku učenici aluj:

44 “Zapamtalecă vorbiljeșce, șă ăngăndecăvă dă jelji.” Isus u zăs: “Ju, Fișjoru alu Omuluj uj fi dat ăm mănjlje alu omuluj.”

45 Jej nor prișjiput șje u găndıt jăl ku aje șă zăkă. Značenje are askunsă dă la jej, a alor lji are frikă șă ăl ăntrebi pă jăl dă aje.

Șinji ăj maj mari ăm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 18,1-5; Mk 9,33-37)

46 Učenici su apukat șă raspravljalaskă šinji dăm jej ar puče șă fijă maj mari.

47 Isus lji șćije găndu ăm sufłjičilje alor atunșje Isus u lot pă kupil mik șă lu pus lăngă jăl

48 atunșje lju zăs: “Șinji gođe apukă pă kupilusta mik ăm numilje amnjov apukă pă minji. Șă šinji gođe apukă pă minji, apukă isto șă pă ala kari mu mănat. Daje kă maj mik ăntri voj ăj maj mari.”

Șinji nuj protiv dă voj, ala ăj dă voj

(Mk 9,38-40)

49 Ivan u zăs: “Domnu noj anj văzut pă unu om kari ăm numilje atov mănă drașj afară dăm ominj șă noj anj zăs șă nu fakă aje, daje kă jăl nu ăj unu dăm noj.”

50 Isus u zăs aluj: “Nu ăj branalec, kă šinji gođe nuj protiv dă voj, ăj dă voj.”

Samaritanci nu apukă pă Isus a jăl nu lji uniștăleșči

51 Vreme are apropi kănd Isus trăbuje șă fijă dus napoj ăm nor, atunșje tari su odlučilit șă mergă ăm Jeruzalem.

52 Isus u mănat glasnișj ăm nencı la jăl a jej ur vinjit ăm unu sat ăm Samarija șă pripremalaskă lok păntru jăl.

53 Ali lume akulo nu lu apukat ăm benji, daje kă are pă kalje dă Jeruzalem.*

54 Kănd ur văzut učenici Jakov șă Ivan ur ăntribat: “Domnu, găndeșc șă čimănj fok dăm nor șă lji uniștălaskă?”†

55 Isus su ăntors la jej șă lju făkut dă njimika pă Jakov șă pă Ivan.

56 Șă jej ur mers ăm altu sat.

Nuj lako șă fijenj učenici alu Isus

(Mt 8,19-22)

* 9:53 Samaritanci șă Židovi jej dăm tri jej șă mrzăle. Daje Samaritanci nu gănde șă ažuči alu Isus pă kalje aluj ăm Jeruzalem–glavni varuș alu židov. † 9:54 Jakov șă Ivan u dă osudă kă jej șćije kă jej ăș proroci ka proroku Ilija kari u odbacalit pă Dimizov. 2 Kr 1,10-12

⁵⁷ Kum mǎrǎzje Isus ša ũčenici pǎ kalji, ťjeva ka omu u zǎs alu Isus: “Ju merǎzji ku ċinji hundi gođ vi merǎzji ša tu!”

⁵⁸ Isus u zǎs: “Lisicurlje ari sklonište ša vrǎbujilje ari gnjezdurlje alor, ali Ju Fišjoru alu Omuluj nam lok hundi ša ǎm puǎǎ kapu.”[†]

⁵⁹ Isus alu altuje u zǎs: “Sljedilešći mǎ!”

Omu u zǎs: “Domnje, lasǎmǎ elši sǎ mǎ dukǎ sǎ ǎngrop pǎ tata amnjov.”[§]

⁶⁰ Isus u zǎs aluj: “Lasǎ pǎ morc sǎ ǎš ǎngropi pǎ morc,^{*} ali tu dući ša propovjedalešći kraljevstva alu Dimizov!”

⁶¹ Akulo are inka unu om kari zǎšje: “Ju ċuj sljedili pǎ ċinji, Domnu ali elši lasǎmǎ sǎ mǎ pozdravalesk ku toc akasǎ.”

⁶² Ša Isus ju ǎntors vorba: “Njime kari punji mǎna pǎ plug ša sǎ ujtǎ ǎm napoj dǎ pǎ jǎl,[†] nuj bun dǎ kraljevstva alu Dimizov.”[‡]

10

Isus spunji alu sedamdeset doj ũċenikur kum sǎ spuǎi dǎ kraljevstva dǎ Dimizov

(Mt 11,21-27; 13,16-17)

¹ Dǎ pǎ ešće stvarur Domnu u odredilit sedamdeset doj ũċenikur ša lju mǎnat ǎm nenći, doj pǎ doj la tot varušu ša lok la kari jǎl isto ašċipta sǎ mergǎ.

² Isus u zǎs alor: “Žetva ǎj mari ali puċǎnj ǎs lukroj, dǎm ala rǎnd arogǎċi la stǎpǎnu dǎ žetva sǎ mǎji maj mulc lukroj ǎm polja aluj.^{*}

³ Aku dući ali punji ureći. Ju vǎ mǎj pǎ voj ka pǎ birkǎ mikǎ ǎntri lup!

⁴ Nu loc ku voj đibularuš ili taškǎ ili cipiliš, ša nu sta dǎ lungat ǎm svat ku ominji pǎ kalji sǎ nu zgubec vreme.

⁵ Elši stvar ťje trǎbǎ sǎ zǎšjec kǎnd vinjec la kasa ǎj: ‘Putuljalǎ fijǎ la kasasta!’

⁶ Dakǎ om kari gǎndešći putuljalǎ kustǎ ǎm kase putuljala u fi ku jǎl, ali dakǎ nu, putuljala u vinji ǎm napoj la voj.

⁷ Rǎmǎnji ǎm aje ista kasa, mǎnǎnkǎ ša be ťje ari jej, kǎ lukroju ǎj vredan dǎ ťje u lukrat. Nu vǎ selilec dǎm una kasa ǎm alta.[†]

⁸ Dakǎ mǎrǎzjec ǎm bilo kari varuš ša jej vǎ apukǎ ǎm benji voj mǎnkǎċ ťje vǎ punji dǎdǎnenći

[†] **9:58** Isus spunji ku izrekǎ sǎ ǎnveci pǎ om kum sǎ fijǎ ũċeniku aluj. Isus gǎndešći dakǎ ala om lu sljedili, njiš ala om nar ave domu aluj. **§ 9:59** Nuj jasno kǎ tata alu omula u murit, a jǎl trǎbǎ sǎ ǎl ǎngropi odma, ili omula gǎndešći sǎ rǎmǎji maj du lungat pǎn ťje omula no u muri kapu atunšje lu ungrupa. Poanta ǎj ǎm aje kǎ ala om gǎndešći elši ťjeva sǎ fakǎ majnti dǎ ťje u sljedili pǎ Isus. ***** **9:60** Isus nu gǎndešći doslovno kǎ morci ur ungrupa pǎ alci morc. ťje ar puċe sǎ fijǎ “morc” ǎs: 1. asta ǎj metaforǎ dǎ hej kari maj ťjeva u muri ili 2. asta ǎj metaforǎ dǎ hej kari nu sljedilešći pǎ Dimizov, kari ǎs duhovno morc. Poanta ǎj ǎm aje kǎ ũċeniku nu slobud sǎ dopustulaskǎ njimik ťje lar zadrǎžali sǎ nu sljedilaskǎ pǎ Isus. [†] **9:62** Njime kari sǎ ujtǎ dǎ napoj kǎnd kapalešći, nu poċi sǎ vadǎ plug hundi trǎbǎ sǎ mergǎ. Aje osoba trǎbǎ sǎ fijǎ koncentriranǎ sǎ sǎ ujċi ǎm nenći sǎ potǎ benji kapali.

Aša znaċalešći kǎ trǎbǎ sǎ nji ujtǎnj ravno dǎ kraljevstva alu Dimizov. Nu slobud sǎ punjenj familija pǎ loku alu Dimizov. Nu znaċalešći kǎ trǎbujenj sǎ nu nji brinulenj dǎ familija anostrǎ. [‡] **9:62** Isus odgovaralešći ku izreka sǎ ǎnveci pǎ om kum sǎ fijǎ ũċeniku aluj. Isus podrazumijevǎlešći kǎ osobe nuj bunǎ dǎ kraljevstvo alu Dimizov dakǎ nji ujtǎnj pǎ ominj ǎm prošlost ǎm lok sǎ sljedilenj pǎ Isus. ***** **10:2** Isus zǎšji kǎ mulc ominj ǎs spremni sǎ tunji ǎm kraljevstvo alu Dimizov ali nus dovoljno ũċenikur kari u ǎnvǎca, ša sǎ ažući ala ominj. [†] **10:7** Isus nu svite kǎ jej trǎbǎ sǎ rǎmǎji ǎm aje kasa totǎ zua, mar trǎbǎ sǎ sǎ kulši akulo ǎm totǎ noċpe, kit gođ ǎs akulo; ku alċilje vorbi, nu vǎ kulkǎċ ǎm alta kasa.

9 ša ozdravalecã pã biçež kari ar fi akulo, ša spunjecãlji kã Kraljevstva alu Dimizov aj apropi.

10 Ali dãkã vinjec ãm varuř hundi nu vã apukã, atunřje duřjecãvã pã ulicur řã zãřjec:

11 Ćak řã prařina dãm varuřu avostru kari su apukat pã piřjorilje anořtri, brisãlec dã pã noj, protiv dã voj![‡] Ali řã voj ac trãbuji řã řćijec kã kraljevstva alu Dimizov aj apropi.

12 Ju vã zãk kã pã zuve dã sudulalã u fi maj uřuri lu varuřu Sodoma dã kitã dã varuřula.”[§]

*Isus lji fařji dã njmik pã heje kari nu askultã
(Mt 11,20-24)*

13 Isus u zãs: “Jao avovã ominjilor dãm Korazine! Jao avovã ominjilor dãm Betsaido! Kã řã vi fost dastafel Ćudo ãm varuř Tira řã am Sidon* ka kum su dogodulit la voj ãm varuřu avostru, jej dã kãnva sar vi ãnkãjit, řãzut ãm colji dã kecã, řã ãm řjinuřã znak dã ãnkãjalã.”[†]

14 Anume ãm zuve dã sudulalã Tira řã Sidonija maj benji ur treřji dã tu!

15 řã voj ominji dãm Kafarnaum! Pãnãm nor voj vic rãđika? ãm podzemlje vic fi arunkac.

16 řinji gođe auđi pã voj, mã auđi pã minji, a řinji odbacaleřci pã voj, pã minji odbacaleřci, řã řinji gođe odbacaleřci pã minji, odbacaleřci pã Dimizov kari mu mãnat!”

Dã řje řã nji ãnfãluřãnj

17 Sedamdeset doj ućenikur su ãntors ku fãluřãjã. Jej ur zãs: “O Domnje, Ćak řã drařji nji punji ureći ãm numilje[‡] atov.”

18 Jãl lju zãs alor: “Ju mã ujtam la Sotona kum kađi ka munje dãm nor.”[§]

19 Aku punjec ureći! Ju vam dat autoritet řã kãlkãc pã řarpi řã pã řkorpionur* řã ku kutotu pućere pã sãla dã duřmanj, [†] řã njmik nu vic pãcã rov.

20 Tot daje nac trãbuji řã vã ãnfãluřãc kã duhovur vã punji ureći. Fijec fãloř la aje kã numilje avořtri ãs skriřã ãm nor.”[‡]

*Numa Fiřjoru otkriľeřci pã Dimizov
(Mt 11,25-27; 13,16-17)*

21 ãm ala řas Isus su ãnfãluřãt ãm Duhu svãnt řã u zãs: “Tata, Domnu pã pãmãnt řã pã nor, ju dov hvalã cijã daje kã tu aj askuns eřće dã la mãrdoj řã

[‡] **10:11** Asta ãj simbol řã nji areći řã odbacalenj pã ominj dãm ala varuř; ku alćilje vorbi; “Ařa kum voj ac odbacalit pã noj, ařa Dimizov u odbacali pã voj do kraja pã voj.” **§** **10:12** Sodoma: varuř (vedi Stv 19,24-28) * **10:13** Ominji kari kusta ãm Korazin, ãm Betsaida as re řidovi kari trãbuje řã ařćepći pã Mesija. Ominji kari kusta ãm Tir, Sidon nus are řidovi jej nu oćekivale pã Mesija kã u vinji. řje Isus spunji ajiřje sviteřci Ćak kã řã eje kari nus řidovi trãbã prepoznulaskã pã Mesija daje kã u fãkut kutotu Ćudurlje.

[†] **10:13** ãm aje kulturã, ominji trãbuje řã porći colji kari ãs fãkući dãm kořrijet, kari are hrapav, tari are neudoban. Jej řãđe ãm řinuřã, řã areći kã lji řãlji, řje u zgreřilit protiv dã Dimizov. [‡] **10:17** Ajiřje “numilje” aratã pućere alu Isus řã autoritet. **§** **10:18** Isus koristileřci usporedbã řã usporedilaskã kum Dimizov u pobjedilit pã Sotona kãnd 72 ućenikur aluj u propovjedilit ãm varuřur. Sotona u Ćãzut dođ dãm nor, ka kum munja luveřci dođ. * **10:19** řarpilje řã řkorpionu ãs metaforã dã relji duhovur.

[†] **10:19** Duřmanu ãj Sotona. [‡] **10:20** Dimizov u skris numilje alor pã skritura ãm nor, a aje znaćaleřci kã jej ari vjećni kust.

dă la pârșjipuc, șă aj arătat alu hej ‘mișj’Ș pă pământ. Da, Tata, cijă asta că să veđi.”

²² Șă Isus u zăs: “Kutotu mu fost dat ăm povjerenje dă la Tata amnjov. Njime nu kunoșci pă Fișjoru șă njime nu kunoșci pă Tata, numa Fișjoru kunoșci, șă alu heje kari Fișjoru gândeșci u kunoșci pă Tata.”

²³ Atunșje kând are jej sângur, Isus su ăntors la učenici aluj șă u zăs: “Blago avovă kă oči avoștri asta veđi!

²⁴ Sigurno mulc proroș șă kraljur dă kânva gânde să vadă stvarurlje kari voj videc, ali jej no putut să vadă, șă șă audă șje voj ac auzăt, ali nor auzăt.”

*Isus sviteșci dă maj mari zapovjed
(Mt 22,34–40; Mk 12,28–31)*

²⁵ Șjeva ka učitelju dă zakonu alu Mojsije su skulat, să ăl iskušulaskă pă Isus șă lu ăntribat: “Učitelju șje trăbă să fakă să kapăt kust dă erikeș? Kum ăl pot kăpăta?”

²⁶ “Șje zășji zakonu alu Mojsije? Kum prișjep aje?”

²⁷ U ăntors vorba: “Plași pă Domnu Dimizovu ku tot sufljitu atov, ku dușa ata, ku pučere, șă ku kutotu gându atov, pă susjedu atov kă pă činji sângur!”

²⁸ Isus u zăs aluj: “Benji aj zăs, așa fă șă vi kusta.”

²⁹ Ali kum gânde să areci kă ăj pravedan, lu ăntribat pă Isus: “Ali šinji ăj susjedu amnjov?”*

Usporedbă dă Samaritanac kari are milos

³⁰ Isus u zăs: “Are om kari are pă kalji dă Jeruzalem, are sus ăm varuș Jerihon kari are žjos u fost pljačkalit șă lăpădat, bătut pă morci dă la pljačkaș șă lăsat pă drik.

³¹ Popa dă židov slučajno măržje pă kalje șă kând lu văzut, u fužjit pă lăngă jăl numa pă alta parci.

³² Isto așa Levit, pomočniku alu popa u vinjit isto pă kalje haje. Kând u vinjit pă lokula șă lu văzut, isto u mers pă alta parci dă kalji.

³³ Napokon †Samaritanac kum măržje pă kalji u vinjit pă lăngă jăl șă kând lu văzut lu apukat mila dă jăl.

³⁴ Jăl u mers la jăl u vârsat uloj șă vin, șă ju ănvălit ranurlje. Atunșje lu pus pă magar șă lu dus ăm fugadov așa su brinulit dă jăl.

³⁵ Odma hajelantă điminjacă kum fužje ju dat lu gazda dă kasa șjeva ka banji‡ șă u zăs: ‘Je sama dă jăl, șă dakă asta nu u fi dăstul banj, dă kutotu șje u čilti, ju cuj plăci razlika kând mă ăntorkă ăm napoj.’

³⁶ Dă pă gânda ata șje gândeșc kari dăm eșce tri su arătat ka susjedu alu omusta kari u fost pljačkalit šinji maj benji u ažuțat?”

³⁷ Jăl u ăntors vorba: “Ala pă kari lu apukat mila dă jăl.”

Atunșje Isus ju zăs aluj: “Dući șă fă șă tu isto ka jăl.”

Dă șje trăbă să nji brinulenj

³⁸ Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjit ăm unu sat hunđi are mujeri șje să čima Marta kari lu apukat pă jăl ăm kasa alji.

§ **10:21** Asta ăj dă ominj kari nari iškulj, ali ăs spremni să apușji ănvăcala alu Isus ka kum kupiji mișj apukă șă slușaleșci pă hej lu kari lji ănkredi. **10:27** Pnz 6,5 **10:27** Lev 19,18 * **10:29** Ali šinji ăj susjedu amnjov Asta om gânde să ščiji pă šjinji jăl trăbă să plakă: “Pă šjinji trăbă să smatralesk pă bližnji amnjov șă să ăl plak ka pă minji sângur?” † **10:33** Samaritanci asre stranci kari židovi lji măržale. ‡ **10:35** Ăm original skrijă: “ăs doj denarur”

³⁹ Marta ave soră ŝje să čima Marija kari u ŝazut la pišjorilje alu Domnu ŝa punje ureci la kutotu ŝje jăl svite.

⁴⁰ Ali Marta are âm brigur dă kutotu ŝje trăbă să fakă. Aša u vinjit la Isus ŝa ju zăs: “Nu či dori Domnu, kă sora ame mu lăsat pă minji sāngur kutotu să poslužulesk? Ŝjeva zăj să vijă să âm ažući.”

⁴¹ Domnu ju zăs: “Marta, Marta, tu či brinulešč ŝa či uznemirilešč dă mulci stvarur.

⁴² U biti numa una stvar trăbujă, ŝa Marija maj benji u akuljes, ŝa aje no fi lotă dă la je.”

11

Primjer dă aruguminici

(Mt 6,9-13; 7,7-11)

¹ Undată kănd Isus u fost gata ku molitva, unu dăm učenici aluj u vinjit la jăl ŝa ju zăs: “Domnu, ānvacānji să nji arugānj, kum ānvacă Ivan Krstitelj pă učenici aluj.”

² Isus lju zăs alor: “Kănd vă arugăc zăšjec: ‘Tata, la să fijă svânt numilje atov, la să vijă kraljevstva ata, ka kum āj pă nor la să fijă pă pământ!’

³ Pita* anostră kari āj âm totă ză, dă nji astăs.

⁴ Ŝa jartānji grehurlje anoštri, ka kum noj jartānj alu eje kari grešilešci protiv dă noj. Nu nji da să kăđenj âm ānšjirkalur.’ ”

Isus nji ānvacă kum să fjenj ustrajni âm molitvă

⁵ Isus u zăs alor:† “Haj să zăšjenj kă avec urtak la kari măržjec âm miržuku dă nopci ŝa āj zăšjec: ‘Urtaku amnjov, dăm kečinj tri dărabur dă pită.’

⁶ Urtaku u vinjit dă pă kalji la minji, ŝa nam ŝje să āj puj dădānenici.’

⁷ A jăl âm nontru aj zăšji: ‘O nu mă gnjavali! Uša āj mar ānkujetă, kupiji amej ŝa ju āščenj âm pat, ŝa jednostavno, nu mă pot skula să ac dov pită.’

⁸ Ju vă zăk: ŝa dakă nu u meržji daje kă ās urtašj, u fašji aje să nu să rušunji.

⁹ Ŝa ju vă zăk: Arugăcāvă, ŝa vu fi dat! Kutăc, ŝa vic afla! Kukunjec, ŝa vu fi dăsvkut.

¹⁰ Kă ŝjinji gođ să arogă, kapătă! Kari kotă, află! A ŝjinji gođ kukunješci aluje ju su dăsvăšji.

¹¹ Kari āj tata āntri voj: kănd kupilu ŝjeri pešci dali âm lok dă pešci dă ŝarpi?

¹² Ili kănd ŝjeri să āj đe škorpion âm lok dă ov?

¹³ Dakă voj grešni ominj ŝcĭjec să dăđec bunji stvarur alu kupiji ovoštri, kit maj mult vu da Tata avostru dăm nor Duh Svânt alu alor kari āl āntrabă!”

Isus u vărĭjit afară pă drak ku pučere alu Dimizov

(Mt 12,22-30, 43-45; Mk 3,22-27)

¹⁴ Isus undată u vărĭjit afară pă unu drak kari are mut, ŝa kănd u fost drakula vărĭjit afară dăm ala om kari are mut, puče să svitaskă, ŝa alčilje ominji kari u văzut aje asre āmirac.

* **11:3** Pita are dostupnă akulo tota zua kari ominji mănka, aje nuj čar pită mar mănkar. † **11:5** Isus spunji asta puvešci să objasnalaskă kă urtaku avostru să nu vă odbilaskă mar să vă ažući dakă avec mari potrebă ŝa dakă āl āntreb maj mulci rāndur. Aša njiš Dimizov pă noj nu nji odbili, mar nju da dakă unf ji uporni.

15 A orikic dām jej u zās: “Jāl u vārļjit afarā pā drašj afarā ku ažutala alu Beelzebul‡ princu dā demonur!”

16 Akulo asre alci kari ānšjirka pā Isus, šā jej u šjirut znak dām nor sā đe. §

17 Ali Isus šcīje gāndurlje alor, šā lju zās: “Totā kraljevstva kari sā borulešči una ku alt, jej ur uništīli kraljevstva alor. Dakā familija una ku alt sā borulešči, jej šur uništīli familija alor.

18 Dakā Sotona sā borulešči protiv dā jāl sāngur, kum kraljevstvo aluj su cānje?,* šje rāmānje dām kraljevstva aluj? Kum voj zāšjec kā ju vārļjesk afarā pā drašji dām lume ku ažutala alu Beelzebul.

19 Ali dakā ju vārļjesk pā drašji afarā dām lumi ku ažutala alu Beelzebul, atunšje učenici avoštīri vārļješči isto afarā pā drašj ku ažutalā alu Beelzebul? Jej sāngur u dokazali kā nus točni.

20 Ali dakā ju māj pā drašji afārā ku žejtu alu Dimizov,† atunšje u vinjit kraljevstva alu Dimizov la voj.

21 Kānd om bālour āj naoružan šā pāzešči kasa hundi kustā, atunšje pāmāntu aluj āj sigurnā.

22 Ali kānd bālour om āl napadalešči šā āl mānānkā ku bātaje, āj je oružje dā kari ovisilešči, šā āj āmparcā šje u furat dā la slab om.‡

23 Kari nu āj ku minji, ala āj protiv dā minji šā šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala rāsāpā. §

24 Pā lok fār dā apā rov duhu fužji afarā dām om, sā lutulaskā* šā sā koči lok sā sā odmaralskā. Dakā nu aflā njiš šje fāl lok, zāšji: ‘Ju uj meržji ām napoj ām kasa ame dām ala om hundi am fužjit.’

25 Kānd draku u vinjit ām napoj u aflat kā aje kasa āj čistilitā, šā māturatā.

26 Atunšje meržji šā adušji maj šapči rov duhur maj rej dā jāl sāngur, šā jej u vinji napoj ām om šā kustā akulo. Aša alu omula are tari urāt dā kit dām elši.”

Blagoslovu dā askultālā

27 Kum Isus svite, mujeri ām gārma dā ominj u mužjit tari dām tot graju šā su apukat sā svitaskā: “Blagoslovulitā āj aje kari ču purtat ām injimā, kari ču rānjit šā ču pāzāt!”

28 Isus u āntors vorba: “Anume, ali maj blagoslovulit ās eje kari auđi vorba alu Dimizov šā u cānji!”

Isus āj maj mari dā Jona šā dā Salomon a tot daje ominji nu punje ureči (Mt 12,38-42; Mk 8,12)

‡ **11:15** Beelzebul Beelzebul āj altu numi dā Sotona ili dā drak. Unjer sā skrijā “Beelzebub”. Asta anume značalešči “gospodar dā mušč”, šje značalešči “vladar pā drašji”. Asta numi āj povezano ku numilje dā lažni dimizov “Baal-zebuba” dām Ekron (veđi 2 Kr 1,2, 3, 6). § **11:16** Ili “Jej gānde dā

la Isus sā areči kā autoritetu aluj āj dā la Dimizov.” * **11:18** Ajišje “Sotona” āj dā rānd dā demonur kari sljedilešči pā Sotona ka pā jāl sāngur. Ku alčilje vōrbi: “Dakā Sotona šā članovi dā kraljevstva alor sā borulešči una ku alt kraljevstvo aluj nu su cānje.” † **11:20** žejtu alu Dimizov svitešči dā pučere alu Dimizov (veđi Izl 8,19). ‡ **11:22** Asta spunji dā Isus kari kutotu dā la om bālour.

§ **11:23** šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala rāsāpā Isus svitešči dā akuljizala dā učenikur kari āl sljedilešči “šjinji gođ nu adušji pā ominj sā vijā la minji sā mā sljedilaskā, lji dušji dā la minji.” * **11:24** “Lok fār dā apā” svitešči dā lok “lok pust” hundi draku lutalešči.

²⁹ Känd u vinjit tari mulc ominj akulo, Isus su apukat sã svitaskã: “Voj ominj kari kustãc ãm asta vremi, voj šćec rej ominj. Kotã znak,† ali njišj šjefãlj altu znak no fi dat ka kum u fãkut Dimizov čudo pãntru prorok Jona.‡

³⁰ Šje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivljanur kari kusta ãm varuš Niniva, kã Dimizov lu mãnat.§ Aša šje mu su dogoduli, ju uj fi znak kã pã minji, Fišjoru alu Om kari Dimizov u mãnat alu asta narod.*

³¹ Pã zuva kãnd Dimizov u suduli, kraljica kari dã kãnva vladale pã pãmãnt dã jug ãm Seba,† su rãdika una šã je u suduli pã heje kari kustã astã. Je u vinjit dã pã kraju dã svijet, sã slušulaskã pã Car Salomon kari are tari mudar. A aišje ãj šjinjiva maj mari dã Salomon a voj nu gãndec sã punjec ureči!

³² ãm zua kãnd Dimizov u suduli, ominji kari kusta ãm varuš Niniva su rãdika šã ljur suduli ominji kari aku kustã, kã jej nu sur ãnkãjit kãnd Jona lji propovijedale. A aišje ãj šjinjiva maj mari dã kit Jona a voj nu vac pokajalit!”

Šje Isus ãnvacã aje ãj lumina alu ominj

³³ Isus svitešći: “Njime nu acãcã lampã šã atunšje u punji pã lok hundĩ nu sã veđi ili dãsup košarã. Nu, jãl u punji ãm svijećnjak aša toc u viđe luminã kãnd vinji ãm nontru.‡

³⁴ Oču ãj ka lampa alu telã. Dakã oču atov ãj sãnãtos, atunšje tela ata ãntragã u fi ãm luminã, ali kãnd ci oču bičag, tela ata ãntragã ãj ãm ãntunjerik.

³⁵ Bagã sama da aje šje smatralešć kã ãj lumina ãm činji sã nu fijã fãr dã luminã.”

³⁶ Dakã ãj ãntragã tela ata ãm luminã, njiš unu dio dã telã nu ãj ãm ãntunjerik, atunšje ãj kutotu ãm luminã, ka kum čar svitlãze lumina ata.

Isus fašji dã njimik pã farizeji šã pã učitelji dã zakon alu Mojsije

(Mt 23,1-36)

³⁷ Kãnd Isus u svãtit, unu farizej lu čimat sã mãnãnšji la jãl akasã. Isus u mers, šã u lot lok la masã.

³⁸ Kãnd farizeju u vãzut kã nu šu spãlat mãnjilje majnti ka kum ãj običaj alu židov, su apukat sã mãnãnšji a farizeju su začudulit.§

³⁹ Ali Domnu Isus ju zãs: “Aku voj farizeji pã dã nã afarã cãnjec kljištaru šã teru čišć, ali pã dã nontru voj šćec pljinj dã pulkučalã šã relji.

⁴⁰ Voj fãr dã firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit vanjština, u stvorulit šã nutrina?*

⁴¹ Maj benj dãđec milostinja avostrã dãm tot sufljitu alu heje kari lji potrebno šje voj avec, atunšje vu fi kutotu čist.

† 11:29 Ku alčilje vorbi: “Jeg gãnděšći dã la minji sã fak čudo ka dokaz, kã ju am vinjit dã la Dimizov.”

‡ 11:29 Jona Jona are prorok ãm Stari zavjet (veđi Jon 1,7; 2,10; Mt 12,40). Dã pã tri zãlji, vju u vinjit afarã ãm injima mari alu pešćilje, ka kum Isus u vinji afarã dãm gropã. § 11:30 Alu ominj, kari Jona lju propovjedilít jej as re tari rej. Kusta ãm Niniva, varuš Asirija, jej as re mari neprijateljli alu Izrael (veđijon 3). *

11:30 ãm original skrijã: “Ka kum Jona are znak alu Ninivljanur, aša Fišjoru alu Om u fi znak alu asta naraštãj.” † 11:31 Kraljica dã la Sabe (aku ãm Jemen) putuvule pãšći 1.500 kilometrur sã slušulaskã mudrostu alu Salomon. Kusta 1.000 aj majnti dã Krist (veđi 1 Kr 10,1-13; 2 Ljet 9,1-12).

‡ 11:33 Stihurleje 33-36 ãj metaforã kari Isus svitešći dã ãnvacala aluj, ãj ka “lumina.” Jãl gãnděšći učenici aluj sã pujã ureči šã sã djelllaskã ku alci. Jãl svitešći dã ominj kari nu šćijã ili nu prihvatalešći ãnvacala ka kum jej ar fi ãm “ãntunjerik”. § 11:38 Farizeji ave pravilo kã ominji trãbã sã spelji mãnjilje ka kum ar trãbju sã fijã obredno čišć la Dimizov. *

11:40 Isus koristilešći ãntribala numa sã fakã dã njimik pã farizej šje nu prišjepi kã haj šje ãj ãm sufljit ãj bitno alu Dimizov.

⁴² Ali jao avovă farizejilor! Kă voj tari vă trudulec sã dăđec desetina dãm tot začinurlje șã povrčur alu Dimizov, a nu băgăc sama dă pravdă șã ljubav alu Dimizov. Una trãbã sã șãšjec, a hajelantã sã nu propustulešč.†

⁴³ Ali jao avovă, farizejilor! Kă voj plășjec lokurlje glavniã pã sastankur âm sinagogă, șã pozdravalalã ku poštovanje âm varuș pã trgur.

⁴⁴ Jao avovă, kã voj șcec ka askunsă gropă pã kari ominji umblã a nu șcijã kã obredno âs atunșje nečisti.”‡

⁴⁵ A unu dãm učitelj dă zakonu alu Mojsije u zãs alu Isus: “Učitelju, kând sviteșc așa, tu nji vredelešč șã pã noj.”

⁴⁶ Isus u zãs: “Jao șã avovă učitelji dă zakonu alu Mojsije, kã punjec pã ominj maj mult teret dă pravilurlje alu vjera dă kit șje poçi om purta, a voj nu gãndec niș ku zježjitu mik sã ažutãc dă teretula sã dukã.

⁴⁷ Jao avovă! Kă voj gradalec spomenikur pã gropă alu proroci șã gãndec kã ku aje fișjec benji, a preci avoștri lju amurăt.

⁴⁸ Așa voj svedočulec șã vã slagalec ku djela alu preci avoștri. Jej lju amurăt, a voj nastavalec ku lukru alor kând gradalec spomenikur.§

⁴⁹ Dimizov âm mudrostu aluj u zãs: ‘Ju uj mãna pã prorokur șã pã apostolur șã orikic dãm jej ur fi amurãc a alci u fi progonulic.’

⁵⁰ Daje dă la asta generacijã u fi tražalitã sãnzilje dă la toc proroci kari u fost vãrsatã dãm elși dă kând su stvorulit svetu:

⁵¹ su apuka dă la sãnzilje alu Abel pãnã la sãnzilje alu Zaharija, * kari u fost amurăt ântri žrtvenik șã âm svetinja dă Hram. Ju vã zãk: ‘Kã kutotu asta u fi tražalit dă la asta generacijã!†

⁵² Jao avovă učitelji dă zakonu alu Mojsije! Daje kã voj ac lot ândrãt čejilje dă kraljevstva alu Dimizov.‡ Voj sãngur nac mers âm nontru șã ac sprečilit pã alci sã tunji âm nontru kând gãnde.”

⁵³ Dã pã șje u fužjit Isus dă pã lokula, učitelji dă zakonu alu Mojsije șã farizeji sur ângãndit sã mergã dă pã jãl sã âl ispitivãlaskã.

⁵⁴ Gãnde sã âl apușji pã Isus âm zamkã șje ar puće sã zãkã protiv dă jãl numa sã âl dukã pã sud.

12

Isus upozoravalešci pã učenikur (Mt 10,26-27)

† **11:42** Trãbã sã daj desetina alu nu slobud sã zanamaralešč șã alčilje stvarur. ‡ **11:44** Eșce grop as re kapaliči âm pãmãnt hundi morči telurlje as re ângrupači. Jej nu ave albi petri kum alci ominj punje pã grupur sã vadã alci sã nu umblji sus pã jej. Kând Židovi umbla sus pã grop atunșje jej as re obredno nečisti. Eșce grop fãșje aje sã fijã aje slučajno. § **11:48** Isus fãșji dã njimik pã farizeji șã pã učitelji dă zakonu alu Mojsije. Jej șcijã dã amurala dã prorok ali nu osudulešci pã preci daje kã lju amurăt. Ku alčilje vordbi: “âm lok sã lji osudulec, voj maj potvrdãlec aje șã vã slagalec ku aje”. *

11:51 Abel are elși om kari are amurăt âm Stari zavjet (Stv 4,1-16) șã Zaharija posljednji om kari are amurăt âm Stari zavjet (2 Ljet 24,20-22). † **11:51** Jedini proroci kari poštivalešci âs proroci kari u murit! Ka kum preci alor nu askulta pã prorokur âm Stari zavjet, așa farizeji șã učitelji dă zakonu alu Mojsije nu askultã pã Isus șã nu askultã pã apostolur kari Isus u mãna. Strpljenje alu Isus u fi gata, atunșje su suduli alu Izrael dă kutotu anjilje kând jej odbacale poruka aluj. ‡ **11:52** Isus sviteșci dã istina alu Dimizov ka kum ar fi âm kasa hundi učitelji odbijalešci sã tunji ali nu lasã alu alci sã ajvi čejilje sã potã tuna âm nontru. Asta značalešci kã učitelji nu kunošci benji pã Dimizov, a jej maj nu lasã pã alci sã âl upoznulaskã.

¹ Aša mulc ominj su sakupilit dā mar kālka una pā alt kic as re pā lānga Isus. Ali Isus elši u zās alu učenci aluj: “Loc sama dā kvascu alu farizej! Ala kvas āj licemjerje.*

² Njimika nuj akupirit šje no fi dāskupirit, njiš una tajnā kari no fi šćutā.†

³ Aša dakā ac zās šjeva ām tunjerik su šći ām luminā, šā dakā ac šupunjit šjeva ām soba avostrā aje isto u fi mužjit pā krovur dā kāš.”‡

Nu vā fijā frikā

(Mt 10,28-33; 12,31-32; Mk 3,28-29)

⁴ Isus u zās: “Urtašji amej lasācāmā sā vā zāk, nu vā fijā frikā dā eje kari numa vā poči amurā tela šā nu poči njimika sā vā fakā.

⁵ Ju vuj zāšji dā šjinji trābā sā vā fijā frikā. Fijā vā frikā dā Dimizov kari poči sā amori, atunšje vā poči vārļi ām pakao. Da anume, dā jāl vā trābā sā vā fijā frikā.

⁶ Nus šinšj (5) vrābuj vāndući dā doj banj? Dimizov nu mujtā pā njime.

⁷ A avovā čak šā pāru pā kap vi umārat.§ Nu vā fijā frikā! Voj šćec maj vredni dā gārmadā dā vrābuj.”

Pā pāmānt trābujenj sā priznalenj pā Isus

(Mt 10,32-33; 12,32; 10,19-20)

⁸ Isus u zās: “Šjinji gođ pā pāmānt mu priznali pā minji ām nenće alu ominj, Ju Fišjoru Omuluj isto uj priznali pā jāl ām nenće lu aņdelji alu Dimizov.

⁹ Ala kari pā minji nu mu priznali pā pāmānt ju muj odreknuli dā jāl la aņdeljilje alu Dimizov.

¹⁰ Dakā bilo šjinji svitešći vorba protiv dā minji Fišjoru Omuluj aluje poči fi jirtat; ali dakā šjinjiva svitešći mišjunj dā Duhu Svānt, grehula no fi jirtat.

¹¹ Dakā vu adušji la sud ām sinagogur šā la poglavicur šā vladarur, nu vā brigalec kum šā ku šje muj branali, ili šje sā zāk.

¹² Kānd u vinji vreme, Duhu Svānt ću ānvāca šje trābā sā zāšj.”

Isus svitešći alu ominj sā nu fijā pohlepnā

¹³ Unu dām ominj ām gārmadā u zās alu Isus: “Učitelju zā alu fračilje amnjov sā sā āmperci ku minji šje anj kāpātat.”

¹⁴ Isus u odbilit šā zāšje: “Omulji, šinji mu pus pā minji dā sudac, sā āmpārc āntri voj doj?”

¹⁵ Atunšje kānd u svātit alu toc kutotu, Isus u zās: “Bāgāc sama šā pāzācāvā dā pulkučālā! Dakā šjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kā ari kutotu.”

¹⁶ Isus u spus maj una usporedbā: “Are akulo om gāzdak fār dā firi kari ave tālek šā tālekula u adus mult plod.

¹⁷ Šā jāl šu zās sāngur aluj: “Šje sā fak kā nam dāstul lok sā puj āndārāt šje mu kriskut?”

* **12:1** Ka kum kvasu krešći ām alot, aša licemjerje krešći ām āntragā zajednica. Ku alčilje vorbi: “Pāzācāvā dā la licemjerje alu farizej, kari āj ka kvasu” ili “Fijec oprezni sā nu fijec licemjerni ka farizeji. Reljilje alor ām ponašanje, utjecalešći pā toc, baš ka kum kvasu krešći am alot.” † **12:2** Ku alčilje vorbi: “Ne fijec ka jej, kā Dimizov u duskupira kutotu šje āj askuns. Dimizov u otkrili kutotu šje ominji aku askundi. Ominji kutotu u saznali na kraju šje toc askundi”. ‡ **12:3** Kāšurļe alor ām Izrael ave ravni krovur, a ominji sā urkā sus šā šāde. § **12:7** Pučenj sā ānkriđenj alu Dimizov. Jāl šćijā maj mult dā kit noj šćijenj. Nu šćijenj čak njiš kit pār avenj pā kap, ali Dimizov šćiji asta kutotu.

18 Atunšje, jăl u zăs: ‘Aša uj fašji: Ju uj răstuna skladišturlje amelji šă uj gradali maj mari, dăstul dă mari să spremălesk kutotu šje mu kriskut.’

19 Šă ju muj zăšji alu duša ame: ‘Aj mulci bunji stvarur aku, šă dă mulc ej šje ur vinji. Odmorulešci, mănănkă šă be, šă ânfulušešci!’

20 Ali Dimizov ju zăs aluj: ‘Tu omulje făr dă firi! Mar âm asta nopci uj šjire duša* ata. Atunšje šjinji u ave korist dăm stvarurlje šje caj pus ândărăt?’

21 Aša păce omu kari âș akulježi găzdăšijilje pântru jăl sângur, a nu su găzdašjit âm oči alu Dimizov.”

*Isus ânvacă să nji răzămănj pă Dimizov
(Mt 6,25-34)*

22 Kapu u zăs Isus alu učenici: “Daje vă zăk: voj nu trăbă să vă brigalec, dă kustu avostru, šă să fijec âm brigur šje vic mănka, ili să vă brinulec âm šje vic âmbrăka.

23 Daje kă kustu aj maj vrednă dă kit mănkar, šă tela maj mult dă kit colu.†

24 Numa ujtăcāvă la găgărašč.‡ Jej njišj nu samănă, njišj nu akulježi. Jelji nari skladište ili šupă, šă tod daje Dimizov lji rănješci. Nu șcec voj maj vredni dă vrabujrljelje?

25 Poči šjinjiva dăm voj ku brigurlje produžuli kustu?

26 Dakă, nu pučec să fășjec niti maj mākăčelji, adășje șcec âm brigur dă kutotu ostalo?

27 Numa ujtăcāvă la flor âm telek! Jelji niti să trudulešci niti fašji colji ali ju vă zăk, kă njiš Car Salomon âm găzdășije alor nu are âmbrăkat aša mândru ka florurlje âm telek.

28 Ali dakă Dimizov dă dastafel mândremi alu jarbă kari kustă astăs, šă să bagă âm fok, kit atunšje maj mult u da jăl avovă. O voj avec mikă ânkriđală!

29 Dăm ala rănd nu vă găndec šje vic mănka šă šje vic be. Nu vă uznemirilec!

30 Dă kutotu aje să brinulešci ominj făr dă Dimizov. Ângăndecāvă kă Tata avostru dăm nor șcijă šje vă trăbă.

31 Šă anume tražalec kraljevstva alu Dimizov§ elși šă kutotu ostalo vu fi dat.

32 O mikă stadă,* nuc fijă frikă, kă Tata avostru să ânfulušešci să vă apușji âm kraljevstva aluj.

33 Vindec kutotu šje avec šă dăđec alu sarașji. Aša adunăcāvă tăšč kari nu su puče rupi, šă găzdășijă să vă fijă âm nor kari nu propadalešci, hundi lotri nor puče vinji, niti gândașji să mănășji!

34 Daje kă sufličilje avoștri u fi hundi aj blago avostru.”

*Trăbă učenici să fijă spremni să așčepci pă Dimizov
(Mt 24,45-51)*

* **12:20** “Duša” aj kustu alu aje osobă. Ku alčilje vorbi: “Vi muri asta nopci!” † **12:23** Daje kă Dimizov vu dat kust, šă telă avostră, sigurno pučec să ânkridec kă Isus vu da šje vi potrebno dă kust. ‡ **12:24** Hej kari slușalešci pă Isus, jej smatralešci pă gavranur kă âș făr dă korist, daje kă Židovi nu puče să mănășji eșce živadur. § **12:31** tražalec kraljevstva alu Dimizov Asta značalešci: “ujtăcāvă la kraljevstva aluj” ili “tari tražalec kraljevstvo alu Dimizov”. * **12:32** mikă stadă Isus čamă pă učenikurlje aluj, stado. Stado aj grupă dă vașj ili kecur dă kari pastiru să brinulešci. Ka kum pastiru să brinulešci dă vașjilje alor, aša Dimizov să brinulešci dă učenikurlje aluj. Ku alčilje vorbi, “Nu vă brinulec. Numa daje kă șcec mișj, slabj, ka stado delj mikă, tata dăm nor ju su văzut dă voj să kustăc âm kraljevstva aluj.”

35 Isus u zäs alu učenici: “Fijec spremni dä lukru, la sä fijec opremilicä† šä äm mänjilje avoštři lasä fijä luminjilje acäcači.

36 Aša u fi ka slugurlje kari u ašciptat pä gospodaru aluj sä sä äntorkä dä pä nuntä, spremni sä äj däsväkä kum u kukunji pä ušä.

37 Mändremi alu eje slugur kari u fi skulac, känd u vinji gospodaru! Anume ju vä zäk: Domnu šu punji sängur kintrinca sä lji služulaskä šä lju punji sä šadä la masä šä lju dvoruli.

38 Šä känd u vinji gospodaru äm miržuku dä nopči ili däspru zua šä lju afla aša, mändremi u fi alu ala slugur!

39 Slušulecämä dä asta: ka sä šcijä gazda äm kari šas u vinji lotru, jäl ar päzä šä nar läsa sä äj fijä provalalit äm kasä.

40 Voj isto trähä sä fijec spremni, kä ju Fišjoru Omuluj uj vinji äm vremi känd nu či nadali.”

41 Petar atunšje lu äntribat pä jäl: “Domnu spuj tu asta usporedbä päntu noj učenici, ili äj päntu toc?”

42 Isus u zäs: “Šinji äj ala vjernä šä kufiri upravitelj kari äl postavalešči dä gospodar pä kasa, šä äm pravä vremi u da mänkari alu toc äm kasa?”

43 Mändremi alu ala sluga kari känd u vinji gospodaru, u fašji aša.

44 Dä anume, ju vä spuj kä gospodaru u odredilit alu ala sluga sä vodulaskä ku kutotu imanje kari ari.

45 Ali dakä sluga šar zäšji äm sufljituš: ‘Gospodaru, nu su äntoršji aša päfriš’, šä atunšje sä apušji sä batä pä slugur šä sä be, mänäšji šä sä ambeci?

46 Atunšje u vinji gospodaru alu sluga äm šjas kari nu šcijec. Šä atunšje färd dä milost lu kaznali, ju da sudbinä ku alci una kari nus vjerni.

47 Sluga kari šcijä šje gändešči gospodaru, šä dakä nu fašji šä nu sä pripremilešči dä dolasku aluj, jäl u kápäta mulci luvalur.

48 Ali dakä sluga nu šcijä voje alu gospodaru, šä fašji šjeva šje zaslužulešči kaznä, atunšje u kápäta pucänji luvalur. Kä alu toc kari mult u fost dat, mult su ašcipta dä la jej, šä alu eje alu kari u fost mult dat äm povjerenje, dä la eje šä maj mult u fi šjirut.”

Änväcala alu Isus u adušji razdor äntri ominj

(Mt 10,34-36)

49 Isus u zäs: “Ju am vinjit sä värljesk fok dä sud pä pämänt,‡ šä kum aš gändi sä sä apušji sä ardä!

50 Trähä majnti sä mä bučez ku mukur. Kum mä mučulesk pä šje aje no trešjil!

51 Gändec kä am vinjit sä vä aduk putuljalä pä pämänt äntri ominj? Nu, ju am adus podjelä!

52 Dä aku maj menkulo äm kasa dä šinšj ominj ur fi ämpärcäc tri u fi pä parče ame šä doj protiv dä tri.

53 Tatusu u fi protiv dä fišjoruš, šä fišjoru u fi protiv dä tatusu, mumäsa protiv dä fataš, a fata protiv dä mumäsa, šä sokra protiv dä njivastaš, šä njivasta protiv dä sokräsa.”

† 12:35 Äm original skrijä: “La coljilje avoštři fijä ljigatä ku kurova.” Ominji purta lunžji haljinur. Jej punje kurovä sä nu lji smetilaskä haljina känd jej lukra. Ku alčilje vorbi: “Punjec haljina avoštři ku kurova sus sä fijec spremni sä služulec.” ‡ 12:49 Asta ar puče sä fijä: 1) Isus u vinjit sä sudulaskä pä ominj, ili 2) Isus u vinjit sä čistilaskä pä ominj kari änkredi, ili 3) Isus u vinjit sä adukä razdor äntri ominj. 12:53 Mih 7,6

*Isus lji spunji kã trãbã sã fiji spremni kãnd jãl u vinji napoj
(Mt 16,2-3; 5,25-26)*

⁵⁴ Kum svite alu gãrmaďã, Isus u zãs: "Kãnd viďec njeđri oblakur kã sã rãďika dã pã more pã zapad, voj odma zãšjec: 'Astãs u fi plojã', šã voj šćec u pravu.

⁵⁵ Šã kãnd sã apukã sã batã vãntu dãm pustinja la jug, odma zãšjec: 'U fi zuva tari kaldã', šã aj aša.

⁵⁶ Licemjerilor! [§] Voj šćijec sã ĉitalec znakurlje pã pãmãnt šã pã nor. Kum dã nu prišjipec šje aku sã dogudulešći!*

⁵⁷ Voj ac trãbuji dãm hajje avostru sã šćijec šje aj benji.

⁵⁸ Dãkã šjinjiva ĉi optužulešći pãntu dugu kari nac plãĉit šã vã gãndešći sã vã adukã la sud, ãnšjarkã inka pã kalji sã vij la ligizalã majnti dã sud! Ar puće sã ĉi adukã la sudac, sudacu sã ĉi ĉe la oficir, šã oficiru ĉi poĉi bãgã ãm ĉemicã.

⁵⁹ Ju vã zãk, kã akulo vi trãbuji sã rãmãj pãn šje no fi plãĉit toc banji."†

13

Isus ĉamã sã nji ãnkãjenj ku maj majnti

¹ Pã aje vremi orikic dãm regija Galileja ur vinjit la Isus šã jur spus dã Galilejci, a Pilat kari are rimski upravitelj u dat zapovjed pã jej sã lji amori kãnd jej prinosule žrtvur alu Dimizov ãm Hramu alu Jeruzalem.

² Isus u zãs: "Voj gãndec kã Galilejci ãs maj grešni dã bilo kari alci Galilejc, numa dãm ala rãnd kã ur pãĉãt jej asta?"

³ Nu, uopće nu! Šã punjec ureĉi! Dãkã nu vic ãnkãji voj toc isto aša vic fi duhovno morc.

⁴ Šã gãndec voj kã eje ošamnaest lumi kari ur fost amurãc kãnd u kãzut tornju alu Siloam asre maj duvinj ominj ãm Jeruzalem?"

⁵ Nu, uopće nu! Dakã nu vic ãnkãji, aša toc vic fi duhovno morc."

Isus ku usporedba dã neplodnã smokvã spunji kã avenj pucãn vreme sã nji ãnkãjenj

⁶ Isus lji spus asta usporedbã: "Are akulo unu om kari ave sãmãnat ãm vinograd ljemn dã smokvã šã jãl tot vinje šã sã ujtã dãkã aj plod pã ljemn ali nu afla njimika.

⁷ Šã aša u zãs alu omula šje lukrã ãm gard: 'Ujtãĉi ajišje! Kã mar tri aj mã ujtã pã ljemnusta sã aflu plod šã nikad nu am aflat njimik. Tajãl ãndãrãt! Adãšje ar ĉãlti pãmãntu?'

⁸ Pã aje, omu šje lukra ãm gard u zãs: 'Domnu, lasã maj unu aj sã fijã. Ju uj kapali pã lãngã jãl šã uj punji gnoj.

⁹ Dar atunšje u ave plod. Dãkã nu, poc sã ãl taj ãndãrãt.' "

Isus pã zuva dã sãmbãta iscjelilešći

¹⁰ Pã zua dã sãmbãta, Isus ãnvãca ãm una dã sinagogur.

¹¹ Akulo are mujeri kari patale mar ošamnaest ej, dã rov duh ãm je kari izazavale biĉišug. Je are apljikatã žjos šã nu sã puće uspravali.

¹² Isus u skužulitu, šã ju zãs: "Mujeru, slobodnã ješć dãm biĉišugu atov."

[§] **12:56** Licemjerilor Eje ominj as re kufir sã prepoznulaskã znakovur kã vinji ploje ili kã u fi tari kald. Ali jej u odbilit sã priznalaskã kã ĉudurlje alu Isus as re znakovur kari aratã kã jãl aj ala pã kari Dimizov lu mãnat sã spasalaskã svetu. * **12:56** Ku alĉilje vorbi: "Anume sigurno ac trãbuji sã prišjipec šje znaĉalešći šje Dimizov u fãkut pãšći minji ãm ešće zãljji!" † **12:59** Isus u spus alu ominj asta usporedbã sã lji ĉe upozorenje kã toc ar trãbuji sã sã pomirilaskã ku Dimizov majnti dã šje vinji sud pã jej.

13 Atunșje Isus u pus mănjiļje aluj pã je, șã je dãm turdatã su uspravalit șã su apukat sã đe hvalã alu Dimizov.

14 Ali zapovjedniku dã sinagogã are mirgiș daje kã Isus u ăntrimatu pã zuva dã sãmbãta șã jãl su ăntors la eje ominj șã u zãs: “Ås šinșj (6) zãlji ãm una sãmpțãmãna hundi trãbã sã lukri! Dakã gãndec sã fijec sãnãtoș hajde pã una dãm elje zãlji, a nu pã sãmbãta.”

15 A Domnu Isus u zãs: “Licemjerilor! Voj fișjec kãnd dãzljãgec pã vașjiļje șã pã mãgari avoștri pã zuva dã sãmbãta șã lji dușjec la apã?

16 Ali asta mujeri, sãmãnca alu Abraham, kari Sotona u cãnutu ljiġatã osamnaest ej șã nar ave pravo sã fijã dizljigatã dãm ala rãnd kã pã zuva dã sãmbãta?”

17 Pã asta, toc eje kari sã protivile as re rușãnac. Toc alci ãm gãrmadã sur ănfãlușãt la toci mãndri șã bunji stvarurļje șje Isus fãșje.

Kraljevstvo alu Dimizov are ka sãmãnca kari krešči ka kvasu kari sã širilešči (Mt 13,31-33; Mk 4,30-32)

18 Isus u ăntribat: “Alu šjinji are slično kraljevstvo alu Dimizov? Kum sãmãnã kraljevstva alu Dimizov? Ku șje sã usporidãlenj?

19 Kã kraljevstvo alu Dimizov aj ka gorușičino sãmãnca kari aj tari mikã pã kari om u lotu șã u sãmãnãt ãm garduș șã u krešči șã u fost mari ljemn șã vrãbujilje u fãkut skujbur ãm granur.”

20 Jarã u ăntribat: “Ku șje sã usporidãlenj kraljevstvo alu Dimizov?

21 Kraljevstvo alu Dimizov aj ka kum mujere ari kvasac sã misãlaskã mari količinã dã fãjnã,* așã kutotu sã sã potã rãđika.”

Isus nji ãnvacã kã aj teško sã tunãnj ãm kraljevstva alu Dimizov (Mt 7,13-14, 22-23; 8,11-12)

22 Isus putuvule ãm Jeruzalem, proșule ãm mulci varușur șã satur șã pã akulo ãnvãca

23 Atunșje šjinjiva lu ăntribat pã jãl: “Domnu u spasali Dimizov čar pucãnj ominj?”

Șã Isus u zãs alor:

24 “Ușã dã nor aj uskã. Borulecãvã tari sã tunãc ãm nontru. Ju vã pot zãșji kã mulc ur ãnșjirka sã tunji ali nor puće.

25 Vreme u vinji kãnd gospodaru dã kasa su riđika șã u ãncižji ușa atunșje. Voj pã alta parci voj apuka sã kukunjec șã vic aruga: ‘Domnu, dãsvã pãntru noj.’ Șã vorba aluj u fi: ‘Ju nu șćuv dã hundi șćec voj.’

26 Voj vic apuka sã zãșjec pã aje: ‘Ali noj anj but șã anj mãnkãt ku činji kãnd ãnvãcaj pã ulicurlje anoștri.’

27 Șã jãl u zãșji maj undatã: ‘Ju vam zãs kã nu șćuv dã hundi șćec.† Fužjec dã la minji, voj ominjilor rej!’

28 Da akulo vic plãnžji șã vic kãrcãji ku đinci șã vic fi mirgiș kãnd vic viđe pã Abraham, Izak șã pã Jakov șã pã toc proroci ãm kraljevstva alu Dimizov, ali voj vic fi vãrljic afarã.

29 Șã eje kari ur șãđe la masã pã nuntã ãm kraljevstva alu Dimizov ur vinji dã pã Istok, Zapad, Sjever, șã dã pã Jug.‡

* **13:21** ãm original skrijã: “tri merur” kari ari 40 kila. † **13:27** nu șćuv dã hundi șćec Ku alčilje vorbi: “Njiș urtașji njiș njamu nus čimac pã gozba ame.” ‡ **13:29** Mulc Židovi kari pretpostavale kã jej ãs dio alu kraljevstva alu Dimizov nas are ukljućeni. Ali mulc kari nu as re Židovi dãm toci lokurļje dãm svet ur fi ukljućeni ãm kraljevstva alu Dimizov.

³⁰ Băgăc sama kă orikic kari ăs aku maj pucăn važni ur fi maj mar, a hej kari ăs aku maj mar ur fi maj mišj.”[§]

*Isus plănžji pă Jeruzalem
(Mt 23,37-39)*

³¹ Orikic farizej ur vinjit la Isus ăm aje ista ză, să ăl ămpurušjaskă. Šă ju zăs: “Herod gănđešći să či amori. Dăm ala ränd lasă lokusta šă dući pă altu lok.”

³² Isus u ăntors vorba: “Dušjecăvă šă zăšjec alu liscicurljelje: * ‘Ju măn pă drašj afară šă ozdravalaskă pă bičež. Ju uj fašji aša astăs, šă mănji šă tek ăm treća zuva uj zavăršăli.’

³³ Ali ju trăbă să fjuv pă kalje astăs, mănji šă treća zuva, izgledalešći kă nu slobut proroku să mori afară dăm Jeruzalem.

³⁴ O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurăt pă proroc šă aj vărłjit petri pă eje kari Dimizov vu mănat la činji! Kiči rändur am găndit să branalesk pă kupiji atej ka găjna pă pujiš dăsup haripilješ, ali voj nu găndec!

³⁵ Ujtăci aku! Kasa ata ăj lăsată săngură golă.† Šă nu mic vide păn šje nu vic zăšji: ‘Blagoslovulit să fiă kari vinji ăm numilje alu Domnu!’”[‡]

14

Isus iscjelile pă zuva dă sămbăta

¹ Undată Isus u mers să večeralaskă la kasa alu vođa dă farizej. Are pă zuva dă sămbăta šă jej să ujta pă jăl tari ku sama.*

² Om ku bičišug dă umflală dăm apă su pojavalit dădănenće aluj.

³ Isus u ăntribat pă učiteljur dă zakonu alu Mojsije šă pă farizeji šje asre akulo: “Ăj zakonito dă pă zakonu alu Mojsije să ozdravalaskă pă zuva dă sămbăta ili nu?”

⁴ Jej tăšje, Isus pă aje u pus mănjlje pă omula, šă lu ozdravalit šă lu lăsat să fugă.

⁵ Isus lju ăntribat: “Dăkă šjinjiva dăm voj ari fišjor ili pă vakă kari u kăzut ăm bunar adănkă nac skoči odma afară, šă pă zuva dă sămbăta?”

⁶ Pă aje, jej nu puće să uništilaskă vorba.

Isus ănvacă dă poniznost

⁷ Isus u băgat sama kum gošći kari asre čimac izabrale lokurlje helj maj ăm centră la masă. Isus lji ănvacă ku usporedbă pă jej:

⁸ “Kănd ješč čimat dă la šjinjiva pă nuntă nu šădec pă lok dă časni gošč. Domačinu ar puće să vi čimat pă šinjiva maj važni dă voj pă ala lok.

⁹ Domačinu ar puće să vijă ku omula, šă să ac zăkă: ‘Urtaku amnjov, elši lokusta ăj păntru jăl’, šă atunšje tu ješč ăm rušanji. Vi trăbuji să či dušj pă zadnji lok.

§ 13:30 ăm original skrijă: “Zadnji ur fi elši”. “Elši” predstavljalešći važnost šă čast. Ku alčilje vorbi: “ur fi najvažnji ... ur fi mišj važni”, ili: “Dimizov u počastali ... Dimizov lju rušuna”. * 13:32 liscicurljelje ka liscica are, Herod are lukav, tari ubraznik ali šă kukavică. † 13:35 Ominji dăm Jeruzalem u odbacalit pă Isus kă jăl ăj Mesija. Domnu lju odbacali šă nu lju zaštitali. Dă pă aje kătănj dăm Rim u uništili Jeruzalem (70. god. dă pă Krist). ‡ 13:35 Isus su ăntoršji ăm napoj pă pămănt. Atunšje ominji dăm Jeruzalem ur prepoznuli kă jăl ăj Mesija. * 14:1 să ujta pă jăl tari ku sama gănde să vadă dakă ăl poči optužili dă šjeva kă ăj duvină.

10 Aša känd ješč čimat, dući ša akulježjic zadnji lok. Atunšje Domačinu ar puće sã vijã šã sã ac zãkã: ‘Urtaku amnjov, hajd maj ãm sus.’ Atunšje ãm asta slučaj tu vi puće sã aj maj mult poštovanje ãm nenće alu urtašji atej šã gošč.

11 A tot omu kari sã rãđika sãngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rãđikac.”

12 Su ãntors la Domačin šã Isus u zãs: “Kãnd pripremilešč večerã nu čima numa pã urtašjic, ili pã fračic, ili pã njamac ili pã gãzdašj susjedur, kã jej sigurno čur čimaći pã činji isto šã aša cu fi ãntors.

13 Maj benji kãnd fašj feštã čamãlji pã sãrašj sã vij šã pã invaliž, šã pã ulož šã pã orb.

14 Tu vi fi blagoslovulit, kã jej nuc poći ãntoršji ali Dimizov ču nagradali ãm nor pã zuva dã uskrnuće dã pravedni ominj.”

Isus svitešći dã mari feštã ãm kraljestva aluj

(Mt 22,1-14)

15 Kãnd unu dãm ominjije la masã u auzãt, Jãl u zãs: “Blagoslovulit ãj ala kari u mãnka pitã ãm kraljevstva alu Dimizov!”

16 Isus u ãntors vorba: “Undatã are unu om kari u dat mari večerã. Multã lumi are čimat akulo.

17 Mar apropi dã večerã sluga u fost mãnat la gošč sã lji čemi: ‘Hajdec’, u zãs jãl: ‘kã kutotu ãj spremno!’

18 Ali jej toc dãm jej sor apukat sã ãš aflji izgovorur. Unu u zãs: ‘Ju am kumpãrat telek, šã trãbã sã mã duk sã u vãd. Mã arogã la činji, sã zãšj sãm jerći.’

19 Alci u zãs: ‘Ju am kumpãrat šinšj (5) perez dã bikan šã trãbã sã mã dukã sã ãnšjerkã. Mã arogã la činji, sã zãšj sãm jerći.’

20 Treći om u zãs: ‘Ju baš mam ãnsurat šã dãm ala rãnd nu pot vinji.’†

21 Sluga u mers ãm napoj la gazda aluj šã ju spus kutotu. Asta lu mirgišit pã gazda šã jãl u zãs alu sluga aluj: ‘Ångribeščići, dući pã ulicur šã ãm centru dã varušč šã adãlji pã sãrašj, ulož, invaliž šã pã orb sã vijã.’

22 Kãnd u fãkut aje, gazda u javalit kã u fãkut aje ali inka are maj lok.

23 Atunšje ju zãs gazda alu sluga: ‘Aku dući ãm kot pã ulicur šã čamã‡ šã fã sã vijã, aša sã fijã kasa ame umpljãtã.

24 Kã njišj unu dãm eje elši kari asre čimac nor gusta dãm večera ame.”

Učenci ar trãbuji sã fijã tari predalic la Isus

(Mt 10,37-38; 5,13; Mk 9,50)

25 Mulc ominj ãl sljedile pã jãl. Isus su ãntors ãm napoj šã u svãtit alor:

26 “Bilo šinji dãm voj kari plašji maj tari§ pã tatusu pã mumãsa pã bãšãcaš, pã kupijiš pã fracì šã pã sorãlješ šã čak pã kustu aluj maj mult dã kit pã minji, nu poći sã fijã učniku amnjov.

† 14:20 Eje ominj kari as re čimac pã nuntã jej fišje dã njimik pã kralj. Dã nuntã jej dã mult mar ščije, a kãnd u vinjit vreme sã vijã, jej ur izmislilit mišjunj, šã izgovorur. Adãšje šjinjiva ar trãbuji sã kumpiri telek kari nikad no u vãzut ili sã kumpiri bikan kari nu su ujtat ili ar trãbuji sã rãmãji cjelo vrijeme akasã sã fiji ku mujere aluj? Jej cãnje dã udvaru alor, dã familja alor maj tari dã kit dã gospodaru. Isus u upozorulit kã banji, udvaru šã familija nu slobud sã fijã maj bitni dã kit dã Dimizov (vejs retku 25-33 đos). ‡ 14:23 ãm kot pã ulicur ãm original skrivã: “pã kalji ili la ogradã” § 14:26 ãm original skrivã: “Dakã šjinjiva vinji la minji a nu mrzãleščì pã tata aluj nu poći fi učniku amnjov”. Ajišje ãj “mrzãlãlã” preuveličavanje dã pućãn ljubav kari ominji ar trãbuji sã areći numa alu Isusu.

²⁷ Dakä šjinjiva gändešči sä fijä učeniku amnjov, tråbä sä dukä krušje aluj sä mä sljedilaskä šä sä fijä spremni sä mori påntru minji.”*

²⁸ “Gändecävä aku dakä unu däm voj gändešči sä fakä toranj, nu ac šäde elši žjos šä sä viđec dakä avec dästul banj sä äl fäšjec do kraja tornjula?

²⁹ Inače ar puče sä fašj temeljurlje šä hej šje sä ujtä la voj šar puče fašji šufä däm voj daje kä nu avec dästul banj sä završälac.

³⁰ Jej ur zäšji: ‘Asta om su apukat sä gradalaskä ali no putut sä završälaskä!’

³¹ Ili ka kum kralju su spremili sä mergä äm bätajä ku altu kralj. Šä sä nu šadä elši šä sä gändaskä dakä ku zešji (10) hiljada dä kätänj poči sä äl savladalaskä ku protivnikuš kari ari doj spešj (20) hiljada?

³² Atunšje dakä nu poči sä äl savladalaskä u mäna pä pregovarač kitä äj inka neprijateljlu dä parci sä äntrebi dä uvjetur dä putuljalä.

³³ Šä aša toc däm voj dakä nu vic läsa kutotu šje avec, nu poči sä fijä učeniku amnjov.”†

Učenicu alu Isus äs ka sare

(Mt 5,13; Mk 9,50)

³⁴ Isus u zäs: “Sari äj bunä stvar ali däkä perđi izu, ku šje poc äntoršji bälureme?

³⁵ Nuj bunä atunšje njiš dä pämänt njiš dä šrot. Lume numa u värlješči ändärät. Punjec ureci voj kari avec ureci sä auzäc!”

15

Usporedbä dä birka kari su pirdut

(Mt 18,12-14)

¹ Pälängä Isus su okupulit tari mulc carinici šä tari mari grešnici sä pujä ureci la vorba aluj.

² Farizeji šä učitelji dä zakonu alu Mojsije sur apukat sä äl gumunjaskä, šä jej zäšje: “Asta om sä družulešči ku grešnici, šä mänänkä ku jej.”*

³ Daje Isus lji spunji asta usporedbä:

⁴ “Dakä šjinjiva däm voj ari sto birš šä sä perđi una däm jelji, nac läsa pä ešče devedeset devet äm pustulot,† šä ac meržji dä pä aje una su kutäc pån šje nac afla?

⁵ Šä känd vic afla, aj dušji pä umirilje ku fälušjä.

⁶ Atunšje ac meržji akasä, vic čima pä urtašjic šä pä susjedi avoštri šä ac zäšji: ‘Änfälušäcävä ku minji, kä am aflat pä birka ame kari are pirdutä!’

* **14:27** Isus nu zäšji kä krščanu ar tråbuji sä fijä pä krušji. Rimljani stalno mänä pä ominj sä dukä krušje aluj majnti dä kit as re su pä krušji sä fijä znak kä su pokorulit la Rim. Asta metaforä značalešči kä jej tråbä sä sä pokorulaskä la Dimizov sä fijä spremni sä patalaskä numa sä fijä učenici alu Isus.

† **14:33** Benji äj sä gändešc sä fijä učeniku alu Isus, ali dakä šjinjiva gändešči sä sljedilaskä pä Isus a sä nu dukä krušje aluj, šä sä nu odbacalaskä kustu, jäl äj fär dä korist ka graditelju kari nu putut sä završälaskä tornju ili ka kralju kari no putut sä pobjedilaskä. * **15:2** šä mänänkä ku jej Farizeji nu mäna una ku eje ominj kari nu poštivale zakonurlje alor kari as re tari strogä, aje are kum su späla, desetina, kum u mäna šjeva ka mänkare. Alor lji are frikä kä Farizeji påntru aje u fi nečisti a Dimizov nu lju apuka. † **15:4** Aje are pašnjaku däsväkut hundi as re birkur. Dä apropi as are alci pastirur kari lji päze.

7 Ju vā zāk, ku fi maj mari fulušājā pā nor kānd su ānkāji unu grešnik, nego dā devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trābā ānkājalā, aša jej gānde.”*

Usporedbā dā banji pirdut

8 Isus maj zāšji: “Ili haj sā zāšenj kā una mujeri ari zešji (10) banj dām aržjint^š ša atunšje unu dām jej perđi. Nu acacā lumina ša mātura podu ša u kuta banj, pān šje nu aflā?

9 Ša kānd u afla banj dām aržjint pārdut, je šu čima pā urtašjilje alji ša pā susjedurlje una, ša u zāšji: ‘Ānfālušācāvā ku minji, kā ju am aflat banji kari am pirdut!’

10 Ju vā pot zāšji kā āj isto aša āntrā anđelji alu Dimizov. Dakā sā ānkāješči unu grešnik, jej sā ānfālušešči.”

Usporedbā dā fišjoru pirdut

11 Isus u zās: “Are unu om kari ave doj fišjor.

12 Hāl maj tānār u zās alu tatusu: ‘Tatā, dām dio šje ām pripadalešči.’ Aša tata aluj u āmpārcāt kutotu šje ave āntri jej.

13 Dā pā dovā tri zālji, fišjoru hāl maj tānār u akuljes kutotu šje ave ša su pus pā kalji sā mergā dāparči ša akulo u čiltit kutotu šje ave, čilte fār dā gānd.

14 Kānd u čiltit kutotu, mari fomi u vinjit pā pāmāntu hundi are jāl, ša su aflat ām sārāšijā.

15 Aša u mers la unu om ām pāmāntula kari lu mānat ām telek sā aj rānjāškā poršji.*

16 Aluj ji are aša fomi dā šu kivinjit sā mānāšji dām ha šje[†] mānka poršji, ša njime nuj dāde njimika.

17 Dā pā aje jāl šu vinjit ām firi. Jāl u zās: Tata amnjov ari mulci slugur ša jej ari um boglā dā mānkari a ju ajišje mor dā fomi!

18 Ju muj skula ša uj meržji la tata amnjov ša ju zāšji: ‘Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dā činji, ša alu Dimizov ām nor.

19 Ju nu mes maj mult vreden sā fjuv čimat fišjoru atov. O lasāmā sā fjuv radniku atov!’

20 Atunšje nu skulat ša u mers la tatusu. Ali mar kānd are inka dāparči dā la kasa alu tata aluj, tatusu lu vāzut ša lu apukat mila dā jāl. Tatusu u aljirgat la jāl, lu āngārgājet ša āl surātat tari.

21 Fišjoru ju zās: ‘Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dā činji ša alu Dimizovu ām nor. Ju nu mes maj mult vreden sā fjuv čimat fišjoru atov.’

22 Tatusu u zās alu slugurlje aluj: ‘Dušjec friš ša aflāc maj bunji colji ša punjec pā jāl, dādecāj virigā[‡] dā māna aluj, ša cipiliš dā pišjorilje aluj.^š

23 Ša apukāc pā maj māndru rānjitā vakā ša amurācu, atunšje lasā sā mānkānj šā sā fijenj fāloš.

‡ 15:7 devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trābā ānkājalā Isus koristilešči šodā numa sā zākā kā farizeji nus u pravo kā jej nu trābā sā sā ānkājaskā. Ku alčilje vorbi: “devedeset devet (99) ominj ka voj gāndešči kā voj ščec pravedni ša kā nu trābā sā vā ānkājec.” § 15:8 Ām original skrijā: “deset drahmi”.

Atunšje una drahma are una dnevnica. * 15:15 Zakonu alu Židovur zāšje kā poršj ās nečistā Životinjur. Pāngālā asta zakonu, Židovi nu are slobud sā mānāšji karnji dā pork. VejsLev 11,7. Židovi māržale poršj.

† 15:16 dām ha šje Ām original skrijā: “ljuskur dām rogač”. As re ljuskā dām mahunur kari krešči pā ljemnu dā rogač. ‡ 15:22 virigā Viriga āj znak dā čast ša dā autoritet. § 15:22 ša cipiliš dā pišjorilje aluj. Kānd porc sandalur aje aratā kā ala om āj slobodan a nuj rob.

²⁴ Adășje? Dăm ala ränd kă astăs fișjoru amnjov are mort, a aku kustă ăm napoj! Jăl are pirdut șă aku su aflat!' Așa jej sur apukat să să ănfălușaskă.

²⁵ Maj bătarn fișjor are ăm telek. Jăl vinje akasă șă kum vinje maj apropi dă udvar, jăl puče să audă muzikă șă žok.

²⁶ Așa u čimat pă unu dăm slugur șă u ăntribat šje ăj aje.

²⁷ Šă ju spus: 'Fračitu atov su ăntors akasă șă tatusu u amurăt maj mândră rănjită vakă dăm ala ränd kă su ăntors sänătos!'

²⁸ Ali jăl are mirgiš șă nu gănde să tunji ăm nontru. Šă așa u mers afară, a tatusu să aruga la jăl să vijă ăm nontru.

²⁹ Ali jăl u ăntors vorba alu tatusu: 'Numa găndešči kă mulc ej šje am lukrat dă činji ka robu, șă uvek am făkut šje maj zăs șă tot nu maj dat njiš mikă kecă să pot ave slavalala ku urtašji amej.

³⁰ Ali känd astăs fișjoru atov u vinjit akasă kari u mănkat kutotu šje aj dat găzdășije, ku bludnicur, atunšje tu či dušj șă amor rănjită vakă păntru jăl!'

³¹ Tatusu u zăs aluj: 'Fișjoru amnjov, tu ješč uvjek ku minji, șă kutotu šje am ju ăj atov.

³² Isto așa benji ăj aku să slavalenj șă să nji ănfălušanj kă astăs fračilje atov are mort șă su ăntors ăm kust ăm napoj, șă jăl are pirdut șă aku su aflat! "

16

Isus nji ănvacă kum să koristilenj găzdășije mudro șă đirept

¹ Asta usporedbă isto Isus u spus alu učenici: "Are om găz dak kari u dat lukru alu unu upravitelj, șă ju fost spus aluj kă upravitelju čăltešči șă răsăpă găzdășije alu gazda aluj.

² Așa lu čimat pă jăl șă ju zăs: 'Šje ăj asta šje audă dă činji? Dăm računu dă kutotu šje aj făkut, kă tu maj mult nu poc fi upravitelj!'

³ Upravitelju u zăs atunšje aluj săngur: 'Šje să fak, aku känd gazda je ăndărăt lukru dă la minji? Nu am pučeri să kapalesk? U fi rušanji să mă duk să kuldujesk.

⁴ Ščuv šje uj fašji! Ju uj đirežji așa dă känd mur măna dăm lukrusta tot uj fi apukat ăm benji la kășălje ominjistora.*

⁵ Așa jăl u mănat dă pă ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pă kici unu. Jăl u ăntribat pă elši om: 'Kit ješč dător alu gazda amnjov?'

⁶ Jăl u ăntors vorba: 'Sto bačvur† dă uloj dăm maslinur.' Upravitelju u zăs: 'Šăz žjos, jec računu șă pă friš skrijă pedeset.'

⁷ Šă jăl u ăntribat pă altu om: 'Kit ješč tu dător?' 'Sto merur‡ dă pšenică.' Šă jăl ju zăs aluj: 'Jec računu șă skrijă osamdeset.'

⁸ Atunšje gospodaru u ămărit pă nu đirept upravitelj kari ăm oči aluj nu are bun upravitelj, kă u arătat dăstafelă mărđuljijă kari nuj bună. Asta arată, kă ominji dă asta svet§ ăs maj mudri ăm stvarurlje alor dă kit dă ominji dă lumină.*

* **16:4** uj fi apukat ăm benji la kășălje ominjistora Asta značalešči kă alci ominj cu da lukru, șă alčilje stvarur šje ac trăbă dă kust. † **16:6** Sto bačvur Ăm original skrijă: "Sto bata". Aje are oko 3.000 litara.

‡ **16:7** Sto merur Ăm original skrijă: "Sto kôrova". Aje are oko 20.000 kilograma. § **16:8** ominji dă asta svet Asta ăj dă ominj kari ăs ka nu đirept upravitelj kari nu kunošči pă Dimizov. Ku alčilje vorbi: "Ominji dă asta svet ili svetovni". * **16:8** ominji dă lumină "Lumina" asta svitešči dă Dimizov ili dă đirept ponašalală. Ku alčilje vorbi "Ominji alu Dimizov" ili "ominji kari kustă ăm svetlă".

9 Ša ju vā zāk: ‘Koristilec gāzdāšije šje fužji daje kā āj nepravednā ku aje vā fāšjec urtašj pā lāngā voj, aša kānd nu maj u fi gāzdāšijā, atunšje voj vic fi apukac ām nor dā erikeš.†

10 Ala kari āj vjeran ām maj mišj stvarur, āj isto aša vjeran ām stvarurlje mar; šā ala kari nuj vjeran ām stvarurlje mišj āj isto nu vjeran ām stvarurlje mar.

11 Šā aša dakā nac fost vjerni ām svetovno gāzdāšijā šjinji vu ānkredi ku pravā gāzdāšijā sā upravljalec?

12 Šā dakā nu šcijec upravljali ku altora benjilje, šjinji vu da aje šje pripadalešči avovā?

13 Njiš una sluga nu poči sā služulaskā pā doj gazdur dām turdatā, kā pā unu u zamrzāli a pā altu u plašji, ili u fi vjeran alu unu a pā halalānt nu u puče viđe ām oč. Nu pučec služuli šā alu gāzdāšijā šā alu Dimizov istovremeno.”

14 Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dā banj, šā jej su apukat sā āš fakā šjuf.

15 Atunšje Isus u zās: “Voj vā fišjec pravedni ām oči alu lume, ali Dimizov šcijā sufljičilje avoštiri. Šje lume tari cenilešči, skārbā āj ām nenče alu Dimizov.”

Zakonu alu Mojsije šā kraljevstvo alu Dimizov (Mt 11,12-13; 5,18, 31-32)

16 Isus zāšji: “Zakonu alu Mojsije šā kenvijurlje alu proroci kari jej ur skris vridile pān šje no vinjit Ivan kari bučuza šā dā atunšje spunje Hir fālos dā kraljevstva alu Dimizov a noj trābujenj sā nagovurelenj sā mergā ām kraljevstva alu Dimizov.

17 Nu značalešči kā zakonu alu Mojsije nuj bun. Majnti u trešji noru šā pāmāntu, kitā sā propadalaskā zakonu ili sā kadā una slovā dām zakon.

18 Kari sā lasā dā la bāšācaš sā sā ānsori ku alta bāšāca fašji preljub. Šā tot omu kari u ānsura pā mujeri kari āj lāsata dā la bārbat isto fašji preljub.”

Usporedbā dā om gāzduk šā dā Lazar

19 Isus zāšji: “Are om gāzduk kari sā āmbrāka ām colji skumpi‡ šā ām totā zā mānka skumpā mānkari.

20 Akulo are isto aša om sarak kari sā čima Lazar kari are astupat ku čirevur pā jāl šā are pā košči la uša la ala gāzduk.

21 Jāl āš kivinje sā fijā rānjit ku mrvicurlje šje kāđe dā pā masa alu omuluje gāzduk. Kānji delj divljā čak vinje la jāl šā āj ljinže čirevur.

22 U vinjit vreme kānd u murit kuldužu, šā āndeji lor dus ām bracā la Abraham.Š Omu gāzduk isto u murit šā u fost āngrupat.

23 Ām mari mukā ām podzemlje,* gāzduku su ujtat sus šā u vāzut pā Abraham dā dāparci šā pā Lazar kari are lāngā Abraham.

† 16:9 voj vic fi apukac ām nor dā erikeš. Asta značalešči kā Dimizov āj zadovoljan kā koristilec banjā sā ažutac alu ominj ili alu urtašj kari ažutac. Dimizov šā āndelji vu aščipta ām domu alor ām nor. ‡ 16:19 Ām original skrijā: “kari sā āmbrāka ām ljubičastā māndri colji”. Ljubičastā farbā šā tkaninā dām māndru lan as re tari skumpi. § 16:22 ām bracā la Abraham Ām original skrijā: “pā čeptu alu Abraham” ili “ām bracā alu Abraham”. Asta svitešči kā Abraham šā Lazar as re una lāngā alt pā aje feštā, pā grčki stil kānd mānka pā feštā. Fālušājā ām nor are mulči rāndur ka vorba alu Dimizov ka slika kum āj feštā.

* 16:23 podzemlje Ām original skrijā: “Had”. Numurlje “Had” šā “šool” k koristile ām Biblijā kum āj morče šā lok hundi duša alu ominj fužji kānd jej mori.

²⁴ Ša jăl u plăns ăm mužjală: ‘Tata, Abraham fijăc milă dă minji! Mănăl pă Lazar la minji lasăl să ăntupaskă žježjitu ăm apă šă săm răšjaskă ljmiba, kă mari mukur ăs pă minji ăm fokusta.’

²⁵ Abraham u ăntors vorba: ‘Fišjoru amnjov, tu trăbă să či ăngăndešc dă aje kănd arej pă pământ tu avej mulci bunji stvarur, kănd Lazar ave mulci relji stvarur. Ali jăl ăj aku ăm utjehă, kănd ješc tu ăm mukă.’

²⁶ Ša dă kutotu asta, ăntri noj šă ăntri voj ăj mari gropă făr dă kraj. Eje kari ar găndi să mergă dă ajišje la voj nu poči, šă njiš njime nu poči dă la voj să vijă la noj.’

²⁷ Atunšje omu šje are găzduk u zăs: ‘Mă arog la činji să ăl măj pă Lazar la kasa alu tata amnjov.’

²⁸ Ju am šinšj frac kari akulo kustă. Lasă să lji upozurulaskă să nu vijă pă ista lok pljin dă mukă!’

²⁹ Abraham u ăntors vorba: ‘Jej ari kenvijur kari Mojsije šă proroci ari skris dă jej să lji opozurulaskă! Lasălji să puja ureci la jej!’

³⁰ A jăl u zăs: ‘O nu, Tata amnjov Abraham. Alor lji trăbă să lji vijă šjinjiva dăm morc, šă jej sur ănkăji.’

³¹ Abraham u ăntors vorba: ‘Dakă no punji ureče la Mojsije šă la prorokur, nur ănkredhi njiš să să skolji šjinjiva dăm morc.’”

17

Kum să jărtenj šă să fijenj vjerni sluga

(Mt 18,6-7; 15; 21-22; Mk 9,42)

¹ Isus u zăs alu učenici aluj: “Napadajur dă relji trăbă să vijă ali jao alu ala om pă kari vinji.

² Aluj jar fi maj benji să ajvi petră dăm mlin ljiगतă la găt šă să să vărjlaskă ăm apă, dă kit să puji pă grehur pă hej mišj.

³ Fijec ăm samă! Dakă fračitu ac vitešci ămpurišešcil; atunšje dakă su ănkăji, jartăj.

⁴ Makar să zgrešilaskă protiv dă činji šapci (7) răndur ăm una ză, dakă vinji la činji šapci (7) răndur să priznalaskă dă aje šje u făkut, jartăj.”

⁵ Apostolu u zăs alu Domnu: “Dănji maj mult ănkriđală!”

⁶ Domnu anostru u ăntors vorba: “Să vi avut ănkriđală makar aša dă mikă ka sāmănca dă gorušičino zrno voj ac puče zăšji alu ljemnusta: ‘Skočici dăm vânj šă sāmănăci ăm more!’, šă voj vic punji ureci.

⁷ Šjinji dăm voj zăšji alu sluga aluj, dă pă šje u lukra ăm telek ili păze pă biršj, să ac zăkă kănd vinji dăm lukru: ‘Hajd jec lok?’

⁸ Mar ju zăšji am lok dă aje: ‘Duči šă fă šjeva dă mănkă, ščimbăc coljilje, šă ašcăptămă să mănănk šă să bjov, dă pă aje poc tu să šăs šă să mănăšj!’

⁹ Šă ar kăpăta sluga šjeva ka posebnă zaslugă dă aje dă šje u făkut? Ju găndesk kă nu.

¹⁰ Šă voj isto făšjec kutotu šje am zapovjedalit, trăbă să zăšjec: ‘Noj šcenj numa obični slugur. Noj numa anj făkut lukru anostru!’”

Ozdravalic ăs zešji (10) ominj ku gubă, a numa Samaritanac su zahvalalit

¹¹ Aša pă kalje dă Jeruzalem, Isus u mers pă kalje kari sljedile granicurlje ăntri Samarija šă Galileja.

¹² Are aje să tunji ăm unu dăm saturljelje šă jăl u aflat pă drik zešji (10) ominj ku gubă. Jej ur stat pă dăparci

13 ša ur mužjit la jāl: “O Isuse Domnu! Fijāc milā dā noj!”

14 Kānd u vāzut pā jej, Isus u zās: “Dušjec ša arātācāvā la pop sā vadā dakā ščec sānātoš.” Jej lur pus urecī, ša pā kalji jej ur fost čistilic.

15 Atunšje unu dām jej kānd u vāzut kā u fost čistilit su āntors ām napoj ša dām tot graju slavale pā Dimizov.

16 Jāl u kāzut žjos pā ubrazu la pišjorilje alu Isus ša ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac.

17 Isus u āntribat: “Nas re zešji (10) ominj kari as re čistilic? Hundī ās heščelanc novā (9) ominj?”

18 Nu su āntors njime ām napoj sā đe slavalala alu Dimizov, čar strancusta?”

19 Atunšje jāl u zās: “Skolācī ša dući pā kaljec. Ānkriđala ata ću spasalit!”

Kraljevstvo alu Dimizov āj dapropi

(Mt 24,23-28, 37-41)

20 Kum u fost āntribat dā la farizeji kānd u vinji Kraljevstvo alu Dimizov, Isus u āntors vorba:

“Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aša sā potā ominji sā promatralaskā dā pā znakovur.

21 Aša lume sā nu potā sā zākā: ‘Ujtācī! Ajiše āj.’ Ili: ‘Akulo āj!’ Nu! Kraljevstvo alu Dimizov āj āntri voj!”

Isus spunji kā u vinji ām napoj

22 Jāl u zās lu učenci aluj: “Ū vinji vremi kānd vic kivinji sā viđec una dām zāljljelje kānd ju, Fišjoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostrā no fi ispunulitā.

23 Orikic ur zāšji: ‘Ujtācī akulo āj! Ajišje āj!’ Nu fužjec ām njikere nu vā maknalec!

24 Kānd ju uj vinji Fišjoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala pljin dā svetlā svitlāzānt dām unu kap dā nor pān la altu kap dā nor. Aša u fi ša ku Fišjoru Omuluj ām zua aluj.

25 Ali majnti dā aje, ju trābujesk sā patalaskā mult ša ju uj fi odbacalit dā la asta generacijā.

26 Kum are ām zāljlje kānd Noa kusta, aša u fi ām zāljlje kānd ju Fišjoru Omuluj uj vinji.

27 Atunšje jej mānka ša bije, sā ānsura ša sā āmiritā pānā ām zuve kānd Noa u tunat ām arkā. Ša poplava u vinjit ša u uništilit pā toc kari nas re ām arkā.

28 Isto aša are ām zāljlje kānd Lot kusta. Jej mānka ša bije, kumpāra ša vinđe, ša sāmāna ša gradale.

29 Ali pā zuva šje Lot u fužjit dām Sodoma u kāzut fok ša sumpor dām nor ša u uništilit pā jej toc.

30 Isto aša u fi dām turdatā pā zuve kānd ju, Fišjoru alu Omuluj muj āntoršji.

31 Dakā āj ām aje zuva omu pā krovuš dā kasa* a stvarurlje aluj ās ām kasa, nu mergā žjos dā pā jelji sā āš je ku jāl. Isto aša dakā āj om ām telek, nu mergā akasā.

32 Āngānđecavā dā bāšāca alu Lot šje ju su dogodulit!†

33 Šinji gođe ānšjarkā sā āš spasalaskā kustuš ala lu perđi a kari lu perđi ala u ave kust.

17:26 Stv 19,1-29 17:28 Stv 19,1-29 * 17:31 Krovurlje alor as re ravnā a ominji puće sā umblji sus ili sā šadā. † 17:32 Je su ujtat ām napoj la Sodoma a Dimizov u kaznalit una ku ominji dām Sodoma. 17:32 Stv 19,16

³⁴ Ām aje nopcí ju vā spuj ur fi doj ominj ām ista pat šā unu dām jej u fi lot, halalānt u fi lāsāt.

³⁵ Dovā mujer una ur meljali fān, šā una u fi lotā, hajelantā u rāmānje.”

³⁶ †

³⁷ Učēnici ur āntribat pā Isus: “Hunđi u fi aje Domnu.”

Jāl u odgovorulit: “Hunđi ās ominj morc akulo u vinji lešinari.”[§]

18

Usporedba dā sudacu hamiš

¹ Isus u spus usporedba sā arecí alu učēnikur kā om ar trābuji uvjek sā sā aroži šā nikađ sā nu odustulaskā.

² Jāl u zās: “Ām unu varoš are unu sudac. Omusta nu ave frikā dā Dimizov, njiš nu sā brigale dā njime šje jej zāšji.

³ Šā akulo are una vādojā ām varušula kari stalno vinje akulo la jāl, šā sā aruga: ‘Apārā mā dā dužmanu amnjov.’

⁴ Una vremi nuj ažuta. Dā pā aje su apukat sā sā āngāndaskā: ‘Nu am njiš šefāj frikā dā Dimizov, ili brigā pā lāngā ominj.

⁵ Kum gođe, ju uj ažuta alu asta udovicā kā mult mā dosadalešci. Uj apāra, inače mu dosadali ku vinjala šā ku āntribalurje alji.’”

⁶ Atunšje Domnu Isus u zās: “Ac bāgat sama šje šu zās sāngur aluj sudacu hamiš?”^{*}

⁷ Šā atunšje nu da Dimizov điriptaci šā zaštitā alu lume akuljesā aluj kari plānži la jāl zuva šā nopće šā jāl are strpljiv ku jej.

⁸ Ju vā zāk kā jāl u ažuta ku điriptaci šā ku zaštitā pā friš. Ali uj afla Fišjoru alu Omuluj dāstafelā ānkrīdalā ām ominj kānd ju muj āntoršji pā pāmānt?”

Usporedba dā farizej šā dā poreznik

⁹ Isus u spus alta puvešci, alu orikic ominj kari asre tari uvjerilicā ām pravēdnostu alor, a jej pā alci sā ujtā ku mārznjā.

¹⁰ Jāl u zās: “Doj ominj ur mers sus ām Hram sā sā aroži. Unu dām jej are farizej, šā altu om are carinik.

¹¹ Farizeju su skulat sus šā u zās asta aruguminici pāntru dā jāl: ‘O Dimizolje, ju dov hvalā cijā kā nu mes ju ka heščelanc ominj: pulkućic, hamiš, preljubnik, ili čak ka asta carinik.

¹² Ju postulesk dovā rāndur pā sāptāmānā; dov desetina cijā dā kutotu šje zaradalesk.’

¹³ Cariniku pā haje parci, u rāmas dā parci, šā nu su āndura sā rāđiši očiš ām nor, numa āš bāče čēptu dā žalji šā zāšje: ‘Dimizolje aj milā dā minji grešnik!’

¹⁴ Ju āc zāk kā ala poreznik u mers akasā opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari sā rāđika sāngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rāđikac.”

Isus blagoslovulešci pā kupij

(Mt 19,13-15; Mk 10,13-16)

¹⁵ Jej ur adus isto aša šā pā mišj kupijiš, sā puja Isus mājilje pā jej sā lji blagoslovulaskā. Ali kānd ur vāzut aje učēnici jej ljur svātit sā āj đe uđinā.

† 17:36 Orikic rukopisur ari asta stih: “Doj ominj ur lukra ām telek šā unu u fi lot, halalānt u rāmānje.”

17:36 Mt 24,40 § 17:37 Kānd ominji veđi pā lešinatur kum ās una, jej šćijā kā akulo ās ominj morc.

Aša toc u šci kānd u vinji sudu alu Dimizov. 17:37 Job 39,30 * 18:6 Ku alčilje vorbi: “Asta sudac are nepravedan, ali ujtācāvā šje jāl u odlučulit!”

¹⁶ Isus lju čimat atunšje la jăl šă u zăs: “Lasălji pă kupiji să vijă la minji šă nu lji branalec, kă kraljevstva alu Dimizov pripadalešci alu dastafel ka jej.

¹⁷ Anume, ju vă zăk: ‘Kă kari gođe no fi ka kupiji mišj ponizni nor puće să tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.’”[†]

Teško aj alu găzdašj să tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov

(Mt 19,1-30; Mk 10,17-31)

¹⁸ Are unu vladar akulo kari u ăntribat pă Isus: “Bun Učitelju, šje trăbă să fak să kapăt kust dă erikeš?”

¹⁹ Ju zăs Isus aluj: “Adăšje mă čem pă minji bun?[‡] Njime nuj bun čar unu Dimizov.

²⁰ Zapovjedurlje alu Dimizov šćijă: ‘Nu fă preljub’, ‘Nu amură’, ‘Nu fura’, ‘Nu svedočuli ăm mišjună’, ‘Poštivălešćic pă tatusu šă pă mumăta.’”

²¹ Jăl zăs: “Da šă asta am păzăt dăm tănjureme ame.”

²² Kănd u auzăt Isus aje, jăl ju zăs: “Ali ac ibizešci una stvară: dući šă vindic kutotu šje aj, ămparcă banji alu sărašj, šă tu vi ave găzdăšijă ăm nor. Atunšje hajd šă sljedilešćimă pă minji.”

²³ Ali kănd u auzăt aje, tari su ăntristat kă jăl are găzđak šă nu gănde kutotu să văndă.

²⁴ Kănd u văzut Isus kită dă tari su razočaralit, jăl u zăs: “Kită dă grov aj dă eje kari ăs găzdašj să tunji ăm kraljevstva alu Dimizov!

²⁵ Maj ušuri aj alu devi să tunji păm urečilje dă ak, dă kită alu găzđak să tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.”

²⁶ Hej šje punje ureći ur zăs pă aje: “Šinji atunšje poći fi spasalit?”[§]

²⁷ Isus u ăntors vorba: “Šje aj nemoguće alu om, aj moguće alu Dimizov.”

²⁸ Atunšje Petar u zăs: “Benji noj anj lăsat kutotu, šă čanj sljedilit pă činji.”

²⁹ Isus u ăntors u alor vorba: “Anume, ju vă zăk, kă šinji gođe ăs lasă kasaš, ili pă băšăcaš, ili pă fraciš, ili pă mumăsa šă pă tatusu, ili kupijiš păntu kraljevstva alu Dimizov,

³⁰ a să nu kapići dă aje maj mult ăm asta kust dă kit ave, a u kăpăta pă altu svet kari vinji kustu dă erikeš.”

Isus jară spunje dă morče aluj

³¹ Isus u čimat pă dvanaest apostolur la jăl, šă u zăs: “Punjec ureći, noj mărženj ăm Jeruzalem šă kutotu akulo šje u fost skris dă la proroš ăm kenvija svântă dă minji, Fišjoru Omuluj a aje su dogoduli:

³² Jej mu predali ăm mănjilje alu ominj kari nus Židovi šă dăm minji šor fašji šuf, uj fi bătut, jej mu skipa,

³³ šă dă pă šje uj fi bičevălit šă uj fi amurăt, ali dă pă aje ju uj uskrnsnuli treća zuva.”

[†] **18:17** Dimizov zahtijevalešci dă la ominj să apušji vlast dă la Dimizov ku pouzdanje šă ku poniznost. Ku alčilje vorbi: “šjinji god găndešci să tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov trăbă să apušji ku pouzdanje šă ku poniznost ka kupilu.” [‡] **18:19** bun Isus postavale vorba să vadă dakă omu are bună razumijevanje dă identitetu alu Isus, dakă Isus aj Dimizov. Dakă omu ăl prihvatalešci ka pă Dimizov atunšje jăl u prihvatali pozivu alu Isus să văndă kutotu šje eri šă ăl sljedilaskă. **18:20** Izl 20,12-16;

Pnz 5,16-20 [§] **18:26** Židovi gănde kă ala om are găzđak daje kă Dimizov lu blagoslovulit daje kă ala om are pravedan. Jej gănde kă ominj sărašj nus pravedni. Atunšje kănd ominji punje ureći la Isus, jej ur zăs kă aj nemoguće omu găzđak să tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov, jej gănde kă ominji sărašj nu poći să să nadalaskă kă Dimizov lju spasali kănd u fi sudu.

34 Učenici nu ščije njimik dā asta. Elje vorbi ljur fost askunšā, šā jej nor prišjiput njimika šje sā āngānde Isus.

Isus ozdravalit pā orb om dā apropi ām Jerihon

35 Kum ās re apropi ām Jerihon, šjeva ka omu orb šāde pā drik šā kulduže.

36 Kānd omu orb u auzāt kā gārmadā trešji pā arabu, jāl su āntribat šje āj aje.

37 Aša jur spus kā Isus dām Nazaret u trikut pā akulo.

38 Pā aje u mužjit: “Isuse Fišjoru alu David,* mā arog la činji aj milā dā minji!”

39 Lume kari umblā ām nenci āj zāšje sā takā, ali jāl su apukat šā maj tari sā mužjaskā la jāl: “O Fišjoru alu David aj milā dā minji!”

40 Atunšje Isus u stat šā u dat zapovjed sā āl adukā la jāl. Jāl lu āntribat:

41 “Šje gāndešc sā fak pāntru činji?”

Šā jāl u āntors vorba: “O Domnu, ju gāndesk sā vād!”

42 Isus ju zās: “Ujtāci! Ānkričāla ata ču ozdravalitā.”

43 Šā jāl odma u kāpātāt sā vadā. Šā lu sljedilit pā Isus, šā slavale pā Dimizov. Šā totā lume kari ur vāzut dāde slavā alu Dimizov.

19

Zakej sā ānkāješči

1 Isus u vinjit ām Jerihon šā u trikut ām ala varuš.

2 Šā akulo are om šje sā čima Zakej. Jāl are glavni poreznik, šā are gāzduk.

3 Jāl ānšjārka sā vadā pā Isus šā sā saznalaskā šjinji āj jāl. Ali nu āl puče sā āl vadā akulo asre mulc ominj daje kā jāl are niskā om.

4 Dām ala rānd jāl u aljārgāt ām nenci šā su urkat pā ljemn dā divlja smokvā ām nadā kā lu viđe daje kā Isus vinje pā aje kalje.

5 Kānd u vinjit Isus pā lokula, jāl su ujtāt sus šā lu vāzut pā jāl, šā ju zās: “Zakej, pāfriš haj žjos, kā ju trābā astās sā vju la činji akasā.”

6 Šā jāl su āngribit sā vijā žjos šā lu apukat ku fālušājā.

7 Kānd ur vāzut lume aje, jej toc gumunje: “Jāl u meržji la om kari āj grešnik!”*

8 Zakej su skulat šā u zās: “Domnu, ujtāci! Ju dov žāmātači dām gāzdāšije ame alu sārāšj. Šā dakā am ānšjāljit pā šjinjiva, āntork patru rāndur majmult.”

9 Isus ju zās aluj: “Astās spāsenje u vinjit la asta kasa,† kā šā asta āj fišjoru alu Abraham.‡

10 Kā ju Fišjoru alu Omuluj am vinjit sā kotā šā sā spāsalaskā pā ominj kari u fost pirdut.”§

*Slugurlje alu Dimizov ar trābuji sā rāmāji vjerni
(Mt 25,14-30)*

* 18:38 Ili “Isus are potomku alu David, kralju dā Izrael. Fišjoru alu David are numilje dā Mesija.”

† 19:7 Židovi mrzāle pā poreznici šā jej gānde kā njiš una osobā nu trābā sā sā družulaskā una. † 19:9 spāsenje u vinjit la asta kasa Ku alčilje vorbi: “Dimizov u spāsalit pā ominj kari kustā ām asta kasā.”

‡ 19:9 asta āj fišjoru alu Abraham Ku alčilje vorbi: “om kari ari vjerā ka kum ave Abraham.” § 19:10 kari u fost pirdut Asta značalešči: “ominj kari u fužjit dā la Dimizov daje kā ur grešilit.”

11 Mulc ominj ur auzāt elje vorbi, kum are dapropi dā Jeruzalem, šā ominji sā gānde kā kraljevstva alu Dimizov odma su apuka.* Isus daje su apukat sā lji spuji maj una usporedbā.

12 Jāl u zās: “Unu gāzdak om su gātat sā mergā ām dāparci pāmānt sā kapići kraljevstva šā atunšje sā sā āntorkā.

13 Jāl u čimat pā zešji (10) slugur, šā lju dat pola kila dā aržjint[†],‡ šā u zās: ‘Fāšjec korist aje pān šje nu mā āntork.’

14 Ali ominji dām lokula aluj āl māržāle, šā u mānat pā predstavnišj dā pā jāl sā zākā: ‘Noj nu gāndenj asta om sā nji fijā kralj.’

15 Ali jāl su āntors ku autoritet dā kralj šā u dat zapovjed sā āj adukā pā slugurljelje alu kari u dat banj sā vijā dādānenći sā đe izvještaj šje ur fākut ku banji.

16 Elši sluga kari u vinjit, u zās: ‘Domnu, banji atej mu adus dā zešji (10) majmult.’

17 Šā jāl u zās aluj: ‘Māndru! Tu ješč bun sluga. Daje kā are vjeran ku mik, aku aj autoritet pā zešji (10) varušur.’

18 Altu om u vinjit, šā u zās: ‘Domnu, banji atej su rāđikat dā šinšj (5) rāndur.’

19 Šā jāl u zās isto astuje: ‘Ju cuj da autoritet pā šinšj (5) varušur.’

20 Šā treći (3) u zās: ‘Domnu, ajišje āj banji atej, ju am pāzāt pāntru činji, am pus ām maramicā.

21 Mijā mi are frikā dā činji daje ka ješč strog om: Tu jej šje naj ulagalit šā akuljež šje naj sāmānat.’

22 Šā u zās kralju ām ānturšjalā dā vorba: ‘Dām gura ata cuj suduli, njiš korist sluga! Tu šćijej kā mes om strog, šā jov šje nuj amnjov, šā akuljeg šje nam sāmānat.Š

23 Atunšje adišje naj pus banji ām bankā? Sā vi putut šjeri banji ku kamaturlje kānd maš āntoršji.’

24 Atunšje kralju u zās alu hej šje stāce akulo: ‘Loc banji dā la jāl šā dāđecāl alu ala kari ari zešji (10).’

25 Jej ur zās: ‘Ali Domnu, jāl mar ari šinšj (5) kilā dā aržjint!’

26 Ju vā zāk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak šā haj pucān šje ari u fi lot dā la jāl.*

27 A alu dužmanji amej kari nu gānde sā fjuv kralju alor, adušjecālji ajišje šā amurācālji ām oči amej!’

Isus tunā ām Jeruzalem ka Kralju

(Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Iv 12,12-19)

28 Kānd Isus u spus usporedbe, u mers maj pā dāparci pā kalje dā Jeruzalem.

29 Kānd Isus vinje mar apropi dā lok ām Betfaga šā Betanija la planina dā maslinur, jāl u mānat pā doj ūčenikur aluj ām nenći.

* **19:11** kraljevstva alu Dimizov odma su apuka Židovi ānkride kā Mesija u uspostavali kraljevstvo odmah kānd u vinji ām Jeruzalem. Ku alčilje vorbi: “Isus odmah su apuka sā vladalaskā ām kraljevstva alu Dimizov.” † **19:13** ‡ **19:13** pola kila dā aržjint “mīna”. Una mīna are 600 grama, najvjerojatnije aržjint. Tota mīna are ka plata dā 100 zālji, aje šje ominji as re pālčic dā patru (4) lunj, daje 10 mīna ar fi tri aj dā platā. § **19:22** šā jov šje nuj amnjov, šā akuljeg šje nam sāmānat. Asta are numa izrekā. Osoba kari je dām bankā kutotu ili akulježji šje alci samānā āj metafora dā alci kari sā koristilešći ku benjilje alor šje alci tari u lukrat. * **19:26** Ku alčilje vorbi: “Toc kari koristilešći benjilje šje ari, ju fu dat maj mult, šā dā la om kari nu koristilešći benjilje šje ari alor ju su lo šje ari”.

30 Jäl u zäs: “Dušjec äm sat äm nenči. Kum vinjec äm lok, voj vic afla pä magar pä kari njime no šazut.† Däzljigäcäl šä adušjecäl la minji.

31 Dakä vu äntriba šjinjiva: ‘Adišje älä dälzjež?’, numa zäj: ‘Alu Domnu äj träbä.’”

32 Šä kari u fost mänatä ur aflat točno kum jäl u zäs.

33 Čak šä känd dälzjiga pä magar, gazdurlje u äntribat: “Adišje dälzjigäc?”

34 Šä änturšjala dä vorba are: “Alu Domnu äj träbä.”

35 Šä lu dus la Isus šä ur pus haljinurlje alor pä magar šä u pus pä Isus sus pä jäl sä šadä.

36 Kum märžje jäl äm nenči, lume punje haljinurlje alor pä driku hundi prušule sä đe čast alu Isus.

37 Šä baš kum vinje jäl apropi dä varuš hundi planina dä maslinur sä släbođi žjos, toc učenici aluj sur apukat sä kändi äm mari fälušajä, šä däm tot graju slavale pä Dimizov dä kutotu mari čudur šje ur väzut.

38 Jej mužje:

“Blagoslovulit sä fijä

kralj kari vinji äm numilje alu Domnu!

Putuljalä äm nor,

šä slava alu Dimizov!”

39 Oririk dä farizej äm gärmadž jur zäs: “Učitelju, zälji alu učenici atej sä nu svitaskä aje.”

40 A Isus lju zäs: “Dakä jej ur täšje, petrilje sur apuka sä mužjaskä äm slavä.”

Isus plänži pä Jeruzalem

41 Känd u vinjit Isus maj apropi la varuš su apukat sä plängä pä jej dasupra.

42 Atunšje jäl u zäs: “Sä vi šcut numa äštäs šje adušji putuljala ata!‡ Aku äj askunsä dä la oči atej.

43 Daje kä vinji vreme känd dužmanji atej ur riđika falur pälängä činji, jej čur opkululi šä čur äнкуje däm totä parće.

44 Šä jej čur uništili pä činji do kraja šä kutotu šje kustä akulo šä no maj rämänje äm činji njiš una peträ pä alta peträ, kutotu päntu aje kä nu aj prepoznulit vreme känd Dimizov u vinjit la činji.”§

Isus mänä afarä däm Hram pä ominj kari vindī

(Mt 21,12-17; Mk 11,15-19; İv 2,13-22)

45 Isus u mers äm Hram, šä su apukat sä lji mäji afarä pä eje kari vinde šä kumpära äm nontru.

46 Jäl u zäs alor: “Skris äj äm svätä kenvija: ‘Kasa ame u fi kasa dä aruguminči’ ali voj ac fäkut ‘špiljä dä pljačkaš!’”*

† 19:30 pä kari njime no šazut Numa životinjurlje kari nikad nu asre korištenä dä lukru ar fi benji alu Dimizov ili alu Kralj, (vejs Br 19,2; Pnz 21,3; 1 Sam 6,7). 19:38 Ps 118,25-26; 148,1 ‡ 19:42 Isus aratä tuga aluj daje kä ominji äm Jeruzalem ur propustilit prilika alor sä fijä pomireni ku Dimizov.

§ 19:44 Ešče stihovur opisilešči opsadä hundi kätänjlje u opkolulit varušu kari ari falur. Känd kätänjlje u opkoluli, ominji nu počä sä mergä afarä šä njime nu počä sä lji azuči. Isus ščije aje kä su dogoduli alu Jeruzalem äm budučnost. 70. god. dä pä Krist, kätänjlje dä Rim u opkolulit Jeruzalem šä akulo u amurät pä mulc ominj 19:46 Iz 56,7 19:46 Jr 7,11 * 19:46 Isus u fäkut dä njimik pä prodavač daje kä jej ur uništavalit svrha dä Hramu alu Dimizov. Dimizov gände ominji sä sä arogä äm Hramu aluj, ali prodavači aje koristile ka pä plac. Jej varale pä ominj daje kä lji naplatale maj mult dä ränd dä žrtvä

47 Dă zuva Isus ănvăca ăm Hram, a mar popur șă učitelji dă zakonu alu Mojsije șă alci vođur kari as re židovur planărze sã ăl amori pã jăl.

48 Ali jej nor aflat njimika kum ar fașji aje, daje kã lume sã cãnje apropi dă jăl, șă punje tari ureci la vorbilje aluj.

20

Isus ari vlast dă la Dimizov

(Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)

1 Mar popur, učitelji dă zakonu alu Mojsije șă alci vođur kari as re židovur ur vinjit la Isus ăm una ză kând ănvăca pã lumi ăm Hram șă propovjedale Hir fãlos.

2 Jej lor ăntribat pã jăl: “Pã alu šinji autoritet fașj stvarurljeșce? Šinji cu dat asta autoritet?”

3 Jăl u zãs: “Lasăcãmã pã minji sã vã ăntreb una stvar șă aj dă voj sã ăm ănturșjec vorba:

4 Anume Dimizov u zãs alu Ivan sã bučuzaskã pã ominj, ili ominji u zãs aje sã fakã?”

5 Jej ur svätit una ku alt șă zășje: “Dăkã anj zășji ‘dă la Dimizov’, u ăntriba: ‘Adășje atunșje nu ănkriđec?’

6 Ali dăkã anj zășji noj: ‘Dă la ominj’, totã lume u vãrlji petri pã noj sã nji amori. Kã jej ăș uvjerilic kã Ivan are prorok.”

7 Așa jej u ăntors vorba kã jej nu șcije dă hunđi u vinjit autoritet sã bučuzaskã.

8 Șă Isus u zãs: “Njiș ju nu vuj spunji ku alu šinji autoritet fak stvarurljeșce.”

Isus fașji usporedbã ku židovski vođur ku rej vinogradarur

(Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

9 Isus u apukat sã spujã usporedbã alu lume: “Are unu om kari u sãmãnat vinograd șã u lãsat ăm najam vinogradu alu šjeva ka ominji, șã jăl atunșje u fužjit dãm pãmãntula pã maj lungã vremi.

10 Kând u vinjit vreme, jăl u mãnat pã sluga la ominj ăm vinograd sã aj đe parce aluj dãm plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bătut șã lor mãnat ku mãnjlje golji.

11 Atunșje u mãnat pã altu sluga ali șã pã jăl lor bătut, vredãlit șã lor mãnat ku mãnjlje golji.

12 Jăl u ănșjirkat sã mãji pã treci sluga, ali șã pã jăl lor ranalit șã lor arukãnt.

13 Gazda dă vinograd u zãs pã aje: ‘Șje sã fak? Ju uj mãna pã fișjoru amnjov plãkut. Dar kând lu viđe pã jăl, pãlãngã jăl ur ave respekt.’

14 Ali ominjije kând lor vãzut sur ligizit ăntri jej: ‘Jăl aj nasljednik. Hajc sã ăl amurãnj aša nasljedstva aluj sã nji rãmãji anovã.’

15 Atunșje lor dus afarã dãm vinograd șã lor amurãt.

Aku šje u fașji gazda dă vinograd?

16 Jăl u vinji șã u uniștiti pã ominjije. Șã u da ăm najam vinogradu alu alci.”

Kând u auzãt jej aje kum ominji urãt sã ponașaleșci, jej ur zãs: “Nu đe Dimizov!”

17 Jăl su ujtat pã jej, șã u zãs: “Skris aj svãntã kenvija:

‘Petrã kari graditelji u vãrljit ăndãrãt

u fost aku petrã zaglavnã?’

Șje značaleșci asta?

18 Toc kari kađi pã petre u fi zdrubic pã dãrãbelji, šã toc pã kari kađi u fi zdrubic.”

19 Učitelji dã zakonu alu Mojsije šã mar popur ur ãnšjirkat sã pujã mãnjlje pã jãl ãm ala šas ali alor lji frikã dã lumi. Jej ur prišjiput kã jãl u spus dã asta usporedbã protiv dã jej.

*Popi ãnšjarkã sã prevaralaskã pã Isus kãnd ãl ãntriba dã porez
(Mt 22,15-22; Mk 12,13-17)*

20 Popi šã alci vođur ãl pratale pã Isus šã or mãnat pã špijunj, ominj kari triše ka ominj ðirepc kari ar trãbuji sã ãl optužulaskã pã Isus ãm šjeva šje ar zãšji krivo aša sã ãl adukã pã Isus ãm mãnjlje dã upravitelj alu Rim.

21 Aša lor ãntribat pã jãl: “Učitelju, noj šćijenj kã aje šje zãšj šã ãnvec ãj točno, šã kã nu arec njiš šefãlj parći, ali tu ãnvacã anume kalje lu Dimizov.

22 Aku ãj benji dã noj židovur sã plãčenj porez lu car ili nu?”*

23 Isus u shvatalit kum jej as re lukavi šã lju zãs alor:

24 “Arãtam banji ku kari plãčešć porezu.† Aku alu šjinji ãj ubrazu šã numilje sus?”

Jej ur zãs: “Alu car.”

25 “Atunšje plãčec alu car šje ãj pripadalešći lu car šã dãđec lu Dimizov šje pripadalešći alu Dimizov!”

26 Jej nu puće sã aflji njimika rov ãm svatu aluj ãntri toc lumi, šã jej asre ãmirac la ãnturšjala dã vorba aluj, šã u tãkut.

*Saduceji ãntrabã pã Isus dã uskrsnuće
(Mt 22,23-33; Mk 12,18-27)*

27 Aku orikic saduceji‡ kari zãšji kã njime nu su skula dãm morc ur vinjit la jãl, ku trik ãntribalã:

28 Jej ur zãs: “Učitelju, Mojsije u pus žos zakon pãntru noj kã dakã fraćisu omuluj ar muri šã lasã pã bãšãcaš fãr dã kupij, atunšje fraćisu aluj trãbã sã u ãmiriçi šã sã rãđišji familija pãntru fraćisu mort.§

29 Undatã asre šapçi frac. Elši u lot bãšãcã šã u murit fãr dã kupij.

30 Šã drugi u lotu pã je, šã jãl u murit fãr dã kupij.

31 Šã treći u lotu pã je. Maj toc šapçi ur lotu šã ur murit, šã njiš unu no avut kupij ku je.

32 Pã zadnji šã mujere u murit.

33 Aku lu šjinji u fi bãšãce kãnd or uskrsnuli morci? Ængãndešćići kã toc šapçi ur avutu dã bãšãcã.”

34 Isus u ãntors vorba alor: “Æm asta svet lume sã ãmiritã šã sã ãnsorã.

35 Ali eje kari ur fost smatralic vredni sã uskrsnulaskã dãm morc njiš nu su ãnsura, njiš nu sã ãmiritã.

36 Šã jej nu poçi maj mult nikad sã mori, kã jej ãs kupiji alu Dimizov daje kã ãs riđikac dãm morc. Jej ãs ka ãnđeji.

* **20:22** Jej sã nadale kã Isus u zãšje “da ili nu”. Dakã u zãšji “da”, atunšje Židovi ar fi mirgiš pã jãl kã lji zãšji sã plãčãskã porez la alci kari ãs pã vlast. Dakã zãšji “nu” atunšje vjerski vođur ar puće sã zãkã alu Rimljani kã Isus ãnvacã sã kršãlaskã zakonu alu Rim. † **20:24** Æm original skrijã: “denar”. ‡ **20:27** saduceji grupa dã židov kari ãs vjernici šã političari jej numa prihvatalešći elši šinšj kenvijur dãm stari zavjet šã jej nur ãnkrizut ãm kust dã pã morçi. **20:28** Pnz 25,5-6 § **20:28** Æm original skrijã: “rãđika familijã pãntru fraćisu aluj.”

³⁷ Atunšje dā uskrnuće šā Mojsije u arātat aje ām svedočulala aluj dā grmu šje arde. Akulo jāl čamā pā Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, šā Dimizovu lu Jakov, multā dobā dā pā šje jej ur murit.

³⁸ Anume, Dimizov nuj Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustā, kānd toc kustā pāntru jāl.*

³⁹ Šjeva ka učitelji dā zakonu alu Mojsije u priznalit: “Učitelju, tu aj svitit benji!”

⁴⁰ Dā pā aje jej nu sor maj āndurat sā āl ānšjeršji ku āntribalur.

Mesija āj maj mari dā kit Car David

(Mt 22,41-46; Mk 12,35-37)

⁴¹ Isus u āntribat: “Šje gāndešći jej kum svitešći dā Mesija kā āj numa Fišjoru lu Car David?”

⁴² David dā jāl sāngur ām kenvije dā Psalmur zāšji:

‘Domnu u zās alu Domnu amnjov:

Šāz pā desna parće ame.

⁴³ Šā ju uj vārliji pā dužmanji atej dāsūp pišjorilje atelji.’

⁴⁴ David jasno āl čamā: ‘Domnu’, atunšje kum poći jāl sā āj fiāj fišjor?’†

Isus upozoravalešći pā učenici aluj sā sā pāzaskā dā učitelji dā zakonu alu Mojsije

(Mt 23,1-36; Mk 12,38-40; Lk 11,37-54)

⁴⁵ Isus svite lu učenici aluj a totā lume punje ureći.

⁴⁶ Jāl u zās: “Je sama dā učitelji dā zakon alu Mojsije. Jej uživalešći sā sā šetalaskā ām haljinur lunž šā sā fiāj pozdravalic ku poštovanje ām varuš pā trgur šā jej plašji sā šadā lokurlje časni ām sinagogur šā pā nuntur.

⁴⁷ Jej pljačkalešći pā udovicur ām kāšālje alor, kānd fašji lunž aruguminći dā predstavā. Ali jej ur kăpāta maj gre kaznā.”

21

Udovica dā kutotu šje ari alu Dimizov

(Mk 12,41-44)

¹ Kum su ujtat ām sus Isus u vāzut pā ominj gāzdašj kum bagā banj ām škatulā kari are ām Hram.

² Jāl u vāzutu isto ašā pā mujere vādojā kum u pus ām nontru doj mišj banj dām aržjint.

³ Isus u zās: “Ju vā zāk anume, kā asta sārakā vādojā anume u dat maj mult dām toc jej.

⁴ Adišje? Daje kā toc alci or dat dobrovoljni prilog lu Dimizov dām aje šje ave mult kānd mujere u dat dām sārāšijā šā kutotu šje ave dā kust.”

Znakur dā ānturšjala lu Krist

(Mt 24,1-22; Mk 13,1-20)

⁵ Kānd učenici svite dā Hram, šā zāšje kā ave māndri mar petri, šā are ukrasalit ku ukrasur kari ur dat ominji alu Dimizov, Isus u zās:

^{20:37} Izl 3,6 * ^{20:38} Daje kā ešće ominj ur murit fizički, jej trābā sā fiāj duhovno ām kust. Ku alčilje vorbi: “Dimizov alu eje lu kari duhu alor kustā, makar kā tela alor ur murit daje kā duhu alor kustā ām prisutnostu alu Dimizov.” ^{20:43} Ps 110,1 † ^{20:44} Daje kā David u čimat pā Mesija kā āj Domnu aluj, aje značalešći kā Krist āj maj mari dā kit David šā nuj numa potomku alu David.

6 “A dă ešće stvarur la šje vā ujtāc aku, zuva u vinji, kānd njiš una petrā no rāmānje ajiše una pā alta. Jelji ur fi toći vārļiċi žos.”

7 Jej lor āntribat pā jāl: “Uċitelju kānd u fi aje? Šā šefālĵ znakuvur ur fi kari ur zāšĵi kānd u fi?”

8 Jāl u zās: “Ujtācāvā sā nu fijec zābunĵic. Multā lumi ur vinji ām numilĵe amnjov šā ur zāšĵi: ‘Ju mes Mesija’, šā ‘Vreme āĵ apropi.’ Ali nu bāġāc sama la jej.

9 Šā kānd auzāc dā tabārur šā dā nemirur nu fijec frikoš, kā ešće dogadajur trābā sā fijā elši ali kraj no vinji aša pā friš.”

10 Jāl isto aša lju zās: “Nacija sur boruli protiv dā nacija, šā kraljevstva protiv dā kraljevstva.

11 Šā u fi potresur pā različitā lokur isto ka šā fome šā kugur. Šā pā nor ur fi frikoši stvarur dā vāzut šā urāci znakur.

12 Ali majnti dā šje u fi kutotu asta, šā vor apuka. Jej vur adušĵi ām sinagogur la sud šā vor bāġa ām ċemicur. Jej vur trāĵe la kraljur šā la alci vladar dāĵe kā šċec uċenici amej.

13 Kutotu asta vu da šansā sā svedoċulec.

14 Ali nu vā brigalec šje ac zāšĵi ām nenċi dā obranā.

15 Kā ju voj da ām vreme firi šā mārċulĵijā ām aje merā dā njime no puċe sā sā obranalaskā dā aje, ili sā sā batā protiv dā aje.

16 Šā voj vic fi izdalic, da ċak šā dā la roditelĵi avoštři šā dā la frac šā dā la njam, urtašĵ, šā orikic dām voj ur fi amurāc.

17 Toc vor mārzāli dāĵe kā šċec uċenici amej.

18 Tot njiš unu pār* dā pā kapiċilĵe avoštři nu vu piri.

19 Šā dākā nu odustanalec vic kāpāta kust dā erikeš.”

Proroštvo dā uništenĵe dā Jeruzalem

(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)

20 Isus spunĵe: “Voj vic viċe Jeruzalem opkolulit dā kātānj, atunšĵe voj ac šċi kā u fi uništen.

21 Atunšĵe eĵe ām regija Judeja trābā sā skepi ām planinur, eĵe kari kustā ām varuš trābā sā fugā dā akulo šā heĵe pām satur sā nu mergā ām varuš.

22 Kā ām elĵe zālĵi dā osetvā kutotu stvarurlĵe dām Kenvija svāntā sur umplĵe.

23 Jao alu elĵe kari ās gārjonĵi ili rānješċi pā ċācā kupij ām zālĵilĵe kā bjeda šā mirgu protiv dā eĵe ominĵ u fi mari!

24 Orikic ur muri pā špica dā maċ šā ostali ur fi zarobulic āntrā mulċi nacijur. Jeruzalem u fi kālkat dā la ominĵi kari nus Židovi pān šĵe nu lĵi trešĵi vreme dā vladalalā.”

Isus svitešċi kum su āntoršĵi napoj pā pāmānt

(Mt 24,23-35; Mk 13,21-31)

25 Isus spunĵe: “Akulo ur fi znakur, pā sori, lunā šā pā šċevilĵe, šā ominĵi pā pāmānt ur fi ām mari nevolĵur, dā graĵu mari dā valovur.

26 Sufĵiċilĵe ominĵilor lu lāsa dā frikā dā ha šĵe tek u vinĵi pā svet kā silurlĵe dām nor sur zdrānšĵina.

27 Šā atunšĵe jej ur svedoċuli kā ju am vinĵit Fišĵoru Omuluj pā oblak ku mari

* **21:18** unu pār Isus svitešċi dā maj mik dio la aĵe osobā. Jāl svitešċi kā āntragā osoba nu u propadali. Isus mar spunĵe kā orikic ur fi amurāc, a šĵinjiva prišĵepi kā duhovno alor nu lĵu fi njimika. **21:24** Iz 63,18; Dn 8,13 **21:27** Dn 7,13

pučeri šă ku slavă.

²⁸ Kănd u fi asta ujtăcăvă sus šă răđikac kapičilje kă Dimizov vinji să vă oslobudulaskă.”

Usporedbă dă ljemnu dă smokvă
(Mt 24,32; Mk 13,28)

²⁹ Isus lju spus usporedbă: “Băgăc sama la ljemnu dă smokvă, šă alčilje ljemnji!

³⁰ Kit să punji listur, voj viđec kă vara aj apropi.

³¹ Isto aša kănd vi viđe asta kă u fi voj ac šci kă kraljevstva lu Dimizov aj apropi.

³² Anume, ju pot zăšji: asta ominj kari kustă no fužji ăndărăt majnti dă šje kutotu asta no fi.†

³³ Norurlje šă pămăntu u trešji ăndărăt, ali vorbilje amelji nikad nor trešji.”

Fijec spremni dă Isusov dolazak
(Mt 24,36-51; Mk 13,32-37)

³⁴ Isus u zăs: “Nu lăsa brigur ăm sufljituc dă mănkari, butură šă brigur dă asta kust, să nu vă dukă dă la Dimizov kă zuve poči să vijă

³⁵ dăm turdată. Kă u vinji pă toc bez obzira hundi kustăc pă pămănt.

³⁶ Păzăc dăm ala rănd pă toči vremilje. Šă arugăcăvă să fijec spremni să skăpăc dă kutotu asta šje u fi, šă să pučec să fijec ăm nenće ame la Fišjoru Omuluj făr dă frikă.”

³⁷ Ăm totă ză Isus ănvăca ăm Hram, ali nopće jăl fužje afară šă ăš făšje lok la planina dă maslinur.

³⁸ Ali dă điminjaca răkori, totă lume vinje să puğă ureci la jăl ăm Hram.

22

Juda su ligizit să izdălaskă pă Isus
(Mt 26,1-5, 14-16; Mk 14,1-2, 10-11; Iv 11,45-53)

¹ Are apropi Pasha, kari are elši ză dă blagdan dă pita făr dă kvas.

² Mar popur šă učitelji dă zakonu alu Mojsije planărze kum ar puče să amori pă Isus ali alor lji are frikă dă lumi.

³ Atunšje Sotona u tunat ăm Juda Iskariot, kari are unu dăm dvanaest (12) apostola.

⁴ Jăl u mers šă su ligizit ku mar popur šă ku stražari dă Hram kum ar puče să ăl izdalaskă pă Isus.

⁵ Jej asre făloš dă aje šă sor ligizit ku Juda să aj đe banj.

⁶ Juda u ligizit šă atunšje su ujtat dă prilikă să ăl izdalaskă pă jăl afară pă askuns făr dă lumi.

† 21:32 asta ominj kari kustăĂm original skrijă: “asta generacijă”. Postojulešci različitur načinur kum să prišjipenj asta redak: 1. asta generacija značalešci pă heje kari kusta ăm vreme kănd Isus svite a aje značalešci kă u fi uništenje dă Jeruzalem šă alci znakovur kari u adušji la povratku alu Krist su apukat kănd jej u kusta; 2. asta generacijă značalešci alta vrstă dă ominj kari ăs rej šă să suprotstavljalešci lu Isus, a aje značalešci kă uvjek u fi nevjernici kari să suprotstavljalešci lu Isus păn la trenutak kănd jăl su vratali pă pămănt; 3. asta generacijă značalešci “asta rasă” odnosuleši pă židovur, šje značalašci kă židovska rasa nu u prošuli majnti dă šje Isus su ăntoršji pă pămănt, ili 4. asta generacija značalešci kă ominji u kusta păn do kraja a aje značalešci kănd su dogoduli događajur su spomenuli ăm stihovur 25-26, Isus su ăntoršji pă pămănt kănd aje generacijă u kusta.

Priprema dă Pasha

(Mt 26,17-19; Mk 14,12-16)

⁷ Zuva dă Pita făr dă kvas, u vinjit pă kalji birkuca pă Pashă a aje trăbuje să fiă ȓrtvovalită.

⁸ Aša Isus u mănat pă Petar șă pă Ivan șă lju zăs: “Dușjec șă pripremilec večera dă Pashă pântru noj să mănănj.”

⁹ Jej lor ăntribat pă jăl: “Hunđi gănđeșc să pripremilenj?”

¹⁰ Jăl lju zăs alor: “Punjec ureci, kum vinjec âm varuș, voj ac afla pă om kari dușji mari bukal dă apă. Sljedilecăl păn la kasa hunđi meržji.

¹¹ Atunșje zășjec lu kapu dă kasă: ‘Učitelju ăntrabă, Hunđi aj soba âm kari pot mănka večera dă Pashă ku učenici amej?’

¹² Jăl cu arăta atunșje soba sus pă kat mari șă opremilită ku kutotu. Fășjec pripremurlje akulo.”

¹³ Așa jej ur mers șă ur aflat stvarurlje kum Isus lJOR zăs, șă jej ur făkut priprema dă večera pă Pashă.

Zadnja večera lu Domn

(Mt 26,20-30; Mk 14,17-26; Iv 13,21-30; 1 Kor 11,23-25)

¹⁴ Kănd u vinjit vreme să mănășji una, Isus șu lot lok la masă, șă ku jăl asre dvanaest (12) apostolur.

¹⁵ Jăl u zăs: “Ju am avut mari vojă să am večera dă Pashă ku voj majnti dă șje uj patali ku morče.

¹⁶ Ju vă zăk kă nikad maj mult nu uj mănka večera dă Pasha majnti dă șje nu su ispunuli âm kraljevstva lu Dimizov.”*

¹⁷ Atunșje u lot kljiștaru ku vin șă u dat hvală alu Dimizov, șă u zăs: “Loc asta șă ampărcăc ăntri voj.

¹⁸ Âm napoj, ju vă zăk, ju noj be dă plodu dă strugur păn șje no vinji kraljevstva lu Dimizov.”

¹⁹ Isus u lot pita, șă u dat hvală alu Dimizov, u rupt âm dovă șă u dat la učenici aluj șă u zăs: “Asta aj tela ame, kari u fost dată pântru voj. Fășjec asta âm ănğăndălă dă minji.”

²⁰ Șă isto aša dă pă măn kari, jăl u lot kljiștaru dăm kari toc ur be șă u zăs: “Asta kljiștar aj novı zavjet âm sănžilje amnjov, kari aj vărșat pântru voj.

²¹ Ujtăcăvă kă izdajica ame aj la masă apropı dă minji!

²² Ju Fișjoru Omuluj uj muri kă aša are skris âm nenci ali jao lu omula kari mu izdalit!”

²³ Pă aje jej sor apukat să să ăntrebi una pă alt kari ar fașji aje.

Ponizni ăș maj mari âm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 20,25-28; 19,28; Mk 10,42-45)

²⁴ Isto aša su apukat apostoli unu svat ăntri jej, ka șjinji ar trăbuji să fiă maj mari ăntră jej.

²⁵ Aša Isus u zăs: “Kraljevi dă asta svet vladaleșci ku narodu pă korıstu alor șă arı pučeri pă jej, șă jej sângur zășji kă fașji benji.

²⁶ Ali nu aj aša ku voj! Lasăc pă maj mari dăm voj să fiă hăl maj ponizni, a hăl maj bătărn ka sluga.

* **22:16** Pasha u podsjetilit pă izraelski narod kum Dimizov lju izbavalit dăm ropstvo dăm Egipt kănd u ȓrtvovalit birkă a jej u pus sănžji pă ușa alu kasa alor. Pă sličan način, Isus u mănat pă birka alu Dimizov șă ku sănžilje alu Isus să oslobodulaskă pă narodu alor dăm grehurlje alor. Isus âm napoj u vinji u vladali ka kralju, a atunșje vjernici ur ave mari feștă, jej ur slavali kă Dimizov lju izbavali.

²⁷ Aku šjinji aj maj mari, gostu la masă ili poslužitelju kari aj sluga? Hăl kari aj la masă da nu? Ali ujtăci, ju mes ajišje ku voj ali ka sluga avostru.

²⁸ Voj ac rămas ku minji păm ânşirkalurlje amelji.

²⁹ Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijă, aša isto, ju voj da avovă,

³⁰ pravo să mănăc să să bijec la masa ame âm kraljevstva ame, să să şăđec pă prijestolje, să sudulec pă dvanaest plemurlje dă Izrael.”

Isus spunji alu apostolur dă kuşnjur să dă pretnjur šje vinji

(Mt 26,31-35; Mk 14,27-31; Iv 13,36-38)

³¹ Isus u zăs: “Şă tu Şimun, Şimun, punji ureci! Sotona u şjirut dopuštenje să vă iskušulaskă ka pă pşenică âm sito.”†

³² Ali ju mam arugat pântru činji, dă ânkrîđala ata să nu kadă. Şă tu trăbă să âmălurec âm vjeră pă fracî atej kând vij âm napoj la minji.”

³³ Petar u zăs: “Domnje ju mes spreman să mă duk âm čemică să să mor ku činji!”

³⁴ Isus u ântors vorba: “Lasă mă să ac zăk kă kukoşu no kukuruзу astăs majnti dă šje tu mi tăgădi âm tri rândur kă nu mă kunoşć.”

³⁵ Isus jară lju ântribat: “Kând vam mănât afară făr dă đibularuş să făr dă tăşć, ili cipiliş, arec âm šjeva ka potreba?”

Jej u zăs: “Nu.”

³⁶ Ali jăl u svătît: “Maj mejnkulo, dakă avec đibularuş jec ku voj, să isto aša să taşka să dakă nu aj mać vîndi şubac să kumpără mać.‡

³⁷ Kă sigurno trăbă să să ispunulaskă šje are skris dă minji, anume: ‘Jăl are smatralit dă zločinac’-isto šje u zăs proroci dă minji trăbă să să ispunulaskă.”

³⁸ Atunşje jej ur zăs: “Ujtăci Domnje, noj avenj doj maćur.”

Jăl u ântors vorba: “Aku aj dăstul ku asta svat.”§

Muka alu Isus âm gardu dă Getsemanija

(Mt 26,36-46; Mk 14,32-42)

³⁹ Isus u mers aku la Planina dă maslinur, kum ave jăl običaj să fakă, să učenici aluj ur vinjit ku jăl.

⁴⁰ Kând u vinjit jăl pă lok, jăl u zăs alor: “Arugăčăvă dă aje să nu kăđec âm kuşnjă!”

⁴¹ Jăl su maknulit ândărăt dă la jeje aša dă parçi ka kum aj vărłji petră, să u kăzut pă đinuc, să să aruga.

⁴² Jăl u zăs: “Tata, dakă tu gândeşć je klištarusta dă patnjă dă la minji! Jară nu fijă ame vojă mar ata fijă făkută!”

⁴³ Atunşje andalu dăm nor u vinjit să lu âmălurit pă jăl.

⁴⁴ Kum are âm mari mukur jăl să maj tari să aruga. Şă znoju aluj su făkut âm kapljicur, dă sănzi kura pă pămănt.*

† 22:31 Đavao gânde să lji odvojułaskă dă la Isus ka kum seljak odvajaleşći pşenică dă la ljuşkă.

‡ 22:36 Kând učenici majnti ur krenulit să propovjedăłaskă, Isus are tari popularan a ominji ur arătat gostoprimstvo lu heje kari propovjedale poruka alu Isus. Stvarurłje să promjenule aku a mulc ominj su suprotstavali lu Isus a učenici trăbă să să pázaskă să fijă spremni să să osigurulaskă să să zaştitilaskă.

22:37 Iz 53,12 § 22:38 Aku aj dăstul ku asta svat Asta ar puće să fijă: 1. jej ari dovoljno maćur, ku alćije vorki: “Aku avenj dovoljno maćur” ili 2. Isus gândeşći jej să šće să svitaskă dă aje kă ari maćevur: “Dăstul aj asta svat dă maćevur”. Kând Isus svite kă ar trbuji să kumpiri maćevur, jăl lji svite dă opasnost ku kari su afla. Jăl anume nu gânde să kumpiri jej maćevur să să borulaskă. * 22:44 Âm orikic starogrćki rukopisur nu ari 43. i 44. redak.

45 Atunšje Isus su skulat dăm aruguminći šă u mers ăm napoj la apostoli aluj. Jăl lju aflat kum să kulka činjic dă žalji.

46 Aša jăl lju zăs: “Adăšje vă kulkăc? Skulăcăvă šă arugăcăvă să nu kădec ăm kušnjăl!”

Isus ăj apukat

(Mt 26,47-56; Mk 14,43-50; Iv 18,3-11)

47 Isus inka svite kănd ur vinjit mulc ominj. Jej ur vinjit dă pă jăl. Unu dăm jej are šă Juda unu dăm dvanaest (12) apostolur. Jăl u vinjit dă apropi la Isus šă lu surutat ăm ubraz.

48 Ali Isus ju zăs aluj: “Juda, izdalešc pă minji, Fišjoru alu Omuluj, ku surutala?”

49 Apostoli kănd u văzut šje su dogodulit jej ur ăntribat: “Domnu, să nji băčenj ku mačurlje?”

50 Šă unu dăm jej u luvit ku maču pă sluga lu popa mari, šă ju tijet ureče.

51 Isus u zăs: “Dăstul, nu maj vă băcecl!” Jăl u pus măna pă ureci šă lu iscjelilit.

52 Atunšje Isus u zăs lu mar popur šă lu straža dă Hram, šă lu bătărnji kari ur vinjit afară protiv dă jăl: “Ac vinjit ku mačur šă ku palicur ka pă buntovnik?”

53 Nikad nac rădikat njiš zježijtu protiv dă minji kănd arem ku voj ăm totă ză ăm Hram. Ali aku ăj vreme avostră šă să vladalaskă tama.”†

Petar tăgădešci pă Isus

(Mt 26,67-75; Mk 14,66-72; Iv 18,15-18, 25-27)

54 Atunšje jej lor apukat pă Isus, lor dus ăndărăt šă lor dus la kasa la maj mari popă. Petar sljedile pă dăparči.

55 Fok ur făkut ăm sredina dă udvar, šă kum šăde lume akulo, Petar u vinjit ăntri jej.

56 Una tănără sluškinja lu văzut kă šađi ăm lumina dă fok, u mucăt pă jăl tari šă u zăs dă pă aje: “Omusta are ku jăl isto.”

57 Ali jăl u tăgădit šă u zăs: “Nu, ju nu mes. Ju nu ăl kunosk pă jăl!”

58 Nu mult dă pă aje altu om lu văzut šă u zăs: “Spunji! Tu ješc unu dăm jej!”

Ali Petar u ăntors vorba: “Ju nu mes!”

59 Hunđiva unu šas dă pă aje altu om uporno tvrdăle: “Sigurno, asta om are ku jăl, kă jăl ăj Galilejac!”

60 Ali Petar u zăs: “Ju nu šcuv dă šje svitešc!” Šă točno atunšje kănd inka svite, kukošu u kukuruzăt.

61 Domnu su ăntors šă su ujtat pă Petar. Šă vorbilje lu Domnuluj ur vinjit ăm napoj la Petar, kum u zăs jăl: “Majnti dă šje kukošu u kukuruză astăs tu mi tăgădi pă minji ăm tri răndur.”

62 Šă Petar u mers afară šă plăngănt tari.

63 Ominji kari ăl păze pă Isus ăš făšje šjuf dăm jăl šă ăl băče.

64 Jej ur pus fljancă pă oč, ăl luve ăm ubraz šă să akăca dă jăl: “Ajde prorokulešci! Spunji nji šjinji ču luvit ăm ubraz?”

65 Šă jej alu Isus ur zăs maj mulci urăci vorbi.

Isus ăj la maj mari sud

(Mt 26,59-66; Mk 14,55-64; Iv 18,19-24)

66 Dă răkori ăm alta ză, bătărnji, una ku mar popur šă učitelji dă zakonu alu Mojsije, ur adus pă Isus ăm nenče dă sudu alor.

† 22:53 vladalaskă tamaAje ăj vreme kănd Sotona lukră.

- 67 Jej ur zäs: “Spunjinji dakä ješć tu Krist.”
 Jäl u äntors vorba: “Sä vä spuj nu mac änkredi,
 68 šä sä vä äntreb pä voj dä Krist, voj nu ac äntoršji vorba.
 69 Aku maj menkulo ju, Fišjoru alu Omuluj, uj fi äm pučeri pä desna parći
 dä mäna lu Dimizov.”
 70 Šä jej toc ur zäs, “Atunšje tu ješć Fišjoru alu Dimizov?”
 Šä jäl u äntors vorba: “Da baš kum zäšjec! Ju mes!”
 71 Atunšje jej or zäs: “Šefälj dokazur maj mult nji träbujä? Noj sängur anj
 auzät dä m gura aluj!”

23

Isus la Pilat kari are upravitelj šä rimljanin

(Mt 27,11-14; Mk 15,1-5; Iv 18,28-37)

- 1 Toc kari as re dio dä sud sor skulat šä lor adus pä Isus la Pilat.
 2 Šä jej sor apukat sä adukä optužbur protiv dä jäl: “Noj anj aflat kum strikä
 pä lumi. Jäl u zabranalit sä sä pláčaskä porezu lu Caru dä Rim. Jäl tvrdälešći
 kä jäl äj Krist Car.”
 3 Pilat lu äntribat: “Ješć tu Car dä Židov?”
 Isus u äntors vorba: “Da kum aj zäs tu.”
 4 Pilat u zäs atunšje lu mar popur šä lu gärmadä dä lumi, “Ju nam aflat
 njimika dä šje laš optužuli šä suduli.”
 5 Ali jej šä maj tari navalale: “Jäl bunulešći pä toc pä pämäntu anostru.* Su
 apukat sä äncevi äm Galileja šä u vinjit äm Jeruzalem.”

Isus äm nenče lu Car Herod

- 6 Känd u auzät Pilat kä sä svitešći dä Galileja, jäl u äntribat: “Äj omusta dä m
 loku Galileja?”
 7 Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mäna
 la Herod kari are äm Jeruzalem atunšje.
 8 Herod are fälos kä veđi pä Isus. Kä dä mult gände sä ä l vadä pä Jäl daje kä
 u auzät mult dä jäl, šä Herod sä nadale kä lu vide sä fakä čudur.
 9 Herod svite mult, äntriba mulći, ali nu ju fost äntorsä njiš una vorba.
 10 Mar popur šä učitelji dä zakonu alu Mojsije asre isto akulo šä jej ur zäs
 tari mar optužbur protiv dä Isus.
 11 Atunšje Herod šä stražurlje aluj äš fäšje šodä dä m Isus šä ä l fäšje buländ.
 Jej lor ämbräkat pä jäl äm haljinur dä Car šä lor mäna la Pilat.
 12 Šä äm aje zä Pilat šä Herod kari asre dužmanj aku asre urtaš.

Isus äm napoj la Pilat

(Mt 27,15-26; Mk 15,6-15; Iv 18,39-19,16)

- 13 Atunšje Pilat u čimat una pä mar popur šä pä alci vođur kari as re židovi
 šä pä gärmadä dä lumi.
 14 Jäl lju zäs: “Voj ac adus pä omusta kä bunule pä lumi ali ju vä uvjerälesk
 kä känd ä l ispičem nam aflat njiš šefälj krivicä am jäl. Jäl nu äj duvinä njiš dä
 una krivicä dä šje ac optužulit.
 15 Njiš Herod nu aflat njimik äm jäl, kapu lu mäna äm napoj la noj. Jäl no
 fäkut njimika sä zavredilaskä kaznä dä morči.

22:69 Ps 110,1 * 23:5 toc pä pämäntu anostru Äm original skrijä: “pä m äntragä Judeja”. Ali ajišje sä
 odnosulešći pä rimska provincija “Judeja”, pä cijela domovina alu Židov.

16 Ju uj da sã äľ bičalaskã benji benj šã luj slãbuzã.”

Da li Pilat u slãbuzã pã Isus ili pã Baraba?

17 †

18 Ali jej ur mužjit äm grupur tari, “Ändãrät ku omusta! Noj gãndenj sã äľ slãbož pã Baraba!”

19 (Baraba are äm čemicã kã bunule pã lumi äm Jeruzalem šã u amurät.)

20 Pilat daje gãnde sã slãbodã pã Isus šã aša lju svätit alor äm napoj,

21 Ali jej tot ur mužjit maj tari: “Punjecäl pã krušji! Punjecäl pã krušji!”

22 Atunšje po treči rãnd, jãľ lju svätit alor: “Adišje? Spunjecãm šje rov u fãkut omusta? Ju nu pot afla njimik rov sã zaslužulaskã morči. Aša luj dã sã äľ bičalaskã šã atunšje læsa sã fugã.”

23 Ali jej mužje šã maj tari, šã zahtjevale sã äľ pužã pã krušji. Šã napokon jej ur kãpãtat šje gãnde.

24 Pilat u dat zapovjed sã sã fakã kazna šje ur zahtjevalit jej.

25 Aša äm tokmã ku zahtjevula, jãľ u slãbuzãt dãm čemicã pã om šje u rãđikat bunã šã u amurät ali jãľ u äntors pã Isus la jej šã äľ pužã pã krušji.

Pã Isus äľ punji pã krušji

(Mt 27,32-44; Mk 15,21-32; Iv 19,17-27)

26 Šã kum lor dus ändãrät pã Isus, jej ur apukat pã om šje sã čima Šimun, dãm varušu Cirena, kari vinje akasã dãm sat. Jej ur pus krušje pã jãľ sã dukã äm loku lu Isus.

27 Multã lumi äľ sljedile pã Isus šã mujer kari plãnžje šã žalale pã jãľ.

28 Isus su äntors la jej šã lju zãs: “Mujerilje dãm Jeruzalem, nu plãnžjec pãntu minji, mar plãnžjec pãntu voj šã pãntu kupiji avoštiri.

29 Kã anume u vinji vremi † kãnd ur zãšji lume, ‘Blagoslovuliči äs elje kari nikad no ar avut šã injimilje kari nikad nor purtat kupij šã cãčãlje kari nikad nor avut lapci äm jelji!’ †

30 Lume sor apuka atunšje sã zãkã lu planinur: ‘Kãđec žos pã noj!’ šã lu đalur: ‘Astupãcãnji!’

31 Kã dakã fašji dastafelji stvarur lu ljemnjilje verž, šje nar puće sã peci uskat?)*

32 Akulo asre isto doj alci, amãndoj kriminalci kari trãbã sã fijã pus pã krušji sã mori ku Isus una.

33 Kãnd ur vinjit pã loku šje sã čima osu dã kap, jej lor apukat šã lor pus pã krušji, una ku doj kriminalci, unu pã desna, unu pã ljeva parće aluj.

34 Šã Isus u zãs: “Tata Dimizovu amnjov, jartãľji kã jej nu šćijã šje fašji.” † Šã vojnici ur skos kockã sã sã ämperci dãm coljilje aluj äntri jej.

† 23:17 Äm bãtãrnji grčki rukopisur äj: 17 “Jej ave obiçaj pã festival kã are obavezalit pã unu dãm zatvoreniš sã slãbodã afarã.” Vejs Mt 27,15; Mk 15,6. † 23:29 Asta vremi u vinjit 70 aj dã pã Krist.

Kãtãnjilje dã Rim u opkolulit šã uništilit Jeruzalem šã u murit pã mulc židovur. § 23:29 Äm aje vremi kupiji äm Jeruzalem ur trpãli tari urät. Atunšje ominji ur gãndi kã äj maj benji dã ominj sã nu ajvi kupij. Nuj tugã maj mari kãnd vejs kum kupiji alor patalešči ili mori. 23:30 Hoš 10,8 * 23:31 Uskat ljemnu maj tari ardi dã kit verđi ljemnu. Arđala značalešči patalalã ili kaznã. Isus are pã krušji ka verđi ljemnu daje kã jãľ nu zaslužulit sã ardã (sã trpãľaskã). Ominji kari u odbacalit pã Isus as re ka uskat ljemnu. Zaslužulit sã ardã (sã patalaskã) dã grehurlje alor. † 23:34 Šã Isus u zãs: “Tata Dimizovu amnjov, jartãľji kã jej nu šćijã šje fašji.” Äm orikic grčki rukopisur nuj asta skris. 23:34 Ps 22,18

³⁵ Lume stăce șă să ujta; șă vladarur asre akulo șă ăl răde: “Jăl u spasalit pă alci. Aku dakă ăj Krist, akuljes dă la Dimizov, lasă să să spasalaskă sângur!”

³⁶ Kătânjilje isto ăș fășje șjuf dăm jăl. Șă jej ur vinjit șă u ămbijet aluj ucăt.‡

³⁷ Jej ur zăs: “Dakă jeșc tu Caru dă Židov, spasaleščici pă činji sângur!”

³⁸ Sus la kap are skris: “Asta ăj Caru dă Židov.”

Doj kriminalc una pă kruși ku Isus

³⁹ Unu dăm eje kriminalc kari ăs re puș pă kruși ku Isus ăl vređile șă jăl u zăs: “Dakă jeșc tu Krist, atunșje spasaleščici, șă pă noj isto!”

⁴⁰ Altu kriminalac lu mužjit pă elși șă u zăs: “Nu ci frikă dă Dimizov? Tărpălešč isto kazna ka jăl.

⁴¹ Tu șă ju șcenj ista pravedno kaznalic. Noj anj kăpătat kaznă dă lukrurlje relji, ali omusta no făkut njimika.”

⁴² Atunșje ju zăs lu Isus: “Isuse, ăngăndeščici tu dă minji kănd vi vinji ăm kraljevstva ata.”

⁴³ Isus ju zăs ăm ănturșjală dă vorba: “Anume, ju ăc zăc: astăs vi fi ku minji ăm Raj!”

Morče lu Isus

(Mt 27,45-56; Mk 15,33-41; Iv 19,28-30)

⁴⁴ Kănd are hundiva dămnjaza, are ăntunjerik ăntreg pămăntu păn ăm tri (3) șasur.

⁴⁵ Sorilje are ăntunjerik, șă feringa ăm Hram[§] su tijet pă pola.

⁴⁶ Atunșje Isus u plăns ăm graj tari șă zășje: “Tata ăm mănjlje atelji ju puj duhu amnjov.” Kănd u zăs Isus asta, jăl u murit.

⁴⁷ Kănd u văzut asta kapetanu șje u fost, jăl u slavalit pă Dimizov kum u zăs: “Omusta are sigurno pravedan!”

⁴⁸ Șă totă lume kari sor akuljes să vadă kum lor punji pă kruși, kănd ur văzut șje u fost, ur mers akasă șă ăș băce dă žalji ăpturlje.

⁴⁹ Ali toc kari ăl kunușce pă jăl una ku mujerilje kari ur vinjit ku Isus dăm Galileja stăce șă să ujta dă dăparci.

Josip punji ăm gropă pă Isus

(Mt 27,57-61; Mk 15,42-47; Iv 19,38-42)

⁵⁰ Are om șje să čima Josip. Jăl are član dă mari sud dă židov. Bun om șă pravedan

⁵¹ kari no dat pă prav la odlukurlje șje ur făkut ku Isus. Jăl are dăm Arimateja, unu varuș la Judeja șă are dăm unu kari aščipta să vijă kraljevstvo lu Dimizov.

⁵² Omusta u mers la Pilat șă lu ăntribat dakă poči kăpăta tela lu Isus.

⁵³ Josip u lot žos pă Isus dă pă kruși șă lu ănvălit ăm plahtă. Șă lu pus ăm gropă șje are sklesalită dăm petră ăm kari inka njime no fost ăngrupată.

⁵⁴ Zuva dă pripremă are șă zuva dă sămbăta vinje.

⁵⁵ Mujerilje kari ur vinjit ku Isus dăm Galileja isto ăl sljedile. Jelji ur văzut gropa, șă kum are tela aluj postavalită.

⁵⁶ Așa ur mers ăm napoj șă ur pripremit uloj șă parfemur să ungă tela alu Isus, ali pă zuva dă sămbăta jej să odmarale dă pă zapovjed alu Mojsije.

‡ 23:36 Ocăt are jeftină butură kari obični ominj bije. Vojnici fășje șjuf dăm Isus șă ăj dăde jeftină butură alu șjinjiva kari ăj kralj. 23:36 Ps 69,21 § 23:45 feringa ăm Hram Asta feringă are 25 metara dă nalt șă odvajale svănt loku dă la Hram.

24

*Isus nuj maj mult ăm gropă
(Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Iv 20,1-9)*

¹ Elși zuva dă săptământână, are duminjika, tari dă điminjaca mujerilje ur mers la gropă, șă adușje uloj ku miros șje ur pripremit.

² Jej ur aflat petră* kă u fost ăntorsă ăndărăt dă la gropă.

³ Kănd ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus.

⁴ Șă atunșje, kănd inka stăce akulo ăm șok, ujtăci! Doj ominj stăce lăngă jelji ăm colji șje svitlăze.

⁵ Mujerilje sur ănfrikușat tari, kapu sur poklonulit păn la pământ ku ubrazu șă ominji lJOR zăs: “Adișje kutăc pă om ăm kust ănră ominj morc?”

⁶ Jăl nuj ajișe. Jăl u uskrsnulit! Ăngăndecăvă șje vu zăs jăl kănd are inka ăm Galileja:

⁷ “Trăbă ju Fișjoru Omuluj să fjuv dat ăm mănjlje lu ominji rej șă să mă puji pă krușji daje să uskrsnulaskă pă treca (3) ză.”

⁸ Atunșje jej sor ăngăndit dă vorbilje aluj.

⁹ Kănd sor ăntors dă la gropă kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur șă alu toc.

¹⁰ Jelji as re Marija dăm varușu Magdala, Ivana șă Marija, mumăsa lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur.

¹¹ Ali puveșce alu mujeriljelje lju su văzut alu apostolur kă svite bulunzemi, dă așa nu lJOR ănkruzit.

¹² Ali Petar su skulat șă u aljirgat la gropă. Akulo u stat să să ujci ăm nontru, șă u văzut numa plahtă. Atunșje u mers ăm napoj hunđi are șă să ăntriba șje u fost aje.

Isus să arată la učenikur pă kalje ăm Emaus

¹³ Ăm aje ista zuva doj (2) učenikur măržje ăm lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dăm Jeruzalem.

¹⁴ Jej svite una ku alt șje u fost.

¹⁵ Atunșje kănd svite șă kănd să ăntriba dă kutotu aje, Isus săngur u vinjit șă umbla ku jej.

¹⁶ Ali alu oči alor are uskratalit să nu ăl kunoskă pă Isus.

¹⁷ Isus lju ăntribat pă jej: “Șă șje raspravljalec așa iskreno kănd umblăc?” Șă jej or stat trișc.

¹⁸ Unu dăm jej, unu kari să čima Kleofa, ju ăntors vorba: “Ješč tu jedini stranac ăm Jeruzalem kari nu šćijă șje u fost ajișe ăm zadnji par zălji?”

¹⁹ Isus u ăntribat: “Șje u fost?”

Jej ur ăntors vorba: “Dă kutotu șje su dogodulit ku Isus dăm Nazaret. Jăl are Prorok, om bălour ăm djelur, șă ăm vorbi ăm njenće lu Dimizov, șă la lumi.

²⁰ Mar popur șă anoștri poglavarur lor dat să sudulaskă pă Isus pă morči, șă jej lur pus pă krușji!

²¹ Noj nji nadalenj kă ăj jăl ala unu kari u otkupili Izrael. Șă astăs ăj treca (3) zuva dă atunșje.

²² Ali pă aje kutotu orikići mujer dăm grupa anoștră nju iznenadalit benji benj. Dă răkori dă điminjacasta jelji ur mers la gropă.

* **24:2** petră Asta are mar, isklesan okruglă petră dovoljno mari să askundă ulaz dă mărmanči. Trăbuje maj mulc ominj să maknalaskă petra. **24:7** Lk 9,22

23 Jelji nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjit ăm napoj sã nji zãkã kã ur vãzut vizijã dã andelj dã kari ur zãs kã Isus aj ăm kust.

24 Orikic dãm grupa anostrã ur mers la gropã sã vadã sã ur aflat kum ur spus mujerilje ali nu lor vãzut pã jãl.”

25 Sã Isus lju zãs: “O voj ominj bulãnž sã ăm sufljičilje avoștri nu șcec spremni sã ănkriđec șje ur zãs proroci!

26 Nar trãbuji Krist sã patalaskã dã toci stvarurljeșce sã atunșje Dimizov sã ăl proslavalaskã?”†

27 Jãl u spus maj menkulo șje are zãs dã jãl, ăm toci svãnti kenvijur; su apukat ku Mojsije sã pãm toc Proroci.

28 Kãnd ur vinjit dapropi ăm lok hundï mãržje, Isus su arãtat ăm namjerã sã mergã maj menkulo.

29 Ali jej lor nagovorulit sã rãmãji. “Rãmãnji ku noj; mar aj kasno. Zuva aj mar gata.” Atunșje jãl u mers ăm nontru sã rãmãji ku jej.

30 Atunșje kãnd are ku jej la masã, Isus u lot pitã, u blagoslovulitu sã u rupt ăm dovã sã lju dat alor.

31 Aku oči alor puće sã vadã, sã jej lor kunuskut, sã dã pã aje Isus u nestalit.

32 Sã jej ur zãs una la alt: “Nu nji arđe sufljičilje anoștri kãnd svite jãl ku noj pã kalji, sã kãnd nji objasnale jãl svãntã kenvijã?”

33 Atunșje jej sor skulat sã ur mers ăm napoj ăm Jeruzalem. Akulo ur aflat pã jedanaest (11) apostolur una pã kupã, sã pã orikic alci ku jej.

34 Eșce lJOR spus: “Domnu anume u uskrsnulit, sã su arãtat la Șimun.”

35 Doj (2) učenikur ur spus șje ur pãcãt pã kalji, sã kum lor kunuskut kãnd u rupt pita.

Isus sã aratã la učenikur

(Iv 20,19–23)

36 Čak sã kãnd svite dã aje șje ur pãcãt, Isus stãce akulo ănrã jej sã jãl lju zãs: “Putuljalã fijã ku voj!”

37 Jej as re zubunjic sã ănfrikușac kã jej gãnde kã veđi duh.

38 Ali Isus u zãs: “Adișje vi frikã? Sã adãșje vinji sumnjur ăm sufljičilje avoștri?”

39 Ujtãcãvã la pișjorilje amelji sã la mãnjiilje amelji! Ujtãcãvã ju mes! Punjec mãnjiilje sã uvjerilecãvã, kã duh nari karnji sã osã kum viđec kum ju am.”

40 Kãnd u zãs asta jãl lju arãtat mãnjiilje sã pișjorilje.

41 Ali dã fãlușuja mari, jej inka nu ănkriđe, sã sã čudule. Jãl lju zãs: “Avec ajișe șjeva dã mãnkat?”

42 Jej jur dat aluj dãrab dã peșci fript.

43 Isus u lot sã u mãnkat ăm nenće alor‡

44 Isus lju zãs: “Asta aj aje șje ju vã svitem avovã kãnd arem inka ku voj: kutotu stvarurlje kari dã minji as re skrișã ăm zakonu lu Mojsije, sã ăm kenvijurlje dã prorokur sã ăm Psalmur trãbuje sã sã ispunulaskã.”

45 Atunșje jãl lju dãsvãkut gãndurlje alor sã potã sã prișjepi svãntã kenvija.

46 Jej u zãs: “Asta aj skris ăm svãntã kenvijã: kã Krist trãbã sã patalaskã sã sã uskrsnulaskã dãm morc pã treća (3) zã.

† 24:26 Asta sviteșci dã vremi kãnd Isus u kãpãta čast sã slava kãnd jãl u fi car. ‡ 24:43 Asta u fãkut sã lji areči kã nuj duh, kã duhovur nu mãnãnkã.

⁴⁷ Isto aša ānkājālā šā jirtala dā grehur ar trābuji sā fijā propovjedalići ām numilje aluj alu toći nacijurlje aša Dimizov lju jirta grehurlje alor, šā sā sā apušji elši ku propovjed ām Jeruzalem.

⁴⁸ Voj ščec svedoci dā stvarurlješće.

⁴⁹ Šā ju uj mǎnā žos pā voj Duh svānt šje Tata amnjov u igirit. Ali rāmānjec ajiše ām varuš pān šje nu vic fi āmbrākac ku pučeri dā sus!"§

Isus sā āntoršji ām nor

(Mk 16,19-20; Dj 1,9-11)

⁵⁰ Isus lju dus dā apropi ām lok Betanija. Jāl u rāđikat mǎnjilje ām sus šā lju blagoslovulit pā jej.

⁵¹ Šā kǎnd lji blagoslovule pā jej, jāl u fost rāđikat šā dus sus ām nor.

⁵² Jej sā klanjale la jāl, šā ku fulušuje mari sur āntors ām Jeruzalem,

⁵³ šā ām Hram cijelo vreme āl blagoslovule pā Dimizov.

§ 24:49 āmbrākac ku pučeri dā sus Sila alu Dimizov u astupa isto ka kum coljilje astupā pā osobā, ku aje u kǎpāta sila dā Svānt duhu sā svjedočulaskā lu alci dā Isus.